

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 trt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Et tu quoque.

Budapest, március 3.

(V) A zab-ügy csakugyan bevonult ma a parlamentbe. Rakovszky István vitte be, s hadd mondjuk meg mindjárt: nem nagy szerencsével. Okoskodásának vezérlő gondolata az volt, hogy a szabadelvű párton is vannak inkompatibilis képviselők. Két megjegyzést kell erre tennünk. Az egyik az, hogy Ugron Gábort eddigéig még csak *vádolták* inkompatibilitással, de ez a vád mind-egyedül csak vád, melyet a ma folyamatba tett eljárás még nem erősített meg s reméljük: nem is fog megerősíteni. Rakovszkynak ez az *et tu quoque*-okoskodása tehát legelső sorban Ugron Gáborra nézve sérelmes, aki a Ház bizottsága előtt bizonyára ki tudja majd mutatni a maga igazát s aki ennél fogva aligha fogja Rakovszkynak megköszönni, hogy már eleve büntársakat keresett neki. A másik megjegyzésünk pedig az, hogy a Rakovszky választotta uton nem lehet az igazsághoz eljutni. Annak az utnak a mentén csakis a kölcsönös vádaskodás dudvája s az egymás meggyanúsításának bojtortánja terem. Az ilyen eljárás egymásra zudítja a szenvedélyeket, ezeknek a harsogásában pedig elvész az igazság szava.

Ime, ez az első napja is az új összeférhetetlenségi mozgalomnak, a kínos természetű ügyek mekkora halmazát hozta már a felszínre. A Rakovszky beszédének hatása alatt egyre csomó heves összekocanásokon kívül már egy második összeférhetlenségi eset is keletkezett, sőt a háttérben ott lappang már egy harmadik is. S ezenfelül egy bécsi ultramontán lap elköveti azt az otromba izléstelenséget, hogy báró Bánffy Dezsőt a többség pártkasszájának elkezérelésével gyanúsítja. Talán

nem kell bizonyítanunk, hogy báró Bánffynak mi nem tartozunk a feltétlen hívei közé. Éveken át kemény tusákat vívtunk ellene, izzó szenvedéllyel ostromoltuk politikáját és kérelhetetlen szigorral támadtuk kormányzatának fonákosságait, hibáit és büneit. Annál nyiltabban mondhatjuk ki, hogy ezt a bécsi gyanúsítást felháborítónak tartjuk. Semmi szolidaritást nem vállalunk Bánffy *politikai* egyéniségével; de ha azt a férfit, aki négy évig állott Magyarországon élén, a maga *egyéni* integritásában ilyen vád éri, úgy érezzük, hogy ezzel sérelem esik az egész magyar nemzet erkölcsi reputációján. Hogy Bánffy nem tudja bukását méltósággal viselni, hogy kötekedések s cselszövések révén óhajt tettekkel tényező maradni, hogy lapjában dühösen rugaszkodik, sunyi módon insznuál, sőt a gyanúsítás fegyveréhez is nyul: ezt az erkölcsösödést botornak s izléstelenné tartjuk. De mindez nem jogosítja fel az osztrák ultramontán sajtót az ilyen durva és perfid támadásra. Ezzel a kijelentéssel lovagiasan tartozunk annak a férfinak, akinek ma is épp oly határozott politikai ellenfele vagyunk, mint voltunk kormányzatának idején.

Ennyi botrány mindjárt az első napon. Kezdetnek ugy-e bár elég biztató? Ugy látszik, ránk akar ismét jönni egyike azoknak az időről-időre megújuló erkölcsi lázrohajoknak, amelyeknek paroxizmusában az emberek úgy vélik magukat tisztára mosni, hogy sarat dobálnak egymásra. Mire való ez, uraim? Ugy állítjuk-e helyre a közélet erkölcsi színvonalát, hogy leszedjük egymásról a becsületet? Valahol visszaélés mutatkozik, nyessük azt le könyörtelen kézzel. De állapítsuk meg előbb a *mértékét* a visszaélésnek. Hiszen nincs ma egész Magyarországon ember, aki meg tudná mondani, hol végződik a kifogás

alá nem eső üzlet s hol kezdődik az inkompatibilitás. Mintha csak illusztrálni akarta volna legutóbbi fejtegetéseinket, Rakovszky István ma — képletesen — a *Magyar Compass* kötetét vagdosta a szabadelvűpárt fejéhez. Mit jelent ez vajjon? Alig jelenthet mást, mint hogy minden képviselő, aki valamely részvénytársaság igazgatója vagy felügyelő bizottsági tagja, ipso facto visszaél politikai befolyásával s törvényhozói hatalmával. Lám, már a legelején a mozgalomnak jelentkezik az egyik véglet. S jelentkezni fog természetesen csakhamar a másik is, az, amely megengedhetőnek mond a parlament tagjai részéről *minden* üzletet. És megindul majd a rágalmak hadjárata, kezd lefelé gördülni a piszkolódás lavinája s erkölcsi lázrohamának izzó vonag-lásaiban a parlament majd megfojtja megint a logikát és a lelkiismeretet. S a pártok addig fogják egymásra bizonyítani, hogy egyikük se különb a másikkal, amíg ellenségeink csakugyan elhiszik, hogy Magyarország közéletéből kivesszék a becsületet.

Szeretnők, ha utját lehetne még szegni a mozgalom illetően elfajulásának. Szeretnők, ha kapacitálható volna a közhangulat arra, hogy mielőtt hozzáfogna az irtás munkájához, állapítsa meg előbb egy a törvényben, mint a társadalmi felfogásban a pontos határvonalat a kifogásolhatatlan és a tilos dolgok között. A mai állapot — kimutattuk — az, hogy a tilalomfát ki-ki oda állítja, ahol érdekeinek vagy szeszélyeinek tetszik. Holnap talán már az lesz az állapot, hogy egymás fejéhez vágjuk a tilalomfákat. Aztán ha kitomboltuk magukat, megint nem tudja senki, milyen mértékkel mérje a parlamenti erkölcsöt.

Rakovszky beszédének csupán a végső

T Á R C A.

Higgy a hazugságnak!

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: *Gergely István.*

Személyek:

ELEMÉR, huszonöt éves.

PÉTER, ötven éves.

(Színhely: A kaszinó egyik mellékterme. Angol butorok. Az egyik szegletben irásztal vörösernyős villamos lámpával, ahol *Elemér* ír. A másik szegletben nagy karosszékben elnyulva *Péter* szivarozik. Kívül kora februári alkonyat.)

ELEMÉR ír:

„... holttestemből pedig vegyék ki a golyót és küldjék el annak a nyomorult néembernek, aki a halálba kergetett; hadd viselje a zsuzsujai között ...

(Könnyezik.)

PÉTER:

Elemér!

ELEMÉR fölriad:

Nos?

PÉTER:

Ugy-e, barátom, tudod, hogy szeretlek?

ELEMÉR külsős érzékenységgel:

Mindig jó barátom voltál!

PÉTER:

Hát most is adok neked jó, friss havannaszivart ... De jere ide érte, ma megint tönkretesz a köszvény!

ELEMÉR rágyujtva:

Köszönöm.

PÉTER:

És most kapsz tőlem még valamit. Jó tanácsot. Én magam ugyan még soha világi életemben nem hallgattam jó tanácsra, mást se ösmerek, aki ilyesmit megfogadott volna, de azért adok. — Új csak te egy kicsinyég! — És tán éppen ezért lett az emberszeretet nyilvánulásainak legkelendőbb formája a jó tanács. Mi van ott a padlón?

ELEMÉR:

Bocsánat, — hallgatlak.

PÉTER:

Minden á-propos nélkül mondom: Ha valamikor úgy tíz-husz év múlva, vagy akár mikor — az ember hébe-hóba foglalkozik az ilyesmivel — öngyilkosságot forgatnál elmédben, gondolj *Elsler Fannyra*, a bűbajos ballerínára, a harmincas évek tavaszának illatos pillangójára, aki után minden épkézlábu ifju lihegett. Meghalt és a világ mégis csak tovább forog.

ELEMÉR álmélkodva:

Mi közöm *Elsler Fannyhoz*?

PÉTER:

Nekem nincs, nem is volt, nem is lehetett. Am tartásd örületnek, de én minden bajomban azzal tudok vigasztalódni: ej, haj, *Elsler Fanny* is meghalt! Azt hiszem, erre a gondolatra minden öngyilkosjelöltnek le kell mondania sötét tervéről. Hopp! *Fanny* meghalt, a világ mégis forog, — hopp! és megszűnik minden fájdalom.

ELEMÉR közlékenységre készen, sötét keserűséggel:

És ha az embert megcsalja az, akit szeret? Ha ...

PÉTER közbevág apodiktice:

Még sohase csaltak meg senkit!

ELEMÉR színésziességgel:

Köszönöm jó tanácsodat, — elteszem magamnak. Engedelmet, — befejezem a leveletem.

PÉTER:

Megvárlak.

ELEMÉR vállat von. Ir:

„... És hogy édes atyám lássa, minő nyugodt megfontolással lépek a halál elé, az utolsó pillanatig írok magának. Levelemből láthatja, minő biztosan és nyugodtan látom az embereket és a dolgokat. Ott ül velem szemközt *Péter*, a szerencsétlen *Péter*, akit — ország-világ a tudója! — Albinnal csal meg *Coja*, a szeretője, a legszemérmelenebb módon. És a goromba ulánus úgy bánik vele, akárcsak a eszimatizálóval. Még *Péter* előtt is. És tudja, édes atyám, mit mondott ebben a pillanatban *Péter*, *Albin* barátja, nekem? Hogy még sohase csaltak meg senkit se! Kacagok ...”

PÉTER lábához kapva fölszisszen:

Jaj!

ELEMÉR föltekint tragikus gunnyal:

Elsler Fanny meghalt és mégis forog a világ!

PÉTER fölkapogva:

No jó! Ifju, eddigelé diskrétül kezeltelek, mert vezetésnek tartottam lelkiállapotodat. Tudtam, láttam, bár nem szóltál. ... Még csak nem is sejttem az okát. Csakhogy te most gunyolódál! Az igazi öngyilkos pedig érzelmes és megbocsátó. Most már indiskréte lehetek. Az ur boldogtalanul szerelmes, — ne ugorjál ilyen vadul! — az ur öngyilkosságra gondol, — be fogod nyomni homlokoddal az ablaküveget! ...

ELEMÉR oda se ügyelve:

Milyen sejtlemesen szépek a februári alkony félhomályában ezek a csunya, régi házak! Az ember nem is hinné ...

következtetése volt helyes. De ez aztán egészen helyes volt. Igenis, lásson hozzá valahára munkájához az a bizottság, amelyet a parlament az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött. Alkossunk szigorú és világos törvényt, amely véget vet az e téren burjánzó fogalomzavarnak s biztos mértéket ad a parlamenti erkölcs ellenőrzésére hivatott közlelkiismeret kezébe. Akkor aztán irtjuk a bünt irgalmatlanul.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 3.

Az Ugron-féle zabszállítás ügye ma a Ház elé került és izgatott jeleneteket provokált. Az ülés elején napirend előtt való felszólalás alakjában tette szavát *Rakovszky* István, még pedig olyan módon, hogy belekeverte az inkompatibilitás kérdését és a szabadelvűpárt ellen igyekezett fordítani az egész dolog ódiúmat.

Ennek a felszólalásnak a híre már tegnap elterjedt és a képviselők padjai tömve voltak, mikor *Perczel* Dezső elnök jelentette, hogy *Rakovszky* István napirend előtt kér szót — az összeférhetlenségi törvény revíziója ügyében.

— Halljuk! — hangzik mindenfelől.

A néppárt legtemperamentumosabb bajvivója az ő ismeretes éles hangján, azzal kezdi beszédét, hogy gunyosan aposztrófálja a jubiláló szabadelvű pártot és bejelenti, hogy a jubileum örömeibe örömeppet szándékozik keverni. Ez némileg érthetetlen volt ugyan, mert nehéz volt megtalálni az összefüggést a zabliflerálás és a szabadelvűpárt jubileuma között; de csak annál nagyobb kíváncsisággal várták, hogyan állítja helyre *Rakovszky* a logikai egyensúlyt.

És az örömepepp kicseppent. Nekitámadt ugyanis a szónok *Fest* Lajosnak, az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottság elnökének, hogy miért nem hívja össze már a bizottságot munkára? Az örömepeppet mosolygva nyelte le a jobboldal, de még mindig nem értette a dolgot. *Rakovszky* most már sietett a magyarázattal:

— Ha a bizottság megtette volna a kötelességét, akkor nem támadták volna meg *Ugront*, a miért zabot szállított a kincstárnak.

Ujabb mosolygás.

Rakovszky pedig egész komolysággal folytatta, hogy milyen méltatlanság esett a kitűnő

ellenzéki vezérférfi, aki zabot szállított ugyan, de nem érdemelte meg, hogy a függetlenségi párt hivatalos lapja is támadjon.

— Függetlenségi és negyvennyolcas! — korrigálta *Thaly* Kálmán.

Miért, miért nem, ezen a közbeszóláson hirtelen hajba kap a két testvérpárt.

— *Biztosító-párt!* — kiáltja *Polónyi* Kossuthék felé.

— *Zabszállító párt!* — kiált vissza *Olay* Lajos.

Es olyan zenabona támad egy-két percre, hogy a függetlenségi testvérharc legszebb napjai jutnak eszükbe az embereknek.

Rakovszky pedig egészen belemerül most már az inkompatibilitás feszegetésébe. Zabot, papot felejtve, nekitámad a többségnek, amely tele van inkompatibilitásokkal. Ráút a jól ismert *öld könyvre*, a *Compassra* és azzal a szenzációs felfedezéssel lepi meg a Házat, hogy a jobboldal tagjai közül sokan ülnek részvénytársaságok igazgatóságában. E közben belép *Münnich* Aurél.

— Áll ez Önre is, *Münnich* képviselő ur! — szólítja meg *Rakovszky*.

— Igenis áll! — vág vissza *Münnich* — de a tisztességes munka nem inkompatibilis. Kikérem magamnak.

Erre *Rakovszky* egy élclap régi évfolyamából előkapart gyenge szóviccel csiklandozza derültségre gyér tábort.

Összehordott azután még egyet-mást a részvénytársaságok igazgatóiról; fölpanaszolta, hogy a Bankegyesület igazgatóságába beválasztották a Ház egyik alelnökét, a másik intézetbe egy másik képviselőt; végül pedig újra felhívta *Fest* Lajost, hogy a bizottsága tegye meg a kötelességét. Beszédét ezzel a mondással fejezte be:

— *Vagy legyenek gseftelők, vagy legyenek honatják.*

Erre sokan helyeselték. *Ugron* Gábor is.

Felállott azonban *Olay* Lajos. Nagyon rövid volt. Kijelentette, hogy hozzájárul *Rakovszky* fejtegetéséhez, azonban ő levonja ennek a nézetének a konzekvenciáját is: bejelenti az inkompatibilitást *Ugron* Gábor ellen.

Perczel Dezső citálja a házszabályok 134. §-át, amely szerint a bejelentést az összeférhetlenségi bizottsághoz utasítják. Es ezzel az incidens befejeződött. Várták némelyek, hogy *Ugron* is felszólal, de *Ugron* hallgatott...

A képviselők nagy tömegekben tódultak a folyosóra, ahol élénken tárgyalták tovább a zab-

kérdést az egész ülés alatt. Benn pedig a kereskedelmi tárca tárgyalása minimális érdeklődés mellett folyt tovább. *Ivánovics* Iván rövid, formás beszédében hangzottatta a kisipar és a gazdaosztály védelmét; *Major* Ferenc elmondta az ő ismert ipari beszédét, (lásd tavalyi tudósításunkat), *Kovács* Pál a viziták fejlesztése érdekében emelt szót, *Komjáthy* Béla pedig a kartellekről beszélt.

A ülés végén *Gajári* Ödön hozta szóba ismét az inkompatibilitást; bejelentette ugyanis *Tallán* Bélára nézve az összeférhetlenséget a Bankegyesületnél elfoglalt állása miatt.

A képviselőház ülése március 3-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Hegedűs* Sándor, *Flös* Sándor, *Fejérváry* Géza báró, *Cseh* Ervin.

(A zabszállítás.)

A napirend előtt szót kér:

Rakovszky István: Sajnálom, hogy a többség ez örömnapij, az ünnepélyi örömet, (Mozgás. Fölkialtások a szélsőbaloldalon: Micsoda ünnepek?) a 25 éves jubileum örömnapiját megzavaram. Éppen a 25 év alatt képződtek és fejlődtek azok az állapotok, amelyekről szólanom kell. Harom éve annak, hogy e Házban számos inkompatibilitási eset lett bejelentve a szabadelvűpárt kimagasló egyénei ellen.

Ezek az inkompatibilitási ügyek nagy felléniést keltettek országszerte, mert nagy vizásságnak tartotta a közvélemény, hogy férfiak, akiket a közbizalom az ország ügyeinek rendezésére és elintézésére ide küldött, a mellett egy oly közzgazdasági tevékenységet fetettek ki, mely inkább arra engedett következtetni, hogy itt busás és nagy jövedelmekről van szó és nem azon szellem vezeti őket, amely közzgazdasági szereplésében gróf *Széchényi* István vezetete.

Az aktori kormányelnök még 1897. április 6-án egy indítványt terjesztett be, hogy egy 21 tagú bizottság küldessék ki, amely az összeférhetlenségi törvény revíziójával foglalkozzék. Ez csak porbintés volt. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Es ezen feltévelem fényes beigazolást nyert az által, hogy a mai napig ezen bizottság nem tett semmit. (Igaz! Ugy van! haifelől.) Egyetlen tevékenysége abban állt, hogy *Feszt* Lajost urat megválasztották elnöknek, szétszórtatták az inkompatibilitásra vonatkozó külföldi törvényeket, de a mai napig semmit sem tettek. Azóta harom év mult el, újabb inkompatibilitási eseteket jelentettek be ugyanazon urak ellen és emlékeznünk még azon igen szomorú és lehangoló esetre, midőn gróf *Andrássy* Tivadar lemondott az inkompatibilitási bizottság elnökségéről, mert gróf *Tisza* István és társainak inkompatibilitási ügyében nem értett egyet a bizottsággal és magában a bizottságban a többség nem volt konstatálható.

T. Ház! En két ízben szólatam fel használatul. Első ízben 1898. október 25-én ötnegyeddélvel később, hogy ezen bizottság kiküldetett és ekkor *Feszt*

PÉTER melléje lépve:

Szakasztott úgy vagyunk az asszonyokkal! Ha kivonszolod lényüket a verőfény kérlelhetlenségébe, boldogtalanná teszed magadat. Ok semmit se veszítenek. De te igen. Mindent. Az illúziót. Ott kell őket hagyni a rejtelmes félhomályban, ahol úgy látod, mint a hogy *Rembrandt* festette volna. Még a pikturában is utálok a plein air gyalázatosságát, hát még a lelki életben. Olyan hitvány a világ, hogy nem érdemes szenvedni...

ELEMÉR hirtelen zokogással:

Péter, atyai jó barátom, nagyon boldogtalan vagyok! Meg kell halnom...

(Szünet.)

PÉTER:

Huszonöt éves vagy és nem boldogtalan! Ugy-e, annyi vagy?

ELEMÉR lecsöndesülve:

Igen. Kérlek, adj még egy szivart...

PÉTER:

Tessék, — ezt ni, ez gyöngébb, — ugyanis föl vagy hevülve.

ELEMÉR:

Igen, menjünk is el innét, mert az ablak huzatos.

PÉTER nagyon komolyan:

Igen, az ablak huzatos!

(Karaszkébe ülnek.)

ELEMÉR:

Megcsináltam a számadást, — biztosan tudom, hogy megcsináltam! Már régóta éreztem, tud-

tam, hogy nem a régi hozzám. (Fokozódó indulatossággal): Valami csudálatos ösztönnel, messzi-látó lelki szemmel megéreztem, megláttam, a mikor először esalt meg. Bécsben voltam. Az Operaházban megnéztem *Tannhäuser*t és *Reichmann* éppen az alkonyi csillagról szóló dalt énekelte, amikor hirtelen összeszorult a szívem. Messzi, messzi földeken láttam, hogy mi történik ebben a pillanatban Budapesten. Szinte hallottam, hogy mint mondja annak a másiknak ugyanazokat a gyöngéd szavakat, amelyeket nekem szokott a fülembé gügyögni, — láttam, szinte érezkelhető valóságban, hogy mint harapja a füle empáját. Vagyis mindent tudtam. Hazajöttem. Oh nagyon okos voltam és nyugodt, csak amugy titokban figyeltem. Csupa apró hazugságon kaptam rajta és igazat csak azért mondtam, hogy valami nagy hazugságról elterelje a figyelmemet. Mikor a legszorgosabb kutatásom is megtört az ő gyalázatos ügyességén, végre a szemébe vágtam: Tudom, hogy megcsalsz! Esküdözött, sirt és rimánkodott, kezét tördelte és esdekelte, sőt impertinens is volt, — ami leginkább megijesztett, de én nem engedtem. Ma délbem újra nagy szecénák volt, mint-hogy már megint hazudott, és mikor diadalmosan a szemébe vágtam: Tudom, hogy megcsalsz, céda elvetemültséggel nyeritette nekem oda: Hát igen, igaz! — Es most biztosan tudom...

PÉTER (nagyon nyugodtan):

Te barom!

ELEMÉR reménykedve:

Hát talán te Péter, ugy hinnéd, hogy most is hazudott?

PÉTER habozva:

Azt éppen nem... Talán... Ki tudja?... Különben meglehet... De, kérlek, az nem is

fontos dolog! (Fölszisszen:) — Istenem, bár már otthon fekünnék az agyamban, — jaj, a lábam... Másról van itt szó, Elemér!

ELEMÉR:

Miről? — Megigazítsam a lábadat, tán föl-tennéd?

PÉTER:

Köszönöm, már jól van. — Hallgass rám, nagy igazságot mondok most neked a huszonöt-évesnek, én az ötvenéves. En már voltam ott, ahol most te vagy, te is leszel ott, ahol most én vagyok. És hogy ide minél hamarabb érsz, tiszta szívemből kívánom. Sőt segédlemedre is vagyok. De köszönet fejében kívánok téled valamit...

ELEMÉR:

Parancsolj.

PÉTER becsözen kéréssel:

Menj ma lumpolni az orfeumba!

ELEMÉR nagyon gyorsan:

Szivesen.

PÉTER kezét megrázva:

Köszönöm. — Halld tehát! Mikor az ember huszonöt éves, folyton hajszolja a hazugságot és mialatt a szive halálos gyötrelemben vonaglik, folyton eselt vet az asszonynak, hogy hazugságon kaphassa rajta. Mikor aztán öregebb lesz és okosabb is, másként intézed a dolgaidat: segítesz a nősténynek, amikor hazudik. Mentségeket találsz ki ő helyette és mintha nem biznál női találékonyságában, bizony akárhányszor ajkára rakod, a szájába rágod, hogy mit mondjon a kétségbejött helyzet eltakarására. Es ez nagy bölcsesség, mert nem kinez, nem is jár izgalmakkal és az ember végigmosolygja életét. A jelszó

Alkalmi ajándékul a legkedvesebb, legolcsóbb

KISS JÓZSEF összes költeményei.

ELSŐ TELJES, OLCÓ KIADÁS 6. ezer. Tartalmazza: a JEHOVA és a MESE a varrógepről című költeményeket is. — Ára díszes, egész vázonkötésben I frt 50 krajcár. I frt 60 kr. előlétes utalványozása esetén bérmentve küldi SINGER és WOLFNER Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

Lajos ur nekem következőleg felelt: „A pontok fel lettek állítva a bizottság által, a bizottsági tagok közt szét lettek osztva és most a napokban összehívom a bizottságot, mely ezen pontok alapján fogja az ügyet tárgyalni. Ez történt 1898. október 25-én. En meg egyszer felszámoltam 1898. december 20-án eredménytelenül, mert a mai napig Feszt Lajos ur nem sietett, pedig neki remítet sietős dolga volt Egánnak eljárását bírálta tárgyvá tenni a Házban.

En nem szólaltam volna fel, ha az utolsó napokban nem fordult volna elő oly incidensek, melyek a képviselőház tekintélyével, a képviselői állással össze nem egyeztethetők. A Haznak egy tagja meg lett támadva a miatt, hogy ő állítólag nem korrekt módon a kormánnyal szerződési viszonya lépett. Ugron Gabornak az esete ez. Napok óta foglalkoztat a a közvéleményt ezen eset és nem annyira az eset magában okozta ezt a nagy feltűnést, mint inkább azon körülmény, hogy a függetlenségi pártnak hivatalos lapja, az *Egyetértés*, mely a függetlenségi párt kebeléből kiküldött lapbizottság által van ellenőrizve, amelynek tagja Kossuth Ferenc és Justh Gyula t. barátom is, napról-napra hasalós cikkeket támadja meg ezen zabszállítási ügyet és ez által a közvéleményben azt a hiedelmet idézte elő, hogy a függetlenségi párt helyesli ezen támadást, amelyet a másik függetlenségi párti ember ellen intéztek.

Thaly Kálmán: Az nem függetlenségi párt, csak 48-asnak nevezik magukat! (Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Molnár Jenő: Megmondták választóink, milven pártiak vagyunk! (Egy hang a szélső baloldalon: Biztosítási pártiak!)

Olay Lajos: Zabszállító párt!
Polonyi Géza: Biztosítási-társasági párt!

Rakovszky István: En nekem nagyon közömbös, vajjon zabszállító-párt, vagy biztosítási-, vagy fortunapárt, én csak ezen egy esettel akarok foglalkozni, ha engem türellemmel méltóztatnak meghallgatni. Az egész ügyet mélyen t. Sándor Pál nagykereskedő ur a budapesti iparkamarában hozta szóba, midőn a következőket mondotta: Különböző kereskedelmi kamarák óvakodtak attól, hogy névszerint nevezék meg azokat, kik ez üzletknek szerepelték bizonyára azért, mert Magyarországon, sajnos, nevek felemelítése igen kényes vállalkozás; senki sem akar a párbaj kellemettségének kitéve lenni.

Akik engem ismernek, azok tudják, hogy a közérdek szolgáltatában semmitől vissza nem riadok és utánjárásaim alapján szolgálhatok az érdekeltek nevével. Ezen passzusnál eszembe jut, hogy Magyarországon talán nem egyedül Zali dicsekszik. (Derült-ség a baloldalon.) Tudomásom szerint a nagyszabeni és gyulafehérvári szállításokat Deutseh Adolf és Jósef Márkus kapták meg, még pedig Bethlen gróf és b. Kemény révén. Az egyik képviselő. A kolozsvári és egyik másik szállítást egy Schwarz nevű ember kapta meg Barscai révén és Baruch Jeremiás a nagyszabeni és kolozsvári szállítás egy részét Ugron Gábor közvetítésével kapta meg. Ugronról ezt nem akarom elhinni.

Nem tehető fel Ugron egyszerű és puritán jelleméről, akinek politikai működése, kormánytámadó politikája ismeretes, aki csak legutóbb is Bécsben oly hazafias oppozíciót tanúsított a delegációban, hogy ily üzletben része lett volna. Inkább felteszem azt, hogy ő a birtokán termelt gabonarészt eladta a

tehát: Higyj a hazugságnak! (Ravasz rábeszéléssel) Csak hogy ehhez a nyugalomhoz igazi férfi-férfi-erő kell, sok tapasztalat, szellemi fölény... Egyszóval blazirtság...

ELEMÉR nagyképen:

Hidd el, tulajdonképpen én is így gondolodom, —

PÉTER föl:

Tedd el azt a levelet onnan, még elfelejted...

ELEMÉR a levelet zsebében összegyűrti:

Majd itt feleltem...

PÉTER:

Megkérjük Albint, hogy elkísérjen az orfeumba, — hol az a medve? (Fölkíált): Jaj, a lábam... megyek haza...

ELEMÉR ártatlanul:

Ugy tudom, hogy hozzátok ment föl!

PÉTER:

U-u-u-ugy? Hát akkor elkísérlek én, nem akarlak ilyen állapotban egyedül hagyni! (Fájdalmasan legörnyed.) Jaj... És most eltörtém a szivarjaimat, — hallottam, ropogtak. (Igazi fájdalommal.) Be kár! Ejnye...

ELEMÉR:

Elsler Fanny meghalt és mégis forog a világ!

PÉTER kiör, türelmetlenül:

Te visszaélsz, kérlek...

(FÜGGÖNY.)

kincstárnak, de felemlítettem, hogy alkalmat nyújtsak a megőfölsára.

Válóban dicsőretreméltő felbuzdulása a közérdek érzületének, hogy mélyen t. Sándor Pál ur ezt az iparkamarában interpelláció formájában hozta szóba. Igen csodálatos, hogy az a mélyen t. iparkamarai tag ur nem ment tovább az ő kiváncsiságában s pl. azt az ártatlan kérdést nem kockáztatta Lánózy Leó ellenékk szemben: hogy is voltak azok a telefonüzetek? Vagy talán azt hitte az igen t. iparkamarai tag ur, hogy Magyarországon a sajtó természetét, a zabot eladni nem szabad, de más árucikkeket, amelyeknek keletje épp oly nagy, mint azelőtt, de a kínálat csökkent, a bároságok, grófságok, rang-és címeladások meg vannak engedve.

Ezen körülmény én bennem azt a gyanút kelti, hogy ez nem annyira a közmorál érdekében történt, mint hogy egy ellenzéki férfi megámtadassék és pellengére álltassék. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Ez a mi mellősságunknak, ez a mi állásunknak meg nem felel, hogy akárminő képviselő előtráthassanak és ily üzletkkel támadjanak. Ez nem is történhetett volna, hogy ha a Feszt Lajos ellenékkle alatt lévő bizottság köteleességét 3 év alatt végre-valahára teljesítette volna. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Nem szórványos esetek ezek, sajnós, a tulajdonról egész halmaza az inkompabilitási eseteknek forog fenn. Itt van az első kötet, ebben csak pénzintézetek és kereskedelmi cégek, a vicinális a másod k kötetben, lépten-nyomon a tulajdonnak oszlopos tagjait találom. (Mozgás a jobboldalon.) Münnich Aurélt is ott találom mint ellenékköt. (Folyton tartó mozgás a jobboldalon.) Münnich Aurél: Igen, ott van, de az nem inkompabilitás! Kikérem magamnak! (Zaj.)

Rakovszky István: Akár kikéri, akár nem!
Münnich Aurél: Az szomorú volna, hogyha az inkompabilitás volna, ha az ember tisztességesen dolgozik!

Rakovszky István: Münnich Aurél t. képviselő urnak felelek báró Fejérvary urnak egy szellemes mondasával. Ő azt mondta egyszer: neki nem imponál egy utcai feljutt! Nekem egy szepesi feljutt nem! (Mozgás és derült-ség a jobboldalon.)

De, t. képviselőház, nagyon szomorú, hogy ezen inkompabilitási esetek, vagy nem inkompabilitási esetek, amelyek jövedelmező jellegűekből az által egy cseppet sem veszítenek, hogy nem inkompabilitás, mindinkább nagyobb körökben terjednek itt a Házban.

Sajnálattal vettem észre, hogy a legutolsó időben a Háznak két érdemes tagja ismét pénzintézeteknél fényes dotációval ellátott állásokat foglalt el. Az egyike, nagyon sajnálom, a Háznak a büroójában ül. Emlékeztetem a t. képviselőházat arra, mikor Berzevics Albert ült ott, mikor az inkompabilitási esetek előhozták, Berzevics Albert egy nem inkompabilitás állásról, amely azonban jövedelmező volt, lemondott. Jól érezte azt, hogy ilyen időben éppen a Ház büroójának úgy kell ott állani, hogy etekintetben példaképpen legyen felhozható. A második eset a Háznak úgy igen érdemes, fiatal, törekvő tagjára vonatkozik. Nagyon sajnálom, csak a napokban olvastam a nevét, hogy beválasztották egy másik pénzintézetbe igazgatótanácsosnak. Hova jutunk, t. képviselőház, hogy ha fiatal emberek, akiknek megvan a rátermettségük, megvan a tudásuk, szorgalmuk, szintén minden ok és szükség nélkül az aranyborjú körül táncolnak és jövedelmek után szaladnak. (Mozgás a jobboldalon.)

Igenis, ez helytelen és gondolják meg, hogy ha valaki itt képviselő, kötelessége nemcsak abból áll, hogy az ország ügyeiben egész függetlenül járhasson el és az ország ügyeit egész önzetlenül végezze, hanem az is a kötelessége, hogy kifelé az országban, mint az önzetlen hazafiaságnak a példája álljon. Önzetlen hazafiságot nem képezhetek magamnak, hogy ha ott látok a tulajdon egyik-másik tagjánál harminchárom igazgatótanácsosi tagságot, másikkal vicinális koncessziókat. Ez, t. képviselőház, nincs megengedve, ez egy visszaélés, amelynek oka éppen a t. tulajdon!

De hogyan beszélnek, t. képviselőház, a mi tulajdoni képviselőinkről? A minap voltam tanuja egy beszélgetésnek. A kávéházban beszéltek, hogy a Ganz-öntőben megürült az elnöki állás és ezt a Kredit-bank, illetőleg Kornfeld igazgató szokta osztogatni; azt mondták — saját föléimmel hallottam — hogy oly nagy a tologás Kornfeld ur elsőszobájában, hogy nem is tudja, hogy kivel beszél és hogy kinek ígérje vagy ne ígérje az állást. Fogadást kínáltak, t. tulajdon, ezt az állást is egy kormánypárti képviselő fogja elvenni. (Derült-ség.)

Tisztelt képviselőház! Ezen állapotok minden-esetre tarthatatlanok és én ezennel egész tisztelettel kérdelem Feszt Lajos urat, mért nem fejtette ki itt olyan sietséget, mért nem fejtette ki itt azt a nagy buzgalmat, amelyet kifejtett akkor, hogy az Egan-ügyet tárgyalta itt és kérdelem, mikor három hosszú év letelte után mikor lesz már egyszer szives ezt a bizottságot összehívni, hogy ha meddő munka lesz is, de legalább a Ház határozatának teszünk eleget és söpörjük ki egyszer azokat az inkompabilitásokat! Vagy legyenek gsetföltök, vagy legyenek honatyák.

Előnk: Olay Lajos képviselő ur egy összeférltelenségi eset bejelentésére kért szót.

Olay Lajos: Tisztelt képviselőház! Rakovszky István tisztelt képviselő ur beszéde igen fontos, nagy horderejű volt és én teljesen osztom az inkompabilitási bizottság helytelen eljárásra vonatkozó megjegyzéseit. En azonban az ő beszédéből azt a köve-

keztetést vontam le, amit neki kellett levonnia, hogy a Ház tekintélye megkívánja, hogy úgy onnan a kormánypárttól...

Rakovszky István: Igen, igen! Helyes!

Olay Lajos: ... mint innen az ellenzékről minden inkompabilitási eset bejelentessék. Rakovszky-nak tehát, ha előadta a zabszállítási esetet, kötelessége lett volna a zabszállítás miatt *Ugron Gábor t. képviselő ur ellen is az inkompabilitási esetet bejelenteni*. Ő nem tette, én ezennel tiszteletteljesen bejelentem.

Előnk: A házszabályok 134. §-a értelmében a bejelentés az összeférltelenségi bizottsághoz utasítatik.

Következik

a kereskedelmi tárca költségvetése.

Ivanovics Iván: Foglalkozik a birtokososztály helyzetével és hangsúlyozza, hogy különösen a középirtokos-osztály helyzete olvan, melyen rövid időn belül segíteni kell. Ezen célt csak az iparfejlesztés által lehet elérni, de ezt a segítséget is illuzióriussá teszi az a közöny, mellyel éppen a földirtokos-osztály az ipar ellen viselkedik. Pedig az ipar fejlődésének hasznára válnék az, ha a földirtokos-osztály is foglalkoznék az iparral.

A magyar ipar fejlődésénél a nemzetiségi kérdés is a megoldás felé közelednék. Mert a nemzetiségi vidékeket sok csapás érte az utóbbi időben és különösen a filoxera számos nem magyar ajku családot tett kenyéretelenné. Magyar gyartelepek felállításával ismét kenyérhez jutnának azok s nemzeti missziót is teljesítenének, amennyiben nemzetiségeink belátnak, hogy csakis a magyar elem képes boldogulásukat elősegíteni. Belátnak ők is azt, amit a költő megénekelt, hogy: Áldjon, vagy verjen sors keze, itt élned és halnod kell. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbfelől.)

Major Ferenc örömmel konstatálja, hogy Hegedüs miniszter nem jelszavakkal, hanem tettekkel igyekszik az ipar és kereskedelem ügyeit előmozdítani. De fél, hogy a miniszter jóakarata hajótörést fog szenvedni az eszközök csekélysége miatt. Nem ellensége a merkantilis politikának, hanem annak érvényesülését a kellő mederbe akarja szorítani. Hangsúlyozza a hazai ipar pártolásának szükségét. A mult kormány hazai iparpártolási akcióját jellemzi az a tény, hogy a zimonyi millenáris emlékműhöz fölvezető vaslépcsőt is a bécsi cég szállította. Számos iparágunk versenyképesebb a külföldinél és mégis a külföld szállítja azokat.

Részletesen foglalkozik diplomáciánkkal s erős hibáitól rója föl, hogy semmi befolyást nem gyakorol a minduntalan előtérbe nyomuló német terjeszkedésre. Életkérdés ránk nézve, hogy a Balkán-államok közgazdasági szálait magunk felé vonjuk. S most, mikor Németország Kis-Ázsiában terjeszkedik, a mi külügy kormányunknak legfőbb feladata volna, hogy a mi részünkre vasuti terjeszkedést biztosítson a Balkán-félszigeten. A költségvetést nem fogadja el. **Előnk** az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Kovács Pál: Midőn évtizedekkel ezelőtt inauuráltuk forgalmi politikánkat és megkezdttük piacainkat saját terményeink részére visszahódítani, első feladatunk volt a forgalom emelése és biztos lebonyolítása céljából a már meglévő vasutak államosítása és újból való kiépítése. Tagadhatatlan, hogy úgy a kormányok, mint maga a társadalom is az utolsó 20 esztendő alatt oly áldozatokat hoztak vasuti hálózatunk fejlesztése érdekében, aminőket alkotmányunk visszaillesztése óta más téren alig tudnánk felmutatni. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Elérkezettnek látom az időt arra, hogy a csekélyebb értékű áruk iorgalomba hozatala céljából és közgazdasági érdekeinknek emelése végett most már a behajózás szempontjából szükséges vizutak, illetve a hajózható csatornák létesítésének eszméjével is foglalkozunk, (Helyeslés. Ugy van! Ugy van!) még pedig sokkal nagyobb mértékben, mint tettük azt eddig és nagyobbn intenzivitással. Racionális és gazdaságos kispárt az Alföld bizonyos részein csak akkor fogunk létesíthetni, ha oly hajózható csatornánk lesznek, a minők a jelenkor igényeinek és követelményeinek megfelelnek. (Ugy van!) Hogy miért, arra később fogok visszatérni. Alig ismerek országot, amely kedvezőbb és szerencsésebb helyzetben volna, a folyókat illetőleg, a miennél. A Duna, Tisza, Száva és részben a Dráva, a Maros és Körös mind hajózható. (Felkiáltások a jobboldalon: A Vág!) A Vág is. Mindezek dacára egységes és tökéletes vizuti hálózatot csak akkor fogunk képezni, ha hajózható csatornákkal lesznek összekapcsolva. (Halljuk! Halljuk!)

Minthogy modern alapon létesített hajózható csatornáknak fel kell ölelnie mindazon fontos közgazdasági érdekeket, amelyek az ország és azon vidék lakossága részéről hozzá fűződnek, és amelyek a befektetett tőkének megfelelő gyümölcsösztetését biztosítják, nézetem szerint — és ez tekintetben örömmel üdvözölöm a kereskedelmi miniszter urnak tegnapi nyilatkozatát — első sorban legfontosabb volna egy közgazdasági, mint közforgalmi szempontból a Duna és Tisza felső részének vízi-utal való összeköttetése. (Általános helyeslés.)

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Ez az!

Kovács Pál: A budapest—csongrád—szegedi csatorna volna ez, amely a szegedi fővonalnak egy

MOLL SEIDLITZ POR MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
 felülmulhatatlan háziszer mindama gyomorbagóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.
 Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL készítmény kérendő.

alkalmas pontjából elágazva, Szabadka érintésével Zentára volna vezetendő. Ez a körülbelül 230 kilométer hosszú osztrák Pesti vármegyét és Csongrád vármegyét szelne át, más megyék északi részét érintené és egyúttal az országnak harmadik legnagyobb vidéki városát, Szabadkát és a vidékét vonná be a vízparti forgalomba. (Helyeslés.) A gyárparc évről-évre nagyobb tért hódít s ennek következtében a kisipar is roppant sokat hanyattott és szenvedett nálunk, amiről évtizedek óta hiába panaszkodik az érdekelt társadalom, mert nincs módjában rajta segíteni, de különösen nincs az Alföldön. A kisipart helyreállítani a régi alapon többé nem lehet, mert annak ágait már teljesen megszüntette a gyárparc, de különben is a kulturális haladás egészen más alapon van, mint volt akkor.

A kormány iránt bizalommal viseltem és a költségvetést elfogadom. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlik.)

Komjáthy Béla sok tekintetben osztrák Kovács Pál nézetében s örvend, hogy olyan alapos szakutórást tanuskodó beszédet hallott. Amit azonban a zentai esztorárnál mondott, neki úgy tetszik, mintha hazabeszélés volna. Fejtelteti ezután, hogy malomiparunkat tönkretették s ezzel az agráriusok kedvét megmérhetetlen kárt okoztak az egész nemzetnek. A kereskedőkre nagyon kevés gondot fordított s alig-alig látják, hogy az ő érdekeikkel is törődni akarunk. Kívánatos volna első sorban a kereskedelmi kamarák számának szaporítása s a nemzeti-ségi vidékeken a magyar kereskedőknek minél több alkalmas kedvezményre való ellátása. A kereskedelmi miniszter beszédjéből rá nézve az a legérdekesebb tanulság, hogy a miniszter nem barátja a kartelleknek. Bár csak a pénzügyminiszter is ebben a felfogásban volna. Pedig ez is tanulhatott volna már a kartellek hazájától, Amerikától, amely már régóta módokat keres a kartellek erejének megtörsézésére. Nálunk a kartellekkel tessék tönkre az ipart, a kereskedést s ezek a kartelles viszonyok segítik elő nálunk az osztrák érdekeknek a mi rovásunkra való istapolását. Az előtte szóló munkás-kérdésről is beszélt. Erre neki csak az a megjegyzése, hogy adjanak munkát a népnek eleget. A költségvetést nem fogadja el.

Kovács Pál személyes kedésben szólal föl. Komjáthy úgy tette föl a zentai esztorárnál mondott szavait, mintha ez hazabeszélés volna. A munkásviszonyokra vonatkozó megjegyzéseire is reflektált Komjáthy s azt mondta, hogy munkát kell teremteni. Az elsőre nézve újból kiemeli, hogy ezt a dél-magyarországi forgalom, kereskedelem és ipar szempontjából igenis fontosnak tartja, a másodikra pedig, hogy amikor olyan nagy szabású esztorárnál munkát indulnak meg, aminek őt proponált, akkor ezer meg ezer munkás kez talál foglalkozást s akkor, amit Komjáthy kér, teljesedik is.

(Inkompatibilitás.)

Gajári Ödön reflektál Rakovszkynak arra, az ülés elején mondott szavaira, hogy a Ház elnöki székében van valaki, aki állásával inkompatibilis magán-tisztséget vállalt. Ezt senkire sem lehetett vonatkoztatni másra, mint Tallián Béla alelnökre, akit a Bank-egyesületek Részevén-társasága igazgatósági taggá választott meg, erről azonban Rakovszky említett nem tett. Nos, tehát ő teszi meg most Tallián inkompatibilitásáról a jelentést s kéri, utasítsák ezt az összeférhetlenségi bizottsághoz. (Helyeslés.)

Elnök: Mivel úgy látja, hogy az indítványt a Ház elfogadja, kimondja azt határozatképpen. Az ülés délután 2 órakor végződik.

BELFÖLD.

Szék Kálmán és a fiúmeiek. Fiuméből táviratozzák a Bud. Tud.-nak: Ma egy 35 tagú küldöttség, köztük 20 volt városi képviselő, utazott innen Budapestre, hogy Szék Kálmán miniszterelnököt a fiúmei kérdésben tanúsított beszéde alkalmából üdvözzölje. A küldöttség, amint halljuk, **Bathányi** Tivadar gróf fiúmei képviselő vezetésével hétfőn, folyó hó 5-én délután négy órakor fog a miniszterelnökönél tisztelegni.

Báró Fejérváry Fiumében. Egy fővárosi lap összefüggésbe hozza a honvédelmi miniszter minapi fiúmei utját a honvédségben állítógat tervbe vett személyváltozásokkal. A Bud. Tud. illetékes helyről nyert főlhatalmazás alapján kijelentheti, hogy az egész dologból nem igaz egyéb, mint hogy a miniszter a napokban csakugyan Fiumében volt; a többi azonban teljesen alaptalan kofomlány.

Amerikai küldöttség a miniszterelnökönél. A munkácsi, eperjesi és körösi görög-katolikus egyházak területeiről Amerikába kivándorolt magyar honpolgárok köréből dr. **Hegedűs Loránt** és dr. **Szabó Simon** vezetés alatt ma délelőtt harminc tagú küldöttség járult a képviselőházban a miniszterelnök elé egy memorandummal, amelyet sok ezer Amerikában

élő görög-katolikus magyar irt alá. Elmondják benne azt a sok megpróbáltatást, üldözést és rosszakaratot, amelyet elszenvedtek, míg odáig jutottak, hogy saját templomaik vannak. De szertartásaikat nem végezhetik zavartalanul, mert az amerikai római katolikus püspökök és más egyházak egyre üldözik a görög-katolikusokat, akiknek azonkívül az orosz ágensek árulkozásai és üzelmel ellen is küzdeniük kell. Ilyen szomorú viszonyok között a végső inség fenyegeti az amerikai görög katolikusokat. Anyagiilag, erkölcsileg tönkre tették őket és egyházukat a távol idegenben. Kétségbeesett helyzetükben most a magyar kormányhoz folyamodtak anyagi segítségért, hogy egyházilag szertartásukbeli 15 alatt függetlenítsék magukat és megóvják hivaikat a latin szertartásúak és az orosz schismatikuskok befolyásától. Ugyanezzel a memorandummal fordultak a pápához is tízezer amerikai görög-katolikus hívő aláírásával.

Püspöki konferencia, **Vaszary** Kolos bíboros hercegprímás a katolikus püspöki kart ma délelőtt 10 órára tanácskozássra hívta egybe a budavári primási palotába. A tanácskozásra megjelentek: **Császka György** kalocsai érsek, **Bende Imre** nyitrai, **Bubics** Zsigmond kassai, **Dessenéffy** Sándor eszterómi, báró **Hornig** Károly veszprémi, **Ivankovich** János roznayói, gróf **Majláth** Gusztáv erdélyi, **Rimley** Károly besztercebányai, **Steiner** Fülöp székesfehérvári, **Szencsényi** Pál szepesi, **Hettyey** Sámuel pécsi püspökök, **Fehér** Ipoly pannonhalmi főpap, **Virtér** Lajos váci püspöki helyettes, **Férész** Gyula munkácsi, **Szabó** János gyulafehérvári, **Vályi** János eperjesi görög-katolikus püspökök.

Távolmaradásukat kimentelték: **Zalka** János zyrői püspök, **Samassa** József egri érsek, **Mihályi** Viktor balázsfalvi görög keleti érsek, **Schlauch** Lőrinc nagyváradi bíboros püspök, **Hidassy** Kornél szombathelyi püspök és **Meszlényi** Gyula szatmári püspök, **Páuel** Mihály nagyváradi, dr. **Radu** Demeter lugosi püspökök.

A hercegprímás a szokásos imával megnyitotta az értekezletet és a jegyzőkönyv vezetésére **Hettyey** Sámuel pécsi püspököt kérte fel. Ezután tárgyalt az országos katolikus autonómia ügyeinek tárgyalására. Az országos autonómiai kongresszus tudvalevőleg azal oszlott szét, hogy a katolikus autonómia ügyében betervezett laboratóriumot visszaadta a 27-es bizottságnak átadogozás végett. Ezt a határozatot megtoldotta a kongresszus azzal, hogy a 27-es bizottság lépjen érintkezésbe a főpátronussal és a püspöki kar tagjaival a részletek megállapítása végett. A konferencia beható tárgyalás után véglegesen megállapította a püspöki kar álláspontját és a huszonhetes bizottsággal való tárgyalások vezetésére három tagú bizottságot küldött ki, amelynek tagjai **Schlauch** Lőrinc nagyváradi bíboros püspök, báró **Hornig** Károly veszprémi és **Szencsényi** Pál szepesi püspökök. Ez a bizottság közelebb megkezdte tárgyalásait a 27-es bizottsággal. A konferencia főtagján kívül foglalkozott még az országos római zarándoklás ügyével, az oltagyegyesület belső ügyeivel, végre a Szent István-társulat alapítandó új tanügyi lapjának ügyével. A konferencia ma végleg befejezte tanácskozásait s délután 4/3 óra után ért véget.

A biztosítás reformja. Az igazságügyminisztériumban ma tovább folyt a biztosítási reform ügyében összehitt ankt tanácskozása. **Vörösmarty** Béla államtitkár elnököt. Első sorban a biztosító társaságok alapítási és szervezési költségeinek törlesztését tárgyalták, majd az állami biztosító hivatal szerepe és az állami felügyelet körének kérdése került tárgyalás alá. Mindegyik kérdés körül élénk eszmecsere folyt, amelyben az ankt tagjainak nagy része kifejtette a maga álláspontját. A tanácskozást hétfőn délután 5 órakor folytatják.

A ruthén népről. A ruthén nép védelme érdekében teendő államrendőri intézkedések tanulmányozása céljából **Szék Kálmán** miniszterelnök mint belügyminiszter dr. **Séllay** Sándor miniszteri tanácsost, a belügyminisztérium rendőri osztályának főnökét az északkeleti vármegyékbe küldte ki. A helyszínen hozzácsatlakozik **Egán** Ede miniszteri meghatalmazott is.

Az országgyűlési szabadelvű párt ma báró **Podmaniczky** Frigyes elnökle alatt tartott értekezletén vita nélkül elfogadta a földmívelési tárcza költségvetését és azután tárgyalás alá vette az 1893: IV. törvénycikk némely intézkedéseinek kiegészítéséről rendelkező törvényjavaslatot, amelyet **Pulsky** előadó ismertetett és elfogadásra ajánlott. **Heltai** Ferencnek a törvényjavaslat egyes intézkedéseire vonat-

kozó észrevételei és **Hegedűs** miniszter felvilágosításai után a bizottság a pénzügyi bizottság szüvegezésére szerint elfogadta a törvényjavaslatot.

Politikai hangulatok.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 3.

Az Ugron-ügy egészen váratlanul annyira fölkaparta a politikai szenvedélyeket, hogy a képviselőház mai hangulata egyenesen az inkompatibilitási mozgalom viharos napjaira emlékeztetett, **Rakovszky** István felszólalása a Ház elé vitte a zabszállítás ügyét, de nem járult hozzá a kérdés tisztázásához.

Ebben a dologban mindenekelőtt a tényállás lesz világosan megállapítandó. **Ugron** Gábor vádlói azt állítják, hogy harminkétezer métermázsa zab szállítást vállalt a el Ugron a katonai kincstár részére és hogy ezt a szertződését a **Baruch** Jeremiás gabonakereskedő cégre ruházta át, métermázsként husz krajcár provízió fejében. Ezzel szemben **Ugron** Gábor azt vallja, hogy nem harminkétezer, hanem kerek számban háromezerhatszáz métermázsa szállításra vállalkozott, s sanyit szállíthatott is a maga természetéből, mert összesen hétezer hold birtoka van. A két állítás közt roppant nagy az ellentét, de konstatáljuk, hogy akik szóbahozták az ügyet, a maguk részéről is elismerik, hogy a szállított zab mennyiségére nézve tévesen lehetnek informálva, félreértésből mondhattak 32.000-et 3200 helyett. Ami azonban **Ugron** birtokainak terjedelmét illeti, a vádlók részéről, állítólag hiteles telekkönyvi okiratok alapján a következő adatok kerültek forgalomba:

Ugron Gábor birtoka

Bethlenfalván (Udvarhely vármegyében) 1628 hold, amiből 732 hold szántóföld.

Almakereken (Küküllő vármegyében) 4000 hold, amiből szántóföld 385 hold.

Összesen tehát van 732 + 385 = 1117 hold szántóföldje.

Remélhető különben, hogy az ügy most már olyan utra kerül, hogy a közvélemény a tényállás teljes ismeretével alkothat majd föléle ítéletet. **Olay** Lajos ugyanis, aki ma bejelentette a képviselőháznak **Ugron**ra nézve az összeférhetlenségi esetet, értesülésünk szerint élni fog azal a jogával, amely a bejelentő képviselőnek módot ad arra, hogy az összeférhetlenségi bizottság előtt megjelenjen és az ügy felderítésére befolyását érvényesítse; és hiteles formában megszerezni szándékozik a hadügyi kincstártól a zabszállítására vonatkozó adatokat s ezeket a bizottság tárgyalásán elő fogja terjeszteni.

A mai nap folyamán az **Olay** Lajosén kívül még két bejelentés érkezett **Ugron** ellen a képviselőház elnökéhez: az egyik **Solymosi** Márton budapesti lakostól, a másik **Kanász** N. Sándor és **Praznovszky** Bertalan szentesi lakosoktól. Ezek a bejelentések így szólnak:

Nagyméltóságú Elnök ur!

Alfölrött, mint függetlenségi elveket valló ember, fájdalmas kötelességet teljesítek, a midőn nagyméltóságú elnök urnak és ez által az országgyűlés képviselőházának a következő összeférhetlenségi esetet tisztelettel bejelentem:

Sándor Pál nagybirtokos és nagykereskedő, e hó 26-án a budapesti kereskedelmi és iparkamara ülésén előadta, hogy **Ugron** Gábor országgyűlési képviselő ugynevezett kéz alatti üzletek révén állandó összeköttetésben van a hadügyi kormányhatallyal. Nevezett **Sándor** Pál urnak minden szavahihetősége mellett sem akartam hitelt adni e dolognak, de sajnos az **Egyetértés** és **Magyar Hírlap** e hó 2-iki számában magának **Ugron** Gábor urnak egy nyilatkozatát olvasom, melyben ő maga beisméri az üzleti összeköttetést — és így szerintem függését — a hadügyi kormányhatallyal. Nagyméltóságú Elnök Ur! Méltóztatassék ezek után e bejelentésemet hivatalosan tudomásul venni, a képviselőháznak bejelenteni és **Ugron** Gábor ezen ügyét az összeférhetlenségi bizottsághoz utasítani.

Nagyméltóságodnak

alázatos szolgálója

Solymosi Márton,

Váci-körút 3., III. em. 13.

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.
Gőz- és kádfürdők.
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

II.

Nagyméltóságú Elnök Ur!

A hírlapokból tudomásomra jutott, hogy Ugron Gábor, a szilagy-somlyói kerület országgyűlési képviselője, a „*romlott értelmiség*” e kérelmetlen ostromozója a hadügyi kormányval zabszállítási vállalati szerződést kötött. Ennek valóságát megerősíti magának Ugron Gábor urnak a hírlapokban közzétett nyilatkozata is. Minthogy az 1875. évi I. törvényeink 2. §-ának b.) pontja szerint a kormányval szerződési viszonyban álló vállalkozó nem lehet országgyűlési képviselő is: Ugron Gábor országgyűlési képviselő urnál összeférhetlenség esete forog fenn. — Ezen összeférhetlenségi esetet Nagyméltóságodnak tudomására adva, mely tisztelettel kérem: kegyeskedjek ezen bejelentésem tudomásul venni s azt a képviselőház tudomására juttatni.

Előttünk: Tisztelettel:
Schwarcz Manó s. k. Kandász N. Sándor s. k.
Ugray Pál s. k. Pranzovszky Bertalan s. k.

Az Ugron-ügyből kifolyólag érdekes levélváltás volt a két függetlenségi frakció vezetői közt. Ugron Gábor ugyanis a következő levelet írta Kossuth Ferencnek:

Tisztelt barátom!

A vezetésed alatt álló párt az *Egyetértés* a múlt év végén a párt organumának jelentette ki, ellenőrzésére három tagu bizottságot rendelt ki. Ez ad neki tekintélyt, s ez indít csak soraim írására.

Az *Egyetértés* című pártorganum nap-nap után a függetlenségi politikának velem egy sorban küzdő hitelt szidja, gyanusítja és piszkolja. Barátaimat türelmemre birtam eddig és hallgatással feleltek minden támadásra. Elérkezett az idő, hogy ezen támadások értéke megállapíttassék, mely okból felkérek téged és általad felkérem az ellenőrző bizottságot nyilatkozatra: helyeslítek-e az *Egyetértés*-nek velünk szemben követett eljárását?

Mély tisztelettel maradok
Budapest, 1900. március 1.

barátod
Ugron Gábor.

Kossuth Ferenc erre a levélre a következő vörökkel felelt:

— 1900. március 1.; este.

Tisztelt barátom!

Leveledre válaszul tudatom, hogy nem vagy helyesen értesülve a vezetésed alatt álló párt és az *Egyetértés* napilap közt létrejött viszony természetéről és minthogy ebben semmi titok nincs, ezenem leírom szösz szerint a létrejött megállapodás szövegét.

A pártbizottsága és az *Egyetértés* szerkesztője megállapodott abban, hogy minden esetben, amikor a párt valamely politikai kérdésben vagy parlamenti cselekményre nézve irányát megszabja, erről a szerkesztőséget megfelelő módon értesíti s a szerkesztőség ebben a pártot támogatja.

Budapest, 1899. december 22.

Dienes Márton.

Kossuth Ferenc,
Komjáthy Béla,
Juszt Gyula.

Ezen a megállapodáson kívül semmi hatásköre nincs sem a pártbizottságának, sem a pártnak, sem nekem személyesen arra, hogy az *Egyetértés* mit ír és hogy ír; ami természetes is, mert ezt a felelős szerkesztő nem tűrhetné s a lap nem a mienk, hanem egy önálló részvénytársaságé.

Kérdésedre, hogy a párt „ellenőrző bizottsága” helyesli-e, hogy az *Egyetértés* a vezetésed alatt levő párthoz tartozó képviselő-társaink némelyikét többször támadja: azt kell felelnem, hogy ilyen „ellenőrző bizottság” nem létezik, s a fentebb közölt egyezségből kifolyólag nem is létezhetik.

Bár nem kérdezed, hogy mi az én személyes véleményem, ezt szokott nyíltságommal megírom s ez az, hogy én személyes támadásokat a politikában kerüldöndök tartom és én soha sem voltam barátja a két függetlenségi pártárvyat közötti surlódásnak.

Tiszteelő barátod

Kossuth Ferenc.

Rakovszky István mai képviselőházi beszédében — amint ez országgyűlési tudósításunkban olvasható — nem annyira az Ugron-ügygel, mint inkább a kormánypárt tagjainak bankoknál és egyéb részvénytársaságoknál elfoglalt állásai-val foglalkozott. Egyebek közt fölhozta, hogy Tallán Béla, a Ház alelnöke és Hegedüs Loránd, a Ház legifjabb és egyik legtehetségesebb, szimpatikus tagja mostanában szintén igazgatósági állásokat vállaltak. Münnich itt közbeszólt, a

mire *Rakovszky* maliciózus feleletet adott. Ennek következtében a folyosón *Rakovszky* és *Münnich* közt heves párbeszéd folyt le, amely *Rakovszky*-nak ezzel a kijelentésével végződött:

— Szabad nektek bankosoknak lenni, de nem illik.

Volt szóváltás *Rakovszky* és *Tallán* között is, de ez sokkal csendesebb lefolyású volt.

A Ház folyosóin ma egész délelőtt csakis ezekről az incidensekről folyt a diskurzus.

Tallán Béla, akinek a Bankegyületnél elfoglalt állását vetette *Rakovszky* a szemére, bár maga nem tartja azt, hogy rá nézve összeférhetlenségi eset forogna fenn és e nézetében a legilletékesebb körök is osztoznak, mégis azt kívánja, hogy ez a kérdés minden kétséget kizárólag tisztáztassék; a házszabályok értelmében azonban saját maga ellen ilyen feljelentést nem tehet; felkérte ezért *Gajári* Ödönt, hogy ő jelentse be ezt az esetet a képviselőháznak abból a célból, hogy az összeférhetlenségi bizottságnak módjában legyen, hivatalos formában dönteni ebben a kérdésben. A bejelentés a képviselőház mai ülésének végén meg is történt s a Ház az ügyet elbírálás végett a szabályok szerint minden vita nélkül az inkompatibilitási bizottsághoz utasította.

Hegedüs Lorántra nézve tudunkkal nem történt eddig hasonló lépés. De ebben a dologban is az illetékes és hozzáértő embereknek az a véleménye, hogy a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatósági tagsága, amelyre *Rakovszky* célzott, nem összeférhetetlen a képviselői állással, minthogy ez az intézet semmiféle összekötésben nincs a kormánnyal.

Egy kinyomatos tudósító szerint a *Rakovszky* beszéde alatt történt izgalmas epizódokból a függetlenségi frakciók vezető emberei között csaknem lovagias afférek támadtak. A kinyomatos szerint, *Kossuth* Ferenc és *Juszt* Gyula provokálni akarták *Polónyi* Gézáét. Amikor ugyanis *Olay* Lajos azt kiáltotta *Ugron*éknak: *Zabpárt*, akkor *Polónyi* visszakiáltott *Kossuth*ék felé:

— *Biztosító párt! Fortuna párt!*

Kossuth tudvalevőleg elnöke a Hazai Biztosító Társaságnak, *Juszt* Gyula pedig igazgatója a Magyar Gazdák Biztosító Szövetkezetének, mely a kormány támogatásával jött létre. Barátaik azonban lebeszéltek őket a provokálásra s így a provokálás elmaradt. *Kossuth* Ferenc később a folyosón személyesen szóvá tette a dolgot *Polónyival*, aki olyan magyarázatot adott közbekiáltásának, amely *Kossuth*ot kielégítette.

A nap izgalmaist este még egy szenzáció tetézte be, amelyet egy magyarfalásról ismeretes bécsi lap dobott a közönség közé. A *Vaterland* mai száma ugyanis csunya gonosz rágalommal illeti báró *Bánffy* Dezső főudvarmestert, ráfogván, hogy a miniszterelnök korában gyűjtött pártkasszáét nem adta át utódjának, hanem magának tartotta. Ezt a nyilvánvalóan hazug és képtelen hirt egy helybeli estilap is lenyomattatta. A szabadelvű pártkörben, ahol ma nagy számmal voltak együtt a klubtagok, mély megbotránkozással beszéltek a durva támadásról. Báró *Bánffy* Dezső volt politikai ellenfelei épp oly felháborodással nyilatkoztak róla, mint a volt miniszterelnök személyes barátai.

A bécsi klerikális lapnak erre a közleményére vonatkozik a következő felhivatalos közlemény:

A *Vaterland* mai reggeli számában tendenciózus és valótlan közleményt hoz arra a módra nézve, a hogy báró *Bánffy* Dezső a szabadelvű pártkasszáét miniszterelnök korában kezelte. Illetékes helyen hangsúlyozzák e közlemény adatainak alaptalan voltát; irányzatát és feltevéseit pedig határozottan elítélik.

KÜLFÖLD.

Zenebona Ausztriában. Vidáman folyik a zenebona az osztrák parlamentben s az obstrukció a hadügyi bizottságban. Ma a parlament a békét tárgyalta, oly hangon, amelyből a háború közeli kitörését lehetne megjósolni. A mai ülésen *Peschka* (német haladópárti) *Stransku* tegnapi beszédével polemizált,

amely nem igen alkalmas a béke ügyének előmozdítására. A nyelvrendeleteket — ugymond — az állam érdekében vissza kellett vonni, mert igazságtalanok és törvénytelenek voltak. A szónok pártja szívesen fogja támogatni a kormányt, ha tárgyilagos lesz és ha gazdasági programját megvalósítja; ellenkező esetben küzdeni fog a kormány ellen. A szónok szívesen behatárolja foglalkozik néhány gazdasági kérdéssel.

Utána *Daszynsky* (szociáldemokrata) a kormánynak szívesen köti, hogy ha a munkások holnap a Ringen felvonulnak, ne engedje meg a rendőrségnek, hogy ismét úgy bánjanak, mint az azelőtt szokás volt. Reméli, hogy a miniszterek, különösen dr. *Körber* nem viselkedik úgy, mint a *drabantok*.

Bielohlavek: De igen, úgy tesznek, mint a *szédők drabantjai!*

Daszynsky: Egy negyed millió ember választójogát rabolják el, ha a választási reformot meg nem alkotják. Akkor valóságos *választójograblók* lesznek önk!

Schrammel: Ön pedig Bécs tökfilkója! („Sie sind der dumme Kerl von Wien!”)

Bielohlavek: *Maga hatóköv!* (Sie Obertepp!)

Daszynsky azzal fejezi be beszédét, hogy az eltoppult bourgeoise helyét érélyes és céltudatos tömegek foglalják el. Ezt csak az általános szavazati joggal lehet elérni. (Tetszés a szociáldemokratáknál.)

Dr. *Menger* tanár azt mondja, hogy a kinyomított nyárszolgárok azok, kiknek a legnagyobb vívmányokat köszönheti a világ, míg a szociáldemokraták eddig sem bizonyították be államkormányzó képességüket. Végül a német államnyelv statutuálását követeli.

Paczak kijelenti, hogy a csehek, bar a meg egyezés barátai, *obstruálni* fognak mindaddig, míg nemzetiségű sérelmeiket nem orvosolják.

Néhány helyreigazító felszólalás után az elnök kijelenti, hogy a tárgy el van intézve és berekeszti az ülést. A legközelebbi ülés szerdan lesz, mikor is az első alelnököt választják.

Bécs, március 3.

A csehek a hadügyi bizottságban még egyre *obstruálnak*. Az obstrukció megszüntetésére a jobboldali többi partjai a csekekkel kompromisszumot akarnak kötni, oly módon, hogy ma három cseh jubat szőhöz s szerdaig a bizottság nem tart ülést. Ha a kompromisszum sikerül, még a jövő héten be lehet végezni a bizottságban az ujoncjavaslat tárgyalását.

Bécs, március 3.

A képviselőház *véderő-bizottsága* ma folytatta az ujoncjavaslat tárgyalását.

Krumpholtz határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a kormány felszólítandó, hogy az ujonctörvény életbeléptetésével egyidejűleg vonják vissza az 1899. október 17-iki miniszteri rendelet, amelylyel a nyelvrendeleteket visszavonták.

Miután még *Vychodil* és *Fospischil* felszólaltak és különösen a katonák bántalmazása miatt panaszkodtak, a tárgyalás mara véget ért.

A legközelebbi ülés kedden este 7 órakor lesz.

A háború.

Budapest, március 3.

Az angol-boer háboruban most némi szünet állott be, amelyet javarészt előkészületekre fordítanak. Roberts tábornagy Paardebergből délnyugatra tette át f'hadiszállását Ostfonteinbe, egy öt kopje által alkotott hegyesoporra, amely kiindulópontnak és védelmi pozíciónak egyiránt alkalmas. Ettől a helytől keletre áll bizonyos távolságban 7000 boer, akiknek nyilván az a feladatuk, hogy elállják a Bloemfonteinbe vezető utat s az angolokat mindaddig feltartóztatassák, amíg Bloemfontein és erődje kellő védelmi állapotba nincs hozva. A boeroknak Bloemfontein erősitésével az a céljuk, hogy bevárhassák a Natálból visszaérkező haderőt, amelynek a Drakenhegység szorosain kell átjőnie, hogy a bloemfontein-winberg-kronstadti vasutvonalat elérje és megszállja. Mindebből az látszik, hogy a boerok komolyan készülnek a meginduló háborúra és nagyon sok dolgot fognak még adni az angoloknak.

Mai tudósításaink a következők:

(Ladysmith.)

London, március 3.

A *Standard*nak jelentik Ladysmithből: A lovasdandár ugyszólván teljesen megszünt létezni. Az év elején 550 lovunk és 4500 öszvérünk volt. Január vége felé már csak 1100 lovat tudunk etetni: a *többit* vagy megtették vagy szabadon bocsátották, hogy maug keressék meg takarmányukat. Munióink február elején egy-egy hajóágyura már csak negyven golyó volt. A tábori ágyuk muniója pedig az apróbb esa-

tározásokban végképp elfogyott. A boerok est nem tudták, külöbben többet kockáztattak volna. Csak az ostromlók apátiájának köszönhetőek megmenekülésüknek. A bombázás rendkívül erős volt, de éppen-séggel semmi hatása sem volt. Összesen tizenháromezer bomba esett a városba, de ez a sok bomba mindössze harmincöt embert ölt meg és száználcvan sebesített meg. Egyetlen asszonyok vagy gyermeknek sem lett bántódása. Az épületeknek is csak nagyon kevés bajuk lett, csak a városháza pusztult el csak a templom és egy-két házon látszik a bombázás nyoma. Idegen ember bejárhatná az egész várost, sehol sem venné észre, hogy hónapokon keresztül bombázták. Ennél sokkal nagyobb baj volt a betegség. Huszonegyezer félig kiéhezett ember volt együtt, akik sokat nélkülözött s nem tudta megszokni a rossz vizet. Az orvosok naponként ezerhatszáz embert kezeltek.

London, március 3.

A hadügyminisztérium Buller tábornoktól a következő, március 2-ikán 6 óra 30 percben Ladysmithben föladott táviratot kapta:

Ugy találom, hogy a boerok veresége teljesebb, semmint hinn merem. Az egész területet teljesen elhagyták, csak a Van-Remen-szoros magaslatán látszik néhány boer szekér, máskülöbben nyomukat sem látni. Utolsó vonatuk tegnap délelben egy óraker hagyta el Modderspruit-állomást, mire a hidat levegőbe röpítették. Szekereiket már hat nappal ezelőtt tele-rakták, azután megindultak Ladysmithől észak felé, úgy, hogy lehetetlen volt utójokat elválni. Ott hagyták azonban nagymennyiségű lőszerrel, takarmánnyal, tábori szereket és másféle malhát, de az ágyukat, ketlő kivételével, magukkal vitték.

London, március 3.

Ladysmith felszabadulása egészen váratlanul történt. Sötét és csöndes éjszaka volt, mikor Dundonald tábornok lovas csapatai a város kapujához érkeztek.

— Ki van ott? — kérdezte a zajra fölriadt őrség.

— Szabadeszert hozunk nektek, volt a felelet. Egy pillanat alatt megnyílt a kapu s dörgő cheerkiáltással üdvözölték a bevonuló csapatokat. Csakhamar talpon volt az egész ostromlott sereg, az egész lakosság, még a sebesültek is kimentek a kórházból, hogy megmentőiket üdvözöljék.

London, március 3.

Ladysmith felszabadításáról ujabban a következő részletek érkeztek:

Délután 6 óra volt, mikor Dundonald tábornok az országot felől belovagolt a városba. Az anglikán templom előtt találkoztak Whitelal, aki élébe ment. Megható volt, mikor a felszabadítók és az ostromlottak végre összetalálkoztak. A két tábornok megölelte egymást.

A postahivatal előtt White a lakossághoz beszédet intézett:

Köszönöm, polgártársak, bősies kitartásukat, amelylyel engem és derék katonáimat támogatátok. Szívvel köszönöm önfeláldozásukat. Fájt nekem, hogy meg kellett önbekét rövidítenem, mikor fél ételporciókat kaptak, de a sanyaruságnak vége, hála istennek, ismét a mi lobogónkat lengeti a szél Ladysmith ormain.

Dundonald és White a nép és a katonaság előtt könyvezve ölelkeztek, aztán mindnyájan elénekelték a *Good save the Queen*. Beesteledett. A fíradt seregek takarodót fújtak és a város lecsöndesedett.

Brüsszel, március 3.

A transvaali követség megcáfolja Bullernek azt a jelentését, hogy a boerok Ladysmithnél nagy veszteségeket szenvedtek. A boerok egyetlen embert sem vesztek, hiszen kardesapás nélkül vonultak el Ladysmith alól.

(Hírek a csatáról.)

London, március 3.

Osfonteinből jelentik: Az angol hadsereg Paardeberg-től hat mérföldnyire keletre táboroz. A csapatoknak tegnap pihenő napjuk volt, még a lovasok is a táborban maradtak, csak az őrszemek maradtak künn az ellenség megfigyelése végett. A boerok négy mérfölddel tovább Bloemfontein felé vannak összevonva. A Delarey és De Witte parancsnoksága alatt levő boer csapatok Natálból ide érkeztek s körülbelül ötezen vannak. Hosszra nyuló hadállásuknak bal szárnya a Modder-folyóra támaszkodik. Roberts Kimberleyből ide érkezett.

London, március 3.

A Standard jelentik Osfonteinből tegnapelőtti kelettel: Dél felé hat mérföldnyire kis esata folyt, amelyben Kimington ezredes alól kilőttek a lovat. Osfontein felé északra és keletre a hírszerzők jelentése szerint kis boer csapatok pásztáznak.

London, március 3.

A hadügyminisztérium a következő táviratot kapta Roberts tábornagtól Osfonteinből tegnap kelettel:

Éppen most érkeztem vissza Kimberleyből, ahol hamarosan rövid látogatást tettem. Az ottani lakosság körében uralkodó lelkesedés nagy örömet szerzett nekem. Ami betegeknek és sebesülteinknek illeti, az összes körülményeket kórházakká alakították át és minden lehető elkövettek az ápolat kényelmére. Nagyon jó hatást tett rám, hogy a sebesült boerok és az angolok milyen barátságosan beszélgetnek egymással a háboruban szerzett tapasztalataikról. Örömmel láttam, hogyan osztotok katonáink Modder Riverbe való elindulásuk előtt a fogoly boerokkal kétszersültjökön. A szegény fiuk egyike-másika félhalott volt az éhségtől, mikor a táborban rájuk találtak.

London, március 3.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Stevketromból: Gatare tábornok tegnap nagyobb csapattal földérintő szolgálata ment Stormberg irányában. A boerok két ágyúval lövéldöztek az angolokra, akiknek tűzérsege azután kitűnő sikerrel ágyuzta az ellenség táborát.

Brüsszel, március 3.

A boerok egész hadereje Oranjeben egyesült s Delarey és Devett tábornokok vezetésével Bloemfontein mellett megerősített hadállást foglalt el, ahol az első összeköttözést várják.

London, március 3.

A Reuter ügynökség jelenti Rensburgból tegnap kelettel: Ma egy vonat indult innen Colesberg-Junctionba. A Norwalspont felé vezető vasút helyreállításán temérdek ember dolgozik. Colesberg felé a távirati összeköttözés nyitva van. A boerok mind visszavonultak Oranjeba.

A lapok egy tegnap kelt rensburgi táviratot közölnek, amely így szól: Az angol elővéd az éjjel megszállta Achttertangot. Hír szerint a boerok elsáncolták magukat Norwalspontnál.

(A háboru folytatása.)

London, március 3.

A Times ezt írja: Semmi sem lehet végzetesebb a birodalomra, mintha a birodalmi kormány gyöngeséget árul el vagy hajlandóságot mutat arra, hogy más hatalmasságok döntésének vesse alá magát, vagy ha haboznak meggyőzni az egész világot arról, hogy a boerok kihívása s az általunk hozott áldozatok után az egész boer köztársaságokat Dél-Afrika többi részeivel egyetemben egyesíteni kell a királynő uralma alatt. Ezek már ugyszólván elintézt dolgok.

Brüsszel, március 3.

Pretóriából táviratozzák, hogy Krüger és Steyn elnökök elhatározták, hogy a végsőig folytatni fogják a háborút s hogy nem fordulnak a hatalmakhoz közbelépésért.

London, március 3.

A Timesnak egy tegnap kelt lourence-marquezi távirata is megerősíti azt a hírt, hogy Krüger elnök, noha nem közlik, hogy hova utazott, azért utazott el Pretóriából, hogy Steyn elnökkel tanácskozzék. Olyan emberek, akik ismerik a boerok mostani hangulatát — a nevezeit lap közlése szerint — valószínűleg tartják, hogy Krüger utazása, amelyet különben hivatalosan nem erősítettek meg, a békealkudozások előjele.

Amsterdam, március 3.

Oranje követsége közli, hogy Cronje kapitulációja semmit sem változtatott a boerok erős elhatározásán. Fegyverletételről szó sem lehet. A boerok az utolsó emberig ki fognak tartani.

(Vegyes hírek.)

Berlin, március 3.

A Berliner Tagblattnak jelentik Brüsszelből: Az itteni transvaali követség a helyzetet nem tekinti kétségbeesítőnek. Joubert tábornok még a múlt év október 27-én Krüger elnökhöz intézett jelentésében belátta annak szükségét, hogy az elfoglalt angol területeiről a boeroknak el kell takarodniuk, mert a boerok hatalma tartós támadásra nem elegendő. A valódi harc még csak most fog kezdődni. De végre is az angolok győzelmi rajongását meg fogjuk törni és megmutatjuk, hogy a boer államot nem lehet oly könnyen legyőzni. Robertsnek ezentul minden lépésért küzdeni kell, mert a boerok tudják, hogy az angolok anektálni akarják hazájukat. A transvaali követség most is meg van róla győződve, hogy az angolok nem lesznek képesek a boerokat végleg legyőzni.

Colenso, március 3.

Az angolok rendkívül makacsul védett Pieterhill elfoglalása után száznál több embert fogtak el, akik között sok volt a németalföldi. A foglyok nem

akarták elhinni Cronje kapitulációjának a hírt. A futóárkokban még három órával az angolok támadása előtt is boer asszonyok voltak. Két asszonyt még ott találtak a futóárkokban, az egyiket halva, a másikat lött sebbel a mellén, amelybe ma bele is halt.

Páris, március 3.

A Figaro jelenti St.-Maloból: Ladysmith felszabadulása alkalmából egy angol gőzös kitűzte a díszlobogót. A lakosság azonban a boerokat élve, kényszerítette a hajót, hogy a lobogódszt távolítsa el.

London, március 3.

Fokvárosból jelentik, hogy Hofmayer és Buler szövetségi elnökök Angliába utaznak, valószínűleg békealkudozások céljából.

Hamburg, március 3.

Transvaalból érkezett magánlevelek szerint januárban mindössze 45.000 főből állott a boerok serege. A két köztársaság hírszerző irodái a boer harcosok számára igazoló-jegyeket állították ki, hogy a csatában elesett boerokat identifikálni lehessen. Január 15-ikéig 46.500 ilyen igazoló-jegyet adtak ki.

London, március 3.

A kanadai lovasított vadászok a legutolsó napokban rendkívül kitűntették magukat s azért Chamberlain megtette a lépéseket, hogy nem lehetne-e még harmadélezeret leküldeni a harctérre.

Pretóriából jelentik: A majubai csata évfordulóját az egész köztársaságban hálaadó istentisztelettel ülték meg. Krüger a Holland-templomban beszédet mondott. Adjunk hátat a mindentátnak — így szökött többek között — nagy jószágáért. Bizzunk istenben és akkor a szövetséges boerok teyvereit győzelemre segíti a Mindenható.

(Chamberlain a háboruról.)

London, március 3.

Az alsóház a tengerészeti költségvetésnek a fizetésekről szóló tételét megszvazta.

A gyarmatügyi pótköltségvetés tárgyalásánál Lloyd George az előirányzat leszállítását indítványozza a végre, hogy figyelemtesse a Házat arra a rövid tartalomban közölt táviratra, amelyet Steyn elnök szeptember 28-ikán Milner kormányzóhoz intézett. A Milner közléseiből ismert kivonat hiányos volt és nem közölte a távirat lényeges tartalmát, hanem kihagyott egyes pontokat, amelyek Steyn elnöknek a tárgyalásokon tett szolgálatairól szóltak, amelyeket a kormányval közölni kellett volna s amelyek nagy befolyást gyakoroltak volna az egész helyzetre.

Chamberlain azt válaszolja, hogy Steyn Krügerrel bizonyos terveket állapított meg Fokföld és Natál megtámasására. Azt kívánják tőlünk — mondja a miniszter — hogy jóhiszeműnek tartjuk őt, már pedig mennyi értéket tulajdonthatunk ígéreteinek, kitűnik abból, hogy a hadüzenet előtt néhány nappal Steyn ünnepesen megígérte az angol kormányt, hogy a két köztársaság semmi szin alatt sem fog támadólag fellépni, néhány nappal azután pedig a szabadállam csapatai Transvaal csapatai oldalán a natáli brit terület elfoglalására indultak.

Lloyd indítványát 89 szavazattal 36 ellenében elvetették.

(Az idegen hatalmak.)

Magdeburg, március 3.

Pétervárról írják a Magdeburger Zeitungnak: A félhivatalos jelentésekkel szemben is határozottan beszélik, hogy a cár nem fog békeközvetítőként fellépni, de azért Francia és Oroszország még sem fogja engedni, hogy Angolország anektálja a boer államokat.

(Magyar lovak az angoloknak.)

Fiume, március 3.

A Libanon gőzös, amely a magyar lovakkal megrakodva indult innen utnak Dél-Afrika felé, ma viharos időben ért Maltába. Utközben néhány lö elpusztult. Ma megint két gőzhajó érkezett ide, hogy felvegye az angol seregek vásárolt magyar lovakat.

— BUDAPESTI NAPLO. Február 28 án új előfűze és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mint hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzüsszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat

zentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztassanak feltüntetni.

HIREK.

Budapest, március 3.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.**

— **Személyi hír.** *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeivel ma délután Wallseeből Bécsbe érkezett, hol a király fogadta, aki azután kikísérte Schönbrunnba.

— **Dániel a német császárnál.** Berlinből jelenti egy táviratunk, hogy *Vilmos* császár ma délután kihallgatáson fogadta báró *Dániel* Ernő volt magyar kereskedelmiügyi minisztert.

— **Uj bibornokok.** *Rómából* táviratozzák: A pápa március második felében tartja meg a konzisztóriumot, melyben az új bibornokokat fogja kinevezni.

— **A trónörökösnek esküvője.** *Bécsből* jelentik, hogy *Stefánia* özevgy trónörökösének a jövő héten Miramareba utazik, ahol március végén meglesz az esküvője *Lónyay* Elemér gróffal. *Lónyay* Elemér gróf tudvalevőleg már a minap Triesztbe utazott, hogy az esküvőhöz szükséges előkészületeket megtegye.

— **Uj magyar nemes.** A király *Hallada* Alajos nyugalmazott címzetes altábornagynak és törvényes utódainak a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— **Az orleansi herceg levele.** Angliában nagy a harag a szóke szakállu, finom herceg ellen, mert tudvalevőleg levelet írt *Witte*-re rajzolóknak, aki olyan csipős gunnyal rajzolta le *Viktória* királynőt. Ezt a sokat kerestet levelet a *Morning Post* most kiadta. A levél így hangzik:

„Uram! Nem ismerem önt és nem is tudom, melyek az ön politikai elvei. Mind a mellett a legmelegebben üdvözlöm azokat a rajzolókat, melyeket a *Révenak* *Vla les English* című számában tett közzé. Az ön rajzai élesek, mint a kardesapás. Ön Franciaország ősi ellenségét megbélyegzte. Amikor rajzójának erejét megbámultam, én, Franciaország fia és királyainak örököse, megismertem, hogy igazi francia szív dobog az ön keblében és ezért hálásan szorítom meg kezét. Igaz hive *Fülöp*.”

— **Nagyhercegnő a felolvasó asztalnál.** *Viktória* szász-köburg góthai hercegnő, *Ernő* *Lajos* hesseni uralkodó nagyherceg felesége nemrég felolvasást tartott Darmstadtban. A nagyhercegnő az *Egészseges lakások*ról tartott felolvasást s matematikai pontossággal bebizonyította, hogy a nagyvárosok egészségesítő szoros kapcsolatban van azzal a ténnyel, hogy a lakások jó részének nincs jó szellőztetése és hogy nem kapnak elég világosságot. A nagyhercegnő rámutatott a szegényes nép elcsönvesztésére és végül hazafias kötelességnek nyilvánította a lakásviszonyok javítását. A hallgatóság nagy ovációban részesítette a felolvasónőt.

— **Sándor kitagadta a mamáját.** *Natalia* királyné végrendeletét csinált és ami vagyona van, — nem sok, de mégis van neki valamije — Szerbia és Franciaország szegényeire hagyta. *Sándor* királyról semmi szó sincs a végrendeletben. A kellemetlen ügy természetesen nagy felháborodást keltett Belgrádban az udvari körökben s remelik, hogy talán még reparálni is lehet valahogyan. Majd kislül.

— **Magyar nők a magyar iparért.** *Hegedüs* *Sándorné* szalonjában ma előkelő nő közönség jött össze, hogy a magyar ipar pártolásának propagandáját megbeszéljék. Ott voltak: *Bartha* *Miklósné*, *Bathány* *Lajos* grófné, *Biró* *Árminné*, *Blazsójovszkyné*, *Chorin* *Ferenoné*, *Dalmady* *Gyözné*, *Elek* *Pálné*, *Emich* *Gusztávné*, *Ercsy* *Ernőné*, gróf *Festöch* *Andoré*, *Földes* *Bélané*, dr. *Füredi* *Mórné*, *Góth* *Sándorné*, *Gaal* *Jenőné*, *Grecsák* *Károlyné*, *Hirsch* *Jakabné*, *Horánszky* *Imréné*, özv. *Hérich* *Károlyné*, *Konkolvi* *Miklósné*, báró *Kemény* *Kálmánné*, *Lánczy* *Gyuláné*, *Miskolczy* *Imréné*, *Münich* *Auréliné*, *Mattyasovszky* *Arthurné*, *Molnár* *Ákosné*, özv. *Nendvich* *Gusztávné*, dr. *Neumann* *Árminné*, *Parall* *Ferenoné*, *Pucher* *Józsefné*, gr. *Pejachevich* *Tinka*, gr. *Pejachevich* *Jolán*, *Rupp* *Zsigmondné*, *Ráth* *Károlyné*, *Rostyné*, *Rónay* *Károlyné*, *Szöchner* *Károlyné*, *Szalay* *Péterné*, özevgy *Sehnier* *Gyuláné*, *Takács* *Kálmánné*, *Weisz* *Bertholdné*, *Vajda* *Károlyné*, *Weizel* *Gyuláné*, *Wohl* *Janka*, gróf *Zselénzky* *Róbertné* és *Ybl* *Féliné*. Az értekezletet maga a háziasszony nyitotta meg, aki

melegen üdvözölte a megjelent hölgyeket és pártfogásukba ajánlotta a magyar ipar pártolásának messzeható fontosságú ügyét. Ezután *Szerényi* *József* miniszteri tanácsos lendületes beszédben lelkesítette a hölgyeket a magyar ipar pártolására. Kiemelte, mily fontos az a mozgalom, melyet e tárgyban az országos iparegyesület megindított s kiemelte, hogy az a hölgyek pártfogása nélkül sikerre nem vezethet. Utalt arra a kezdeményezésre, amelyet e tárgyban *Hegedüs* megindított s melegen szálit sikra az előítéletek legyűzése s a társadalmi propaganda érdekében. *Gelléri* *Mór* ezután tüzetesen ismerte az a kiállítási ciklust, amelyet a honi cikkek rendszeres bemutatása érdekében a kereskedelmi minisztérium megindít. A jelen voltak nagy lelkesedéssel fogadták az előterjesztéseket s *Pejachevich* *Katinka* grófnő felszólalása után elhatározták, hogy állandó bizottsággá tömörülnek s a bizottság elnökéül felkérték *Hegedüs* *Sándorné*, aki megígérte, hogy a további teendőkre nézve írásbeli tájékoztatást fog a hölgyeknek küldetni.

— **Amerikába!** A felvidéki tanítók között akadt egy, aki azzal akar magának és a kollégáinak mellékjövédelmet csinálni, hogy kivándorlási üzletkebe akarja belevinni őket ágensekkel. Persze felháborodással utasították vissza a gyalázatos ajánlatot a tanítók. Ez a társadalmi osztály, amely csodálatos önfeláldozással végzi odafenn nemesek azt a munkát, amely neki szerződésszerűleg kijár, hanem a magyarság fejlesztésének ügyét is, nem is feleltethet másképpen ilyen ajánlatra, mint megvetéssel. Egy ungmegyei református iskolában alkalmazott tanító az az üzleti szellem, aki olyanformán akar magának és a kollégáinak egy kis mellékjövédelmet biztosítani, hogy kivándorlót liferál egy cégnek, amely abból él, hogy a hazáját megunt magyar polgárt átvizsi az Océánon. Érdekes a levél, amiben felszólítja a kollégákat arra, hogy legyenek segítségére. Ezt írja a többiek között:

Nekünk, ungmegyei ev. ref. tanítóknak a hamburgi *Falk* és társa hajózási cég minden egyes kiutazótól, kik az ő hajójukon kelnek át a tengeren, fejenként 2—2 koronát ajánlott fel jótékony célra, mely összeget mi az Eötvös-alapnak, illetőleg a Tanítók Házának szántuk. S miután a szent cél mindnyájunknak érdeke, talán nem veszi tőlem rossz néven tisztelt kartárs ur, ha bizalommal arra kérem, hogy ezen nemes munkánkban segítségünkre lenni ne terheltesék. Közbenjárásával mind az Eötvös-alapnak, mind a feleknek jól tesz, amennyiben az említett társulat hajóján negyven koronát spórol meg az utas, lévén ez a legolcsóbb, a legbiztosabb és a leggyorsabb. Ha hazuról szerdan reggel elindul az egyén, szombaton már hajóra ül és 8—10 nap alatt New Yorkban van. A hajójegyek kiállításával és kiosztásával én vagyok megbízva, azonkívül kell felvilágosítást, utbaigazítást mindenkinek adhatok. Minden utas tíz koronát előleg lefizetése ellenében kapja tőlem a három évi érvényességgel bíró hajójegyet nevére kiállítva, sőt biztos egyéneknek előleg nélkül is kiadom, ha szavát adja, hogy Hamburgon át fog utazni...

Egyéb panasz is van. Valami olyas, hogy a belügyminisztérium maga segíti elő a kivándorlást azzal, hogy tulságos gyorsasággal intézi el az utlevél ügyeket, amikből pedig egyenkint az következik, hogy elveszt az ország egy-egy polgárt. Erre nézve is vannak úgynökök s Zemplénmegye legutóbbi közgyűlésén meg is neveztek egyet, egy *Faidt* nevű ügyvédet, aki üzletszerűen siettet az utlevelek kiadását. Olyanformán, hogy direkt Budapesten szorgalmazza az ügyet és nem a megyénél. Ha ugy van a dolog, bizony keservesen van.

— **A képviselőház halottja.** *Görgey* *Gyula* országgyűlési képviselő ma este fél nyolc órákor a Vadaskürt szállóbeli lakásán 52 éves korában meghalt. Alig egy hete, hogy megbetegedett tüdőgyulladásban és ehhez két nap előtt oly komoly komplikációk léptek föl, hogy az orvosok lemondtak életéről. *Görgey* *Gyula* Budapesten született 1848-ban, jogot végzett és birtokán gazdálkodott. A millenniumi esztendőben a vaskoronarenddel tüntette ki a király. A Ház nyilvános tanácskozásán nem vett részt, de tevékeny tagja volt a földmívelésügyi bizottságnak. A lippai kerületet képviselte a parlamentben, amelynek rokonszenves, szépkészültségű tagjai közé tartozott.

— **Egyházi zene.** A Mátyás-templomban március havában a tíz órai nagymisén a következő egyházi zeneműveket adják elő: 4-én *Kersch* *Ferenc* esztergomi székesegyházi karnagy A-moll miséje (elő-

szér), 11-én *Perosi* *Missa* Patriarchalisa, 18-án *Kersch* *A-moll* miséje (másodszor) és 25-én *P. Laurentius* *Es-dúr* miséje.

— **Jankovich István temetése.** A szerencsétlen véget ért *Jankovich* *István*, az országgyűlési gyorsiroda másodfőnökét ma délután temették a Kerepesi temető halottasházából. Ravatalánál megjelentek mindazok, akik őt szerették és becsülték. A koszorúk egész halmaza borította a ravatalt s a tisztelők egész serege kísérte utolsó útjára *Jankovich* *ot*, akit tulságos lelkiismeretessége kergetett a halálba.

A végülstességen ott volt a főváros társadalmának színe-java, az elhunyt hivatalársai, a tisztviselők országos egyesületének tisztikara és tagjai nagy számmal. Ott voltak többek között: *Perczel* *Dezso* a képviselőház elnöke, *Horánszky* *Nándor*, *Herczeg* *Ferenc*, *Szerb* *György*, *Rakovszky* *István*, *Horváth* *Ádám*, *Szende* *Béla*, *Perczel* *Béni*, *Molnár* *Antal* és *Angyal* *József* országgyűlési képviselők, *Rakovszky* *István* az állami számvéviszék elnöke, gróf *Wickenburg* *Márk*, *Jany* *Gyula* egyetemi tanár, *Fejér* *Ottó* miniszteri tanácsos, *Szerb* *György* Szaniszló tüzoltó-főparancsnok, *Modoniczky* és *Lenk* *Gyula* törvényszéki bírák, *Blanz* nyugalmazott hadbiztos, *Csávossy* *Béla* a képviselőház háznapja, *Desseuffy* *Arisztid* a képviselőház gyorsíródjának elnök, *Fenyvessy* *Adolf* a képviselőházi naplószervezőség elnök, *Endrődy* *Sándor*. Ott volt továbbá testületileg a képviselőház hírlapiról karzata. Koszorút küldtek többek között a képviselőház gyorsíródjára, özevgy *Markovich* *István* és a Tisztviselők Országos Egyesülete, a Budapesti Korcsolyázó Egyesület stb. Pontban négy órákor érkezett a halottasházba *Tóthfalussy* *Béla* erzsébetvárosi plébános káplánjaival és kezdetét vette a beszentelés. A koporsó körül álltak a család tagjai, az elhunyt édes anyja, aki azt hiszi, hogy a fia birtelen rosszul lett és meghalt. A koporsó után megtörve haladt két fia karján özevgy *Jankovich* *né*. A halottas ház előtt a nagy hóviharban *Antalik* *Károly* gyorsíró revizor lépett a koporsóhoz és a pályatársak nevében megható szavakkal mondott búcsút *Jankovich* *Istvánnak*. Ezután megindult a szomorú menet a sírhoz. Itt *Fabry* *Henrik* mondott búcsubeszédet a Gyorsíró-Egyesület nevében, melynek az elhunyt elnöke volt. Az utolsó Isten hozzád elhangzása után leboosájtották a koporsót a sírba.

— **Ingeny koszt?** Az állam tudvalevőleg semmit sem ad ingyen. Nem is adhat, hisz nem ember, akinek szíve is van. Ha pedig volna, akkor sem adna éppen ingyen ebédet plane olyanoknak, akik avval szolgálták rá az állam folytjára, mert valamelyik adófizető polgártársnak bizonyos szabályok szerint bevették a fejét. A párbajozó szegény urakat értjük, akik között nemrégiben az a hír terjedt el, hogy az igazságügyminiszter huszonöt forint élelmezési díjat akar adni azoknak az államfoglgyoknak, akiket párbajért csuktak ugyan be, de pénzük még sincs az uri mulatsághoz. A szegény párbajozók örömet most a *Jog* című hírlap alaposan megzavarja, mikor világosan megmagyarázza, hogy az igazságügyminisztérium 1895. évi március tizenegyedikén 1140. szám alatt kelt rendeletének tizenötödik paragrafusára még mindig érvényben van s szól ilyenféleképpen:

„Az államfogjok saját költségükön való élelmezésükről önmagok gondoskodhatnak. Amennyiben ezt tenni nem akarnák, de a megfelelő pénzüsszeget előlegesen leteszik, élelmezésükre naponként 95 kr. fordítható. Ha pedig sem élelmezésükről maguk gondoskodni, sem naponként 95 krt előlegezni nem akarnának vagy nem bírnak, a rendes foghízi beteg élelmezésben részesítendők. E legutóbbi esetben a tartás költsége gyanánt naponként 26 kr., ha pedig élelmezésükről saját költségükön gondoskodnak, naponként 10 kr. számítandó.”

Szóval: megint egy szertefoszlott ideál. Ebben az országban még verekedni sem lehet ingyen. Enni? No, arról szó sem essék.

— **Vonatiskislas.** *Szafir* állomáson a múlt éjszaka egy tehervonat kisklott, minek következtében a pályája és több kocsi megrongálódott. Az arra haladó személyszállító vonatok e miatt kisebb-nagyobb késéssel érkeztek ma a fővárosba, de reggel 7 órára a közlekedés akadályait eltávolították.

— **Üzérkedés a halottakkal.** A *békési* temetkezési egyesületben nagy visszaéléseknek jöttek a nyomára. A snylők házában a gondnoka a nagyobb betegeket beíratta a temetkezési egyesületbe és haláluk után mindig fölcsodta a jutalékokat. Az egyet könyveit a legnagyobb rendtelenségben találtak.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb magvak beszerzési forrását ajánljuk

Mauthner Ödön
cs. és kir. udvari szállító magkereskedésért
Budapestben, VI., Andrássy-ut 23.

— **Éhen halt hadnagy.** Az eset a maga nagy vonásait rémségesen megdöbbentő, kár, hogy a részleteket elhallgatja a táviró. *Temesvárról* táviratozzák, hogy *Gröber József* nyugalmazott hadnagyot holtan találták az ágyában. A halál oka: éhség. A szerencsétlen tisztet husz évi szolgálat után harminchárom forintnyi havi illetékek nyugdíjazták.

— **Hautes nouveautés.** Tavaly az autouli versenyen beütötték *Loubet* kalapját. Most Párisban ilyen beütött kalapokat viselnek. Az újfajta kalapnak *Loubet*-kalap a neve. Ezek után ilyesféle divatúdsításokat várhatunk:

I.

A *Lyon* cipődivat most egy kedves ujdonságot produkált: a *Vignol*-cipőt. *Lyon* sétálóhelyein most csupa ilyen cipőt látni. A *Vignol*-cipő úgy keletkezett, hogy tavaly *Vignol* rendőrprefektusnak egy nagy tolongásban letapsált egyik félcipőjét és mire *Vignol* a hivatalába érkezett, már csak fél cipője volt. Most a lyoniak szintén csak a jobb lábukon viselnek félcipőt, a másikon csak ibolyakék harisnyát.

II.

Bordeauxban nagy a kelendőségük a *Petipon*-kabátoknak, amelyeknek az egyik ujjá végig fől van hasítva. A klasszikus lebbenésű kabátoknak *Petipon* ügyvéd a tulajdonképpeni föltalálója. Ő ugyanis tavaly a polgármesternél volt audiencián és kifelét jövet az ajkikilincs végig fölhasította a kabátja bal ujját.

III.

A tavaszi divat legszenzációsabb ujdonsága a *Chatellet*-kalap, amely *Marseille* utcáin kelt föltűnést. *Chatellet* révkapitány tiszteleire viselik az új divatu kalapokat. *Chatellet* fejről ugyanis tavaly lefújta a szél a kalapot. Most a divathősök szintén kalap nélkül járnak. Az ilyen *Chatellet*-kalap minősége különböző.

— **Házasságok.** *Démán* Nándor eljegyezte *Glück* Aranka kisasasszonyt, idősebb dr. *Glück* Soma leányát Budapestben.

Jász Géza, a Magyar Földhitelintézet tisztviselője ma vezette oltárhoz *Szotyori Nagy Flórá*t, *Szotyori Nagy* Károly zenetanár leányát.

Schramek Károly eljegyezte *Szilágyi* Margit kisasasszonyt Budapestben.

Leipniker Ernő vegyészmeznök, tartalékos tüzérhadnagy, a Magyar Petroleum Ipar-Részvénytársaság gyárának technikai igazgatója eljegyezte *Füchsl* Jenny kisasasszonyt, *Füchsl* Jakab nagyváradi bornagykereskedő leányát.

Dr. *Rosenák* Miksa fővárosi gyakorló orvos, a budapesti izraelita kórház volt sebész-álorvosa eljegyezte *Behr* Blanka kisasasszonyt, *Behr* Jakab magánzó leányát Pakson.

Steiner Jenő Munkácsról eljegyezte *Dományi* Laura kisasasszonyt, *Dományi* Herman fővárosi fabizományos leányát Budapestben.

— **A második tél.** Itt van ismét a tél. A februári meleg, tavaszi napok után, március hideg, zimankós idővel köszöntött be. A fővárosban a hőmérséklet az éjjel 5°C-ig süllyedt alá, de még ma déiben is a fagypont alatt maradt. Hideg, metsző szél zug az utcákon. Az égboltozatot egyszer sűrű felhők borítják és apró pelyhekben szállingózik a hó, máskor a szél szelíti a felhőket és a derült égboltozatról ragyogón süt alá a nap. Az országban mindenhol süllyedt a hőmérséklet. A leghidegebb ma reggel *Arvadaráján* volt, ahol —14°C-t mutatott a hőmérő, *Selmecbányán* —10°C, *Sopronban* és *Csáktornyan* —8°C és *Nagyszombat* —7°C volt a hőmérséklet. A havazás, amely tegnap általános volt, ma a déli részekre húzódott. A Dunántúli déli részén, Horvátországban, Erdélyben és az Alföld déli vidékén sűrű hó esik. Legnagyobb a havazás *Fancsován*, ahol ma reggel 16 cm. magas volt a hóréteg, míg *Kolozsvárt* 13 cm., *Vajda-Hunyadon* pedig 11 cm. vastagságban hullott a hó. A második tél egész Közép-Európára kiterjedt. A hőmérséklet mindenhol a fagypont alá süllyedt és sok helyen erősen havazik.

— **Ezüstlakodalom.** Dr. *Kaydacsy* József, az előnyösen és széles körökben ismert fővárosi szakorvos tegnap ült meg a legszűkebb családi körben ezüstlakodalmát. Ez alkalomból barátai és ismerősei a legjobban kíváncsiak halmozták el.

— **Az idei fősorozás.** A katonai ügyosztály a hadtestparancsnoksággal egyetértőleg már megállapította a Budapestben tartandó ez évi fősorozások sorrendjét, amely a következők:

Március 5-én a reklamációk kerülnek sorra. I. korosztály: Március 6-án 1-től 200-ig tartó sorszámok, március 7-én 201-től 400-ig tartó sorszámok, március 8-án 401-től 600-ig tartó sorszámok, március 9-én 601-től 800-ig tartó sorszámok, 10-én 801-től 1000-ig tartó sorszámok kerülnek sorozás alá. Másnap 11-én, vasárnap miatt szünet lesz. A sorozás

folytatódik az 1001-től 1200 sorsszámig március 12-én, s folytatódik a következő sorrendben: március 13-án 1201-től 1400 sorsszámig, március 14-én 1401-től 1600-ig, 15-én szünet lesz. Március 16-án az 1601-től 1800-ig bíró sorszámmal ellátottak kerülnek sorra. Március 17-én az 1801—2000-ig terjedő sorszámok, 18-án vasárnap lévén, szünet lesz. Március 19-én a 2001—2200-ig, 20-án a 2201—2400-ig, 21-én pedig a 2401-től végig s a fél sorszámok kerülnek sorra. A második korosztályba tartozók 22-én kerülnek sorra. A következők sorrendben: 1—480 sorsszámig, 23-án 481-től 937 sorsszámig, 24-én 938-tól 1450 sorsszámig, huszonötödikén szünet lesz vasárnap miatt, 26-án 1451-től 1960 sorsszámig, 27-én 1961-től végig és a fél sorszámok. A harmadik korosztály 28-án kerül sorra a következőképp: Március 28-án 1-től 524. sorsszámig, március 29-én 525-től 958-ig, március 30-án 959-től 1387-ig, 31-én 1388-tól 1800-ig. Április 1-én ismét szünet lesz, de hétfőn 2-án folytatódik a sorozás így: az 1801-től 2275 sorsszámig, március 3-án a 2276-tól végig. Április 4., 5., 6., és 7. napjain az idegen illetőségűek kerülnek állítás alá. Április 8., 9., 10. és 11. napjain, az egyeztetés, felülvizsgálat s a nemzeti ünnep miatt szünet lesz, amelyet követ a husvéti ünnep. A folytatása a sorozásnak 18-án kezdődik, amikor 22-ét kivéve az idegenek állítása nyer befejezést április hó 27-ig, amikor az ügyosztály a mozgósítási iratok vizsgálatára s az aláírásokra tér.

— **Asszonyzökötetés.** Érdekes pör kerül tárgyalásra e hó 15-én Bécsben. A vádlott egy *Ágoston* Károly nevű magyar ifju, aki az osztrák főváros egyik színésziskolájának a növendéke és a Burg-színház statisztája. Már művésznévet is választott: *Karl Raimund*. A jeles ifju, aki sanyaru viszonyok között került Bécsbe, bejutott egy jómódu kereskedő családba és a leányát el is jegyezte. Leendő apósa családja fedezte minden költségét, eltartotta *Ágostont* és gondoskodott kiképzetéséről. Nemrég elhatározta, hogy ének mesternél is fogad neki. Egy huszonöt éves, férjes, városi tanítónővel vett énekeket. A fiatal asszony beleszeretett *Ágoston*ba és rávette, hogy szökjenek meg együtt. Ugy is volt. A színész-növendék és tanítónője Budapestre jöttek, magukkal hozván az ének mesternő férjének 2500 koronányi megtakarított pénzét. A vig élet nem tartott sokáig. A megcsalt és meglopott férj megtalálta *Ágoston*nak szerelmes leveleit, ellenben sehol sem találta a pénzét. Feljelentette tehát a szökevény tolvaj szerelmeseiket, akik már visszakerültek Bécsbe.

— **Letartóztatott ékszerész.** Bécsben — mint tudósítónk jelenti — letartóztatott *Zuckermandl* Zsigmond ékszerész, aki nemrég Antwerpenből érkezett oda. *Zuckermandl* 25 éves férfi, ki nemrég 50,000 forint passzívával beszűntette fizetésait. Indokolta ezt azzal a nagy válsággal, mely az ékszerész-szakmára már hosszabb idő óta nehezedik. A déliairakai bányákban ugyanis ma már sokkal kevesebb és csekélyebb értékű gyémántot találnak, mint ennekelőtte. E miatt a gyémánt ma 30 százalékkal drágább, mint csak három évvel ezelőtt is volt. A drágulással arányban áll az ékszervásárlás csökkenése. Ehhez járul még, hogy a bányatulajdonosok tetemesen megszorították a hitelt az ékszerész részére. A következmények, mint az utóbbi időkben bekövetkezett számos fizetésképtelenségek tanúsítják, nem sokáig várattak magukra. Az antwerpeni gyémántkőszűrők nagy része munka nélkül áll. E válság áldozata *Zuckermandl* is, ki fizetésképtelenségének kijelentése után hirtelen eltűnt Antwerpenből. A midőn hitelezői megtudták, hogy Bécsben tartózkodik, feljelentették őt csalás miatt. *Zuckermandl* azt állítja, hogy Bécsből egykezdeni akart hitelezőivel. Birtokában 17,000 frankot érvé éskert találtak.

— **Elfogott betörők.** A detektívek ma reggel a Bajza-utca 26-ik szám alatt lévő ház egyik pincoblakát felhívtatva találtak. Belülről gyanus zörög hallatszott, s szinte ebben az időben gyertyafény is látszott. Lekiallottak, hogy ki van odalenn, mire egyszerűen sötétsg lett. A detektívek felszönggették a házmestert s vele együtt lementek a pincébe, ahol két tolvajt csíptek el. A rendőrségre vitték őket, ahol kiderült, hogy az egyik *Gyurinka* József, váci születésű, 32 éves, a főváros területéről mindenkora kitiltott csavargó, a másik pedig *Abel* Gyula 23 éves foglalkozás nélküli ember, s mind a ketten beismertve tették, azt adták elő, hogy a bűnré tettenes nyomoruságuk vitte. Átadják őket a vizsgálóbírónak.

— **Sírkasztás.** *Bécsből* jelenti, hogy a Weipert és fia stockeraui cég bécsi központi irodájának vezetője és könyvelője, *Turdek* Antal 24,500 koronával, amelyet a postatakarékpénztárban főnöke nevében váltók beváltására fölvelt, megszökött.

— **Életuntak.** *Lupták* Jánosné 27 éves, asztalos neje, tegnap este Csengery-utca 53. szám alatt lévő lakásán marólgatót ivott. A szerencsétlen asszony öszszeszedült férjével és ez annyira elkeserítette, hogy a méregpohárhoz nyult. — Ugyancsak méreggel akart vetetni életének *Lura* Rafaela 21 éves rendőri felügyelő alatt álló leány síp-utca 18. szám alatt lévő lakásán. Lúgkő és foszfor oldatot ivott. Végzetes tettének oka szerelmi bánat. A segítségül hívott mentők mindkét életuntat a Rókus-kórházba szállították.

— **Besséjő majom.** Már akadt egy majom, amelyet egy kis beszédre és emberi szokásra tanítottak. Az beteg lett és elpusztult. Most Baltimoreban kísérleteznek egy majommal, amelynek különben *Ham junior* a neve. A *John Hopkins Medical Society* említi meg. Megtanulta már ezeket a szökat: papa, igen, nem és még néhány egyszerűbb szöot, amelyeket, mint nevelője, *Frederick d'Osta* megjegyzti, kissé értelmenül mond ki. *Ham junior* most a magánhangzókkal bibelődik és nagyon szépen halad, a mássalhangzókkal ellenben némi nehézségeket okoz neki. Hogy végképpen civilizálódjék, nemcsak az asztalhoz ültetik, hanem eszik is mindazokból az ételekből, amelyeket a kapitány családjának készítenek. Éjszaka leveti az öltözékét, lefekszik az ágyába és a nélkül, hogy felszölitának erre, magára hajtja gondosan takaróját.

— **Eltiltás a villamos kocsikról.** *Rudnay* Béla főkapitány údvös rendeletet adott ki ma a fővárosi közönsége érdekében. Többször hangzott el az a panasz, hogy a köztemetőbe, különösen a rákócsereszturi temetőbe közeledek villamos kocsikon a temetőrendező vállalatok egyenruhás alkalmazottjai, meg a temető halottszámban végzett boncolásoknál segédkező emberek akadálytalanul közlekednek, s ezzel az utasoknál részben undort keltenek, részben pedig esetleg ragadós betegségeket is terjeszthetnek. Ebből az okból kifolyólag a főkapitány az 1881. XXI. törvények 7. §-a alapján az összes temetőkezesi vállalatok egyenruházott alkalmazottainak, ugy a kereszturi temető halottszámban boncolással foglalkozó embereknek megtiltja, hogy a foglalkozásuk alkalmával használt ruházatukban a társas közlekedésre szolgáló közúti járművekre felszálljanak s azokon utazzanak. A főkapitány elrendelte, hogy a kalauzokat erre figyelmeztessék, akik szükség esetén rendőri segítséget vehetnek igénybe.

— **Hühö!** A reklam szó teljes magyar kifejezésére díjat tűzött ki az Akadémia és egy író ember, aki azonban sohasem pályázott semmiféle díjra, a *hühö* szöot ajánlja, még pedig igen furfangos módon. Fölajánlotta a szöot a hírlapkiadó-tisztviselők segélyalapja javára, ha elfogadják azt az Akadémia. A hírlapkiadó-tisztviselők tudvalegölég böjt végén hagyverseny bált rendeznek s a rendező bizottság minden szerdán ülösz a Royal-kávéházban, ahol a legutóbbi szerdán történt a *hühö* szöo fölajánlása. A bizottság nyomban öszszült, hogy tanácskozzék a kétértékű ajánlat fölött s úgy döntött, hogy az alap javára elfogadják ugyan, de nem mint a bált jóvedelmét, mert ha elfogadják, rámondanak, hogy hühöval indultak a bálnak s esetleg akadna latogató is, aki ráfogná — pusztán a szöojatek kedvéért — hogy kár volt ennyi hühö semmiért. Már pedig a bizottság kerümi akar minden reklámot, azaz hühöt, mert anélkül is szép eredményre van kilátás. Itt jegyezzük meg, hogy a március 8-án lesz a Royal-szállóban és fényesnek ígérkezik, mert kitünő lesz a hangverseny és a rendezösz minden el fog követni arra, hogy a közönség jól mulasson. Jegy minden napilap kiadóhivatalában kapható.

— **A magyar zongorák diadala.** A Lujza-Egyesületnek az Uránia-színházban megtartott tegnapi koncertjén játszottak azon a *Thék-féle* magyar zongorán, melyet ö felségének látogatása alkalmával, *Thék* Endre bemutatott. A zongora felülmúlhatatlan, szép, tiszta hangja tejedelminek mondható, mert az új kis hangszer bámulata ejt minden hangszerétöt.

(x) **A Zoltán-féle csukamájolaj** tápereje, könnyű emészthetősége és teljes szag- és íz nélkülsége miatt örvend nagy kelenödségnek. Üvege 2 korona. *Zoltán* B. gyógyszerárban Nagy-Korona- és Hold-utca sarkán.

(x) **A prágai házikenöös orvosilag kipróbált,** melegen ajánlott szer, mely gyuladós sebeknél és daganatoknál mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyuladást ellenes, hűsítölög, gyógyítölög a legjobb eredménnyel alkalmazható, miert is már mindenütt mint kitünő házi szer tartják. Ezt *Fragner* A. gyógyszerár Prágában készíti és az itteni gyógyszerárakban is kapható. (Lásd a hirdetését.)

(x) **Egger mellpasztillája** gyorsan és biztosan hat köhögségnél, rekedtségnél, ényálkösödségnél. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza 50 kr. és 1 frt (próbadoboz 25 kr.). Fö- és széküldési raktár: *Nádor-gyógytár* Budapestben, Váci-körút 7. sz.

(x) **Vége jó, minden jó.** A Budapesti Poliklinikai Egyesületnek nagy játékonysági sorsjátéka rövid napok mulva végre jár. E hó 6-ikán tartják meg az utolsó húzást, melyhez a résztvevö közönséget a legelénkebb érdeklödés iláncolja. E húzás, melynél nem ösupán a 100,000 koronás nyeremény, hanem rendkívül nagyszámú 5000 korona értékig emelkedö nyeremények kerülnek sorra, azaz, résztvevöinek a nyereményeknek oly kedvezö esélyeit nyújtja, minökök sorsjáték eddigleg felmutatni nem tudott. Aki tehát viszonylagos csekély öszeggel mellett a húzáson való részvételt magának biztosítani öhajlja, jól cselekszik, ha szándékát mielőbb végrehajtja.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és bejelentéseket védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

Két nagy halotról.

— Bródy Sándor Fehér Könyvéből, —

Budapest, március 3.

Ma hagyta el a sajtót Bródy Sándor hamar népszerűvé vált vállalkozásának, a *Fehér Könyvek* harmadik kötete. Ezt is végig egymaga írta Bródy; van benne emlékezés Kossuth utolsó napjairól, beszélgetés Ferenczy Idával, több novella, cikk Jászai Mari-ról, Schratt Katalinról, Herczeg Ferenczről. Regény-folytatás és sok apró, finom cikkecske fejezi be a *Fehér Könyvet*. Mutatóba a két nagy halotról írt lapokat közöljük, amelyek csodálatos közvetlenséggel vannak megírva.

Kossuth utolsó napjai.

(Az ily című első cikk így végződik):

... Az utolsó napját élte, március huszadika volt, esett, de egy kis verőfény is támadt. Ha más nem, a napot még érzi, a napot, mely itt is ugyanaz, mint amely az ő szülőtte földjét súti.

Délelőtt még próbálták etetni tojással, tejjel, Carle professzor és a szegény folyton ziháló-szaladó Basso doktor folytatták a mesterséges légzéssel való kísérletet. De délután beállott az agónia, a kormányzó lecsukta ajkait és nem engedte, hogy belenyuljanak, köhögésén könnyítsenek. Mindenki letett minden reményről, nagyobbik fia elesetten sirt, a fiatalabbik könnyezett és tehetetlensége érzetében összeszorította a markát. Csak Giorgio, az öreg komornyik reménykedett és birt még akarattal, könyörgött a gazdájának:

— Lélekezzen, uram, léleketet venni!

Nem tudott és délutáni négytől kezdve — amikor a turini protestáns papot láttuk fölfelé haladni a lépcsőn — tehát több mint hat órán át tartott elválása e földi életől, amelynek legfőbb elementumával, a levegővel, nem tudott többé élni.

Ott üdöngtünk a portás páholyában — a kapus felesége a generale arcképét árulta már — lézengtünk a házban, a ház körül, az egyszerű, uras és magyaros lakásban, amely megszűnt családi tűzhely lenni, forum lett már kora délután.

Es amikor esteledett: megölt a lépcső is, ve-gyes és az oly sajátos közönséggel. Soha e skálát el nem felejttem, oly bizarr és vad volt. Legfelső fokán állott mereven, mozdulatlanul a pirosképi ezredes, az öreg Figyelmessy, aki olyan hűséggel viseltetett a kormányzó iránt, hogy nemcsak vele maradt a számkivettetésben, de arca is hasonlított hozzá. Városi urak és olasz zurnaliszták beszélgettek alantuk, lent a szomszéd normális iskola csavargó gyerekei lestek és vártak valamire. Egy nagy termetű sicíliai gróf őrizte a kaput, széles vállán rándított egyet-egyét. Egy magyar lány, aki itt énekelni valami chautant-ban, a kezében fehér selyem napernyővel zászlósdit játszva sétált a lépcsőházban, mindenkit meg akart szólítani, de senkit sem mert.

Valami nagy és tragikus volt e kicsinyes össze-visszaságban és volt valami megdöbbentő abban, hogy az emberek — mint valami létrán bóbiskoló majomság — meg-megálltak a lépcső fokain. És este, egészen este már, a szeméig feltűrt téliakabátban megjelent és nekiszaladt a skálának Károlyi Gábor, a kedves a jó, a derék, aki betegnek adta ki magát, náthát tette, nehogy férfiatlannak tartásuk a sirástól vörös orrát, folyton nedves szeméit. Mily furesa volt, amint éles hangjával suttogni akart a kormányzó állapotáról, mert nem tett le még minden reménységről, mert a Kossuth fain kívül bizonyára nem volt senki is, aki emberileg úgy összezuzott volna előre is a nagy esemény. De ha jól láttam — és ilyenkor a türelhető szemek is élesen látnak — a gróf adta a cinikusat. Neki a kormányzó körül mindig a karakánt, könnyelmű gyereket kellett játszania, nehogy valamit is megsejtsen, mit tett érte ez az ember, aki végre is gróf. Ha megtudta volna, hogy Károlyi Gábor tette lehetővé iratának kiadását, ő szerezte meg a tiszteletdíjat — a maga appanagéból!

Ha jól emlékszem, Károlyi Gábor hazament a hotelbe, pihenni, aznap érkezett Eötvös Károlyllyal.

A legmagasabb elbeszélő genie, akinek az egyéniségében megvan az a csudás képesség, hogy bizonyos bölcs vidámságot tudna árasztani, akár a Dante legkeservebb helyén is, Eötvös Károly: a kormányzó kedves, virágos ebédlőjének gömbölyű szatjánál ült és elbeszélte. Körülálltak, hallgattuk és üdültünk nagyszerű optimizmusán.

— Az a kérdés, hogy az öreg urnak milyen eredetű a tüdőgyulladás? Karajos, influenzás, kontagiózus? Az a baj, hogy szenved. (Behallatszott hörgő köhögése.) De a kormányzó erős, meglátszátok...

Azonban nem hitt már ő sem, csak mondta. Esti kilence járt az idő, elkövetkezett az utolsó óra.

Többé nem őrizték a haldokló szobájának az ajtaját, bemehetett mindeki, aki az utolsó napok alatt csak valamelyest bejáratos volt a házba.

Rémítő gondolat: ugyszólván a közönség előtt haldoklott Kossuth Lajos. A kisebbik fia Lajos, aki tudta, hogy szétszórt családjuk mily áldozatot hozott a nyilvánosságnak, összerángolta homlokát:

— Ezt nem tűröm, ki eresztett itt be idegen urakat? Nem bánom, ha magyarok is! Az apám...

Elnyomta, lenyügözte a fájdalom, odaállott apja vaságya mellé és hagyta, hogy annak sorsa színlőtig betelje és hogy a nyilvánosság legyen utolsó hörgése is annak, aki egész geniejét az ugynevezett köz prédájával kiszolgáltatta.

Ah, a szegénytől nekem a vér borítja el az arcomat, ha arra gondolok, hogy a hazafiság, amely belőle élt és rajta mindég követelődött, nem engedte családjá körében, nyugodtan meghalni!

Mi is néhányan ott állottuk körül, a kíváncsi jelenkor apró krónikásai, hogy utolsó vonaglását fölfogjuk a nyilvánosság számára. Belesápadtunk ugyan, köztüünk egy-két lágyabb szívű sirt, de remegő pilláinkon át megfigyeltünk.

Tíz óra elmúlt már, a kormányzó elnémult, elcsitult. Csendes zokogás hallatszott a szobában, ahol volt egy nő is. Legalább egy asszony!

A házi orvos megfogta a kormányzó kezét és szólt:

— E morto!

Meghalt. De az életnek egy titkos szikrája élt még benne és néhány perc mulva újra vonaglott egyet.

A szoba már akkor tele volt, talán idegen olaszok is bejöttek. Csudálatosan hatottak rám az emberek e pillanatban, talán még soha így. Mindnyájunknak özön és ragadozó arcunk volt. Embernek csak a halott hatott, a magas és fénylő homlokával, az arcával, mely színes és gyöngéd volt, mint egy virág.

Alig tudtam róla levenni a tekintetemet, de két más, szintén nem élő arc elvonta. Két kép, a feleségének és a leányának a fotográfája.

A feleségének aromása alatt egy félig hervadt virág ága, a férj hozta haza legutolsó sétájából, amelyet már támogatva tett meg.

És kilencven évnél többet élt meg ez az örök idealizmus, aki magának mindörökké huszéves maradt.

Főnt, nemessé tájékkán a hármás hegynek, ahová egy lélek sietve elszállott, amit csak a fizikai nyugtól megszabadulhatott, — a mi édes és kedves, hű és hálás hazánkban ezalatt: az érzés egy egész orkánja kívánta:

— Hozzák haza, győjjen haza!

Apróbb, de nem jelentéktelen hangulatok közbe hullámoztak:

— Jobb, ha ott marad, ahol van!

— Az ereje vész el, ha visszatér!

— Hajhó, nem engedi diadalmenetben haza hozatni magát! Holtan is több ereje van.

— Vége az ellenzéknek, a király koszorút tesz kihűlt tetemére!

— Vége a kormánynak, a felség haragszik!

— Mért? Mert Kossuth meghalni bátorkodott?

— Mert a kormány a törvényhozással akarja hazahozatni az erekiyét!

— Aki szereti a nyakát, amely kétségkívül csak arra való, hogy rendjelt akaszszanak rá, szökjön, itt baj lesz!

— Az udvar nem bocsájt meg neki, nem engedélyez számára magyar földet!

— Kibeszélik a félelmét, megkérik a haragját, biztosítják, hogy nem lesz forradalom és nagy diszszel, tisztességgel, de csak úgy belopatik a holttestét a várossal.

— Ez éppen a városnak való.

— És a törvényhozás, amelyet ő csinált?

— Viszi hátul a zászlót, de tokban. Ni, hogy szökik az elnök előre is...

Lassanként szökődnek. Nem marad mellette tömegben, egyékesen végképp senki, csak az újság-irodalom, amely zugva, zokogva, haragot félre verve, kongva és ordítva, nem győzi világra hirdetni, hogy egykor élt — és most meghalt — egy újságíró, aki megcsinálta az új Magyarországot!

Ferenczy Ida a királynéról.

Ferenczy Ida beszél:

— És nem láttam soha másnak, mint szépnek. Ünnepi diszben, otthoni ruhában, éjjeli köntösben: tökéletes volt mindig. Ez a legfőbb jelleme, mondja meg ezt kérem a szobrász uraknak is, akik odahaza az alakjával foglalkoznak most. Kétségbe vagyok esve, ha elgondolom, hogy ez a szobor nem lesz tökéletes, ha nagyon is fel akarják cifrázni. Egysze-

rűnek kell lennie, mint egy magas, fiatal pálmának. Tudom, hogy önöknek odahaza nehéz a felséges asszony alakját precíze látni. Mert igen helyesen, elborították a mitosz virágaival és szagos füstjével, tömjénnel. Maguknak — azaz nekünk — oltárkép, tárgya egy nagyszerű kultusznak, történelmi alak.

— Nemzeti hősnő! kockáztattam meg a közbeszólást.

— Valóban az, ha lehet még nagyobb, mint amilyenek maguk látják. Abban a pillanatban, amikor belépett a bécsi burgba: magyar volt. Kultusz üztöt a nemzetből. A világ nagy fejlett irodalmi állottak előtte nyitva és fáradsággal bontotta ki az elzár-tat, a kicsinyt, a magyart. Ah mennyit is olvastunk, Petőfit úgy szerette, mint Heinet és egy hosszú idő-szak volt az életében, amikor csak magyar betűt olvasott. És volt ereje — de bátorsága is — hogy családi nyelvével tette a miénket, a legkisebbik lányá-val soha más szót nem váltott, még nyelven, mint magyarul nem irt neki, Istenem, istenem, hogy tudott írni, itt vannak nálam levelezései Eötvös Józseffel.

Nem mertem érdeklődni, nem tartottam tanácsosnak, hogy megzavarjam a hangulatot. Ferenczy Ida folytató:

— De mindez a történelemé. Meg lesz írva, részben már meg is írta Falk Miksa. Mit tudok én mindezekről? Amit tudok, ami ki nem megy a fejem-ből egy pillanatra sem, az, hogy nincs!

A szemei megtelek könnyvel, az irtózatot pillanatot látta most, nem gyengédtelesség tehát, ha emlékeztem egy találkozásunkra, amely után a felséges asszony már csak egy héttig élt:

— Engedjen meg méltóságos urnóm, de amikor itthon megtudtuk a királynő halálát, első gondolatom kegyednél volt. Egy héttel előbb volt szerencsém látni méltóságodat Gasteinban, kegyes volt velem beszélgetni és meginteni, mert a híres bécsi kuglóf-ról nem emlékeztem meg annyi tisztelettel, amennyit ez a kiténő intézmény megérdemel. Soha még senkit is nem láttam, aki a betegséget annyi kedvességgel tűrte volna, mint méltóságod. Toló koscsiban ült és — vidáman mosolygott. Megrendíttem a gondolatra, hogy mi támad e mosoly helyén, ha egyszerre megkapja a vészirt ott a havasok között!

— Irtózat, irtózat! A holt királynő udvarhölgye elfődte arcát és úgy beszélt, szinte magának:

— Egész napon úgy éreztem magamat, mint, akire a világ rászakadni készül. Borzalmas sejtlemem, halálos előérzetem volt. De lehet-e az másképp, nem kellett-e nékem vele lennem, bármily messzire voltam is tőle? Éjjel indultam neki a világnak, magam sem tudtam, hová, merre. Nem kaptam koscsit, gyalog akartam menni a béna lábaimmal... Maga ismeri Gasteint, az utat a Badtól, le a vasuti állomásig, Lendig. Órákig tart és még nappal is félelmetes. Most éjjel, és azzal a gondolattal, hogy megölték az urnómet. Megölték! Lehet-e az? Bizonyosság! Elvesztettem az eszemet és oly gyűlölség kelt bennem, mint a zuhatag, amely ordítva tör le körülöttem a sziklahegyekről...

Az urnó hangja csaknem elfúlt, pihent és alig hallhatólag folytató:

— Tavaly — tudja — ismét Gasteinba kellett mennem. És amikor a nyár végén lefelé jöttem: egyszerre ugyanaz az érzés fogott el, újra megtörtént a borzalom, képzeletben még egyszer megéltem... Ma azonban nyugodt vagyok, mert belemélyedtem egy gondolatba, hiszem, hogy a felséges asszony nem tudta, mi történik vele. Hiszem és valom, a jó isten akarta úgy, hogy megkülönböztetett leánya elmuljék a nélkül, hogy betegsége leköttesse és megalazza, hogy előre lássa. Villámát bocsájtotta rá és a gonoszság csak eszköze volt a könyörületességnek!

Közben látogatók jöttek. (A király csak az elmúlt napokban vizitelt meg Ferenczy Idát.) Jött egy magyarországi festő, aki egy vármegye számára készült lefesteni az Erzsébet királyné arcképét. Protekcióért jött, hogy a Horovicz festményét lemásol-hassa. Nem ajánlták neki.

— Fessen egy asszonyt, olyan szépet, amilyent csak tud — és az ő lesz! mondá a királynő szépségének itt maradt földi helytartója.

— Semmit, ami közönséges, mindent, ami felséges és nőies! tette aztán hozzá. Ne olvasson róla semmit, ne kérdezősködjék, álmódjon és képzelőd-jék. Leírásai —

— Christomanos! dobtam bele a társalgásba, a görög felolvasó nevét.

— Haláttan és okatlan, tolkodó fantaszt! jegyezte meg a névre Ferenczy Ida és természetes, hogy e megjegyzést én magamévá teszem. Nem is beszéltem róla többet. Megpróbáltam másra terelni át a beszédet, máshol keresni a csuda nyomait, de félttem, hogy farszatók lesznek a kérdéseim. Szorítok-tam tehát egy-kettőre, tényekre.

— És mit gondolt méltóságos urnóm, volt-e valaki, aki kegyeden kívül még üntözte a királynőben a magyarság kultuszát.

— Istenem, hogy ne, többen is. Andrássy Gyula, akit végtelenül kedvelt és az udvarmestere Nopcsa báró, akit rendkívül megbecsült és aki — higgye meg — többet használt nekünk, mint akárhány nagy államférfiunk, akit a történelem kikürtölt!

— És hol találók adatokat, ha egyszer meg akarom írni a mi gyönyörű asszonyunk alakját.

Ferenzy Ida a képekre mutatott és ebben a pillanatban világos volt előttem, hogy a magyar urilány elsősorban volt a század legnagyobb női szépségének a szolgálója és csak azután a hatalmas urnó udvari hölgye.

A királyt nincs, ő nem tartozik az udvarhoz többé, de megmaradt a kivételes Asszonytól hiven, a régi rajongással mindhalálig.

Egyebekben pedig a *Fehér Könyv* tudára adja előfizetőinek, hogy március havában ajándékol egy új Bródy-könyvet kapnak.

A mérsékelt égöv.

— Budapesti jelenet. —
Történt: ma.

Tanár: Most pedig átterünk a mérsékelt égövre. Feleljen Szabó István.

Fiu: A mérsékelt égöv azon égöv, amelyben mi élünk.

Tanár: Helyes. Milyen tulajdonságai vannak?

Fiu: Nem oly hideg, mint a hideg égöv (*künn szállinközi kezd a hó*), de nem is oly meleg, mint a forró égöv.

Tanár: Jó. Minő itt a tél?

Fiu: A tél se nem enyhe, se nem szigorú. A tél mérsékelt. (*Künn erősen hull a hó*)

Tanár: És meddig tart a tél?

Fiu: A tél a naptár szerint március 21-ikéig tart, de valóságban már február hónap beveződik. (*Künn ömlik a hó*)

Tanár (dideregve): A március hónap tehát...

Fiu: A tavasz hónapja. (*A markába fúj*)

Tanár: No még néhány kérdést. Az olvasás mikor áll be?

Fiu: Az olvasás már februárban beáll.

Tanár: Helyes. És miért nevezik égövünket mérsékelt égövnek?

Fiu: Mert úgy nyara, mint tele mérsékelt.

Tanár: Nagyon jó. Látom, hogy tanultál. (*Csöngetnek*) Most pedig, hogy vége van az órának, menjetek haza. A mérsékelt égöv holnapra is fel van adva. De ha meghallom, hogy az utcai jégen csuszka-káltok, vagy hogy hólapdával dobálóztatok, megbüntetem az egész osztályt!

(*Fémes bundáját magára veszi és távozik*)

— 0. —

Két renitens tehénről.

Budapest, március 3.

A Közvágóhid csodái.

A Közvágóhídra sötét lelkek már rég ráfogták, hogy egyik látványossága a fővárosnak, csekélységem azonban mindaddig kétkelkedett e vád igazságában. Most már tudom, hogy esodáépület a Közvágóhid. Van ott két opponáló tehén. Két olyan állat, amely a főváros tanácsa jogerős határozatainak is ellentmond. És a fővárosnak nincs ellenük fegyvere, tehetetlen velük szemben. A történetüket a következőkben mondom el hiteles adatok alapján.

Széna és dara.

A mézárosok már rég mondogatták, hogy a Közvágóhidon ne adjanak darát a tehéneknek, mert a derék állatok lefogynak, de a főváros nem adott hitelt a mézárosoknak. Végre próbaetetésben egyeztek meg a széna- és a darapártiak, a mézárosok és a főváros.

Két tehenet és egy ökröt — a Mézárosok és Hentesek Közlönye írja — szénnel traktáltak, friss, ropogós szénnel, két másik tehenet és egy ökröt pedig darával. A széna marhakkal jól is ment a dolog s a darás ökrök vígan fogyasztotta eledelét, de a két darára fogott tehén — mint a hivatalos jelentés konstatálja, — nem ette meg a darát.

Egyáltalában hozzá se nyultak a tehének a darához. Lenéztek ezt a szürke, lisztnemű anyagot, mit sem törődve azzal, hogy a főváros ezt az ételt szánta nekik.

A dara udói.

Természetes, hogy a fővárost reformmunkájában két tehén renitenskedése nem akadályozhatja meg. A széna igen régi módi táplálék, már a bibliai állatok is szénát ettek, kell valami új takarmányról gondoskodni. Ezért — szerény vélekedésem szerint — a próbaállatokat tovább is a Közvágóhidon kell tartani és a következő étlappal kell őket kipróbálni:

MELYIK TAKARMÁNY JOBB?

1. Széna	vagy	parafa.
2. Széna	"	llegőtörmelék.
3. Széna	"	olajas kóc.
4. Széna	"	mészaharcs.
5. Széna	"	építési engedély.

(E-u.)

FŐVÁROS.

(*) **A főváros kölcsöne.** Ma délután a bankok képviselőivel értekezletet tartott *Halmos János* polgármester, az iránt, hogy a főváros százmillió koronás kölcsönének most esedékes kötvényei miként értékesítenek. Az értekezleten képviselve volt: a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank s a Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság. Az értekezletnek ma nem volt pozitív eredménye. A bankok is értekezni fognak még a velük összekötésben levő pénzintézetekkel s csak aztán kerül az ügy a főváros kölcsönügyi bizottsága elé.

(*) **Fővárosi könyvtár.** A fővárosi muzeumi és könyvtárbizottság ma délután ülést tartott *Faller Ferenc* tanácsos elnöklésével; előadó *Festetics Géza* gróf tanácsjegyző volt. *Toldy László* főlevéltáros betelentette, hogy a fővárosi könyvtárnak eddigéig mintegy 19.000 kötet könyve van. Kéri, hogy a szervezési és könyvtárhatalmi szabályzat, amelynek a tervezetét ő elkészítette, albizottságilag tárgyalassék. A bizottság *Havass Rezső*, *Mátyus Arisztid*, *Kőrösi József*, *Csiky Kálmán* és *Hampel József* hozzászólása után hozzájárult az albizottság kiküldetéséhez, amelynek tagjai lettek: *Heller Agoston*, *Fejérfarkas László*, *Kudora Kálmán*, *Mátyus Arisztid*, *Kőrösi József* és *Toldy László*.

(*) **Budapest a párisi kiállításon.** A főváros érdekes és nagybecsű műtárgyakkal, képekkel, rajzokkal és statisztikai táblázatokkal vesz részt az idei párisi világkiállításon. A főváros kiállításának elrendezése tanácsnok a jövő hónapban Párisba utazik és ott marad a világkiállítás megnyitásáig. A székesfőváros különben számos szakértőt küld ki a kiállítás egyes osztályainak a tanulmányozására.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Nemzeti Színház.** Részben új szereposztással adták ma este a *Szeleburdit*, Molière remek bohózatát. Az új szereposztásban nem volt sok köszönet. Akieknek a játéknak a gyér számu közönség szivből kacagott, azok a régi szereplők sorából kerültek ki. *Vizváry Mascariija* igazi molierié figura. Ha fürgeségből valami keveset el is rabolt az idő (tizennyolc-husz évvel ezelőtt gyorsabb, könnyebb járása volt *Vizváry*-mesternek ebben a szerepben), jóízű, vaskos komikuma érintetlen maradt. *Zilahy* a szeleburdit kedvesen adja, de szelebb mozgást, pergőbb beszédet kívánánk tőle, valamint a *Halmi* temperamentumából, akinek az ellenkege esodátalos volt *Lélie* szerepében. A tempó ellen különben vétkezett az egész előadás. A fiatalok úgy jászottak, mintha egy iskolás penzumot daráltak volna le, bágyadtan, szintelenül, unalmas egyhangusággal. A színházra nehezedő komor és kedvetlen hangulat költözött-belejük?

** **Hírek a Vigszínházból.** Holnap, vasárnap, *Guthi* és *Rákost* nagy sikerű bohózata a *Napoleon öcsém*, melynek erdigi délutáni előadásaira is az összes jegyek elkelték, délután 3 órakor, mérsékelt helyárak mellett harmadszor kerül színpadra. A *Vigszínház* másik nagy sikert aratott eredeti darabja, *Makai Emil* *Tudós professzor Hatvani* című színjátéka, jövő vasárnap, március 11-én adatik először délutáni előadásban, mérsékelt helyárak mellett. — A *Vigszínház* két eredeti műsordarabja közül a jövő héten *Napoleon öcsém* színdarab, március 7-én az eredeti kiosztásban

kerül színpadra 27-szer; a *Tudós professzor Hatvani* pedig kedden, március 6-án és pénteken, március 9-én kilencedszer és tizedszer. — Hétfőn, március 5-én, a még mindig nagy közönséget vonzó *Mozgó fényképek* című kacagató bohózat kerül előadásra 67-edszer az új kinematografikus képekkel; — csütörtökön, március 8-án pedig *A férj vadászni jár* című mulatságos bohózat 32-edszer, az eredeti kiosztásban.

** **Jászai Mari Németországban.** A *Budapesti Napló* nemrégiben egy érdekes berlini levelet adott közre, amelyben egy előkelő berlini színházi ügynök, mihelyest arról értesült, hogy *Jászai Mari* megváltik a *Nemzeti Színház*tól, felkérte a nagy magyar tragikát egy *Berlinben* s a nagyobb németországi városokban teendő vendégekörútra. A *Berliner Localanzeiger* című berlini újság szerint ez az érdekes művészi körút megvalósul. A berlini újság ugyanis arról ad hírt, hogy egyik előkelő berlini színház, (értesülésünk szerint a *Schauspielhaus*), tárgyalásokat folytat a budapesti *Vigszínház*sal a magyar tragika németországi vendégekörútra tárgyában. A berlini színháznak az az óhajta, hogy *Jászai Mari* még a *Vigszínház*ban való fellépése előtt tegye meg ezt a körútját, amelyen legfeyesebb szerepeiben s többek közt *Medeaban* is bemutatkoznék a német közönségnek. Ez az óhajta persze nem valósulhat.

** **A Kleopatra premijere.** A *Magyar Színház* operette-új-lonsága jövő kedden, március 6-án kerül bemutatásra. A premijere iránt városszerte nyilvánuló nagy érdeklődésnek természetes magyarázata *Verő György* népszerűsége mellett egyszerűs mind az, hogy ebben az operettben fog bemutatkozni mint operetteszobrett *Abrányiné-Wein Margit* asszony, az Opera volt kiváló művésznője, aki a darab fő női szerepét kreálja. Körülötte sorakoznak a *Magyar Színház* legjobb erői élénk, mulatságos szerepekkel. A próbák egy hét óta szakadatlanul folynak és ma délben már a teljesen elkészült, pompás új diszleteket is beállították. A jelemek szépsége meg fogja lepni a közönséget. *Verő György* a szebb-nél szebb énekszámokon kívül egy briliáns muzrikált komponált *Abrányiné* számára. A művésznő ezt a betétet a második felvonásban adja elő. — Az operette nyilvános jelmezse főpróbáját hétfőn délelőtt 11 órakor tartják meg a Magyar Színházban. Belépő jegyek a *Budapesti Ujságírók Egyesületében* kaphatók (Kerepesi-ut 17.), mert a színház a főpróba jövedelmét az Ujságírók Egyesület segítőalapjának juttatja.

** **Opera.** Az Operaházban legközelebb néhány estén vendégszerepelné fog *Strassner Eugenia*, lengyel származású drámai énekesnő, ki nemrég Milánóban, legutóbb pedig Bukarestben énekelt sikerrel; e hó 8-án, csütörtökön lép fel először a *hugonottákban*, vasárnap pedig *Adában* folytatja vendégszereplését. — Holnap, vasárnap *Az afrikai nő* kerül színpadra lefolyamban (30. sz.) *Diósy H. Berta*, *Blätterbaner Gizella*, *Beris Mimi*, *Larizza Szabó*, *Beck, Kornai, Ney B.*, *Szendrói, Ney D.* szereplésével.

** **A filharmonikusok VIII-ik hangversenye.** *Auer* Lipót hazánkfa, a hétfői március tizenkettediki VIII-ik filharmoniai hangverseny vendége, holnapután érkezik meg *Pétervárról* s haladéktalanul megkezdí a vezetése alatt előadandó *Tchajkovsky-féle* 4. sz. f-moll szimfóniának próbát. Azonkívül még *Goldmark* hegedűversenyét adja elő. A hangverseny műsora még egy magyar újdonságot, *Schmidt Gusztáv* *A szabadban* című szívjét és *Mehul-nak* *La chasse du jeune Henri* című nyitányát foglalja magában.

** **A Vigszínház új bohózata.** A *Vigszínház* most *Feydeau-nak* *Pajkos férjek* (*Le Dindon*) című bohózatára készül, amelynek értesülésünk szerint, március kilencedikén vagy tizedikén lesz a bemutatója. A bohózat a következő szereposztásban kerül bemutatásra:

Rédillon — Góth, Vuselin — Hegedűs, Pontagne — Fenyvesi, Pinchard — Balassa, Soldignac — Gál, Gérome — Szerényi, Jean — Szőke, Az igazgató — Bárdi, Victor — Almási L. I. rendőrbiztos — Gyöngyi, II. rendőrbiztos — Nándy, Meggy — *Haraszthi H. Lucienne* — *Lánczy I.* Pontagnacné — *Kalmár P.* Pinchardné — *Nikó L.* Armandine — *Varsányi J. Clára* — *Berzétei I.* Egy ur — *Gyözö*, Utazó vendég — *Kassai*, Egy pincér — *Ujvári*.

** **Pekár Gyula Spanyolországát** napról-napra zsufolt ház nézi végig az Urániában, ezért az igazgatóság az egész jövő hétre Spanyolországot tüzte ki. Nagyban készül a színház legközelebbi darabjára, a *Hogyan készül az esküvői hád* premijere.

** **Egy Bisson-darab bukása.** A párisi *Gymnase*-színházban a napokban volt a bemutatója *Bisson* és *Gascoigne: Un complot* című háromfelvonásos új vigjátékának. A darab megbukott. A bukás okai a párisi lapok azt emlegetik, hogy a cenzura egy egész felvonást törölt a darabból, amely voltaképpen a magvát tartalmazta a vigjátéknak. Ebben a felvonásban tették ugyanis neveltségessé a szerzők az összeesküvéseket, ami célja volt a darabnak.

INGYEN FÉNYKÉPET

kap mindenki, aki **HABERFELD** és **KOVÁCS** ur- és nőidvát-áruházban Váci-körút 33. sz. alatt fidezi szíllésgetletét ur- és nő-ingek, gallérok, kezeltők, nyakendők, nap- és esőernyők, blousok és kezlyükben. 10 korona értékű áruk vásárlásánál 6 darab művészi kiviteli vízifényképet, 20 korona bevásárlásnál 6 darab művészca, kiviteli Cabinet, fényképet adunk. I. illetve 2 korona előfizetés, melletti.

Lindh Marcella hangversenye. Lindh Marcella sokoldalú felszólításnak engedve március 14-ikén, szerdán, a *Royalban* tartandó történelmi hangversenyének keretét teljesen megbővítette oly módon, hogy nyolc, különböző országából kizemelt népdalgyűjtemény felül egy rendkívül értékes választékát adja elő három csoportban oly daloknak, amelyek régen híresekké váltak a külföldön és a XIII. századtól egészen a legújabb korig terjedő áttekintését nyújtják a művészirodalom fejlődésének. Lindh hangversenyén *Perényi* Ingvál fiatal gondokművész is részt vesz, ki a most bécsi *Melba*-hangversenyen nagy sikert aratott. Jegyek korlátolt számban kaphatók 10-2 koronáig *Méry Béla* zeneműkereskedésében.

P. Lukács Juliska Nyittrán. P. Lukács Juliska, a *Népszínház* drámai hősnője, mint nekünk *Nyittráról* írják, három estén a legnagyobb sikerrel vendégzerepelt *Mezey Béla* nyittrai társulatánál. A művésznő, aki a *Magdolna*, *Fedora* címzerepeiben és a *Cigány* Rózsájában lépett fel, a közönség a legnagyobb mértékben ünnepelte. Mindjárt első fellépése estéjén remekszép virágkosarat kapott a nyittrai főispán nejétől, *Thuróczy Vilmos* oszlagkeresztés hölgytől. A művésznő ezenkívül óriási babérkoszorúval tisztelte meg a város közönsége, amely kék-fehér szalagján (a város színei) a következő felírást viselte: P. Lukács Juliskának — Nyittra város színpártóló közönsége. A vendégzereplő művésznőt a vasutnál a színtügyi bizottság tagjai fogadták.

Konzervatóriumi hangverseny. A III-ik kerületi zenekonzervatórium ma délután tartotta az idei nyilvános hangversenyét. A szülők és rokonok jóakarattal tapsoltak a növendékeknek, kik zongorán, cimbalmon és hegedűn mutatták be ügyességüket. A közönség rokonszenvesen tüntetett *Erdélyi Dezső* igazgató mellett is.

Szentgyörgyi a Népszínházban. *Szentgyörgyi István*, a kolozsvári *Nemzeti Színház* tagja, minthogy a *Népszínházban* volt multkori vendégzereplését a kolozsvári *Nemzeti Színház* reperitioire-követelményei miatt félbe kellett szakítania, e hét folyamán folytatja vendéjátékait. Kedden, 6-ikán, újra a *Cigányban* lép fel, csütörtökön, 8-án pedig *Tóth Ede Toloncaban* mutatkozik be *Mravecsk* szerepében. A kiváló művész ezt legjobb szerepei közé számítja.

Landi Camilla dalesteje. Landi Camilla, az európai híri dalénekesnő, két dalestét rendez ez idén nálunk. A művésznő első dalesteje március ötödikén lesz a *Vigadó* nagytermében. Az est műsora a következő:

1. Ariosti Attilio. (1890.) Aria: „Pure Alfin.” Scarlatti
- Alessandro. (1890.) Aria: „Vaga Rosa.” (Beide Gesänge mit Begleitung von Clavier und Viola d'amore.) 2. Chopin. op. 31. Scherzo B-moll. Etude. Clavierwerke von Frau Fischer de Farkasháza. 3. Landowska Wanda. „Plainte” traduit du polonais. „Nebbie” poesia d'Ada negri. „Abendstunde.” 4. Brahms. Mein Herz ist schwer. Nicht mehr zu Dir zu gehen beschloss ich. Von ewiger Liebe. 5. Schubert. Moment Musical. Rubinstein: Polka bohème. Brüll: Scherzo. 6. Bossi Enrico. Dove Scintillano. Serenata. A Nerina. Similitudine.

Német klasszikus előadások. Egy berlini távirat jelenti, hogy *Rheinbaden* közoktatási miniszter diszelnöksége mellett bizottság alakult, amely elhatározta, hogy minden esztendőben a német klasszikusok darabjaiból, ünnepi előadásokban, ciklusokat rendeznek *Düsseldorfban*, az előadásokat a berlini udvari színház főrendezője, *Grube Miksa* fogja rendezni.

Posta- és táviró tisztviselők hangversenye. A posta- és táviró tisztviselők ének- és zenezyesüllete március 6-iki hangversenyét Bátor Szidor karmester vezetésé alatt a fővárosi *Vigadó* nagytermében a következő műsorral tartja meg:

1. Gadl F. A róza temetése. Férfikar zene kísérettel. 1. Kera Aurél. Tánccalok. (Első előadás.) Női énekkar zongora kísérettel. 3. *Vier temps* H. Ballade et Polonaise. Előadás hegedűn *Arányi Faigves* ur a *Nemzeti Zeneiskola* (Zenei tanár) 4. Bátor Szidor. Bölcsekdal. (Első előadás.) Vegyes kar, zenekísérettel 5. Tosti. Olasz dalok. Előadja *Vároday Sándor* ur, a Magyar Királyi Opera tagja. 6. *Mader Raoul*. Zsoldosok éneke. Férfikar zongora kísérettel. 7. *Kály Gy.* Tinódi Sebők krónikás énekei. Solo nek férfikar, hárfatárogató és zongora kísérettel. 8. *Szendy Árpád*. Gyere haza édes anyám. Népballada. Vegyes kar, zene kísérettel.

Videki színházak. *Szönyey Ilonka*, a Zeneakadémia jelesül vezetett növendéke a jövő idényre *Kunhegyi Miklós* jónirú igazgatóhoz szerződött. A kisszonyy nagy sikerrel vendégzerepelt *Aradon* és *Kassán*. A kassai közönségtől ezért koszorút kapott. Ugyancsak *Kunhegyi*hez szerződött a kassai színház rokonszenves tagja *Szatmáry Anna* drámai szendének.

Hangverseny. *Hollósy Kornélia* és *Kelen Ida* zongoraművésznők *Brahms*-*Schumann*-estélyt rendeznek ket zongorán, a *Royal*-szálló termében március hatodikán. A hangverseny műsora:

1. Brahms. a) Rhapsodia G-moll. Schumann. b) Novelette 2. az 2. Brahms. a) Capriccio H-moll. 78. mű. Brahms. b) Bölcsekdal. Es-dúr. 117. mű. Brahms. c) Scherzo a H-dúr harmasból. 8. mű. 2. Schumann. Humoresque, 20. mű. 4. Brahms. a) Intermezzo b-moll. 117. mű. Brahms. b) Zingaresse a G-moll-negyestől. 25. mű. 5. Schumann. a) Toccata. Schumann. Abogv Változatok. 1. mű.

Bendiner Nándor zongoraművész, ki nem rég érkezett haza külföldi körutjáról s a napokban a

lipótvárosi kaszinóban virtuos játékaival óriási sikerrel játszott, e hó 16-án a *Royal*-szálló dísztermében nagy zenekarral hangversenyt ad, melyen három zongora koncertet, s néhány szóló darabot fog előadni. A hangverseny iránt, amely e formájában nálunk teljesen újdonság, nagy érdeklődés mutatkozik.

Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Vasárnap délután: *Nagybánya.* Este: *Keresztelő János.* Hétfőn: *Stuart Mária.* Kedden: *Cimzes feleség.* Szerdán délután: *Himfy dalai.* Este: *Szentiványi Álom.* Csütörtökön: *A menyem.* Pénteken: *Gringoire.* A *kis marquisné* (elsőszőr). Szombaton: *A kis marquisné* (másodszerű). Vasárnap: *A kis marquisné* (harmadszűr).

Magyar királyi Opera. Vasárnap: *Afrika! nő.* Hétfőn nincs előadás. Kedden: *Ered leánya.* *Piros cipő.* Szerdán: *Bűvös vadász* (mérészei helyarakkal) Csütörtökön: *Hugonottak.* Pénteken nincs előadás. Szombaton: *Sába királynője.* Vasárnap: *Aida.*

Vásárnap: Csütörtökön: *Stuart Mária.* Szombaton: *A csók.*

Viaszínház. Vasárnap délután: *Napoleon öcsém.* Este: *Tudós professor Hatvani.* Hétfőn: *Mozgó fényképek.* Kedden: *Tudós professor Hatvani* Szerdán: *Napoleon öcsém.* Csütörtökön: *A férj vadászni jár.* Pénteken: *Tudós professor Hatvani.* Szombaton: *Pajkos férjek* (elsőszűr). Vasárnap délután: *Tudós professor Hatvani.* Este: *Pajkos férjek* (másodszerű).

Népszínház. Vasárnap délután: *Cigány.* Este: *Kadétkisszony.* Hétfőn: *Szép Heléna.* Kedden: *Cigány* (Szentgyörgyi vendégfelleptével). Szerdán: *Lili.* Csütörtökön: *A tolongó* (Szentgyörgyi vendégfelleptével). Pénteken: *Szép Heléna.* Szombaton: *Kadétkisszony.* Vasárnap délután: *A csikós.* Este: *Szép Heléna.*

Magyar Színház. Vasárnap délután: *Szulamit.* Este: *Kleopatra* (másodszerű). Hétfőn: *Szulamit.* Kedden: *Kleopatra.* Szerdán: *Kleopatra.* Csütörtökön: *Kleopatra.* Pénteken: *Kleopatra.* Szombaton: *Kleopatra.* Vasárnap délután: *Szulamit.* Este: *Kleopatra.*

Urania Magyar Tudományos Színház. Vasárnap délután fél 3 órakor: *A föld regénye.* *Transvaal.* *A vas alkalmaszda.* Délután fél 5 és fél 8 órakor: *Spanyolország.* Hétfőn: *Spanyolország.* Kedden: *Spanyolország.* Szerdán: *Spanyolország.* Csütörtökön: *Spanyolország.* Pénteken: *Spanyolország.* Szombaton: *Spanyolország.*

Uj zeneművek. Megjelent és kapható *Bárd Ferenc* és *testvérei* zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-utca 17. szám. Táncezene, Monte Christo keringő 2 korona. A hullámok felett keringő 2 korona. New York szépe keringő 3 korona. Gyöngyvirágosokor mazurka 1 korona 50 fillér. Marióle tipegő 1 korona 50 fillér. Jéskirálynő mazurka 1 korona 50 fillér. Illedelmesen polka fr. 1 korona 50 fillér. Jancsi és Juliska polka fr. 1 korona 50 fillér. Opera négyes 2 korona. Biélics-csárdás 2 korona. Uj operettek Verő Gy. Cleopatra ének és zong. 3 füzetben füzetie 3 korona. A kis szökevény, Görög rabszolga, Gésák, New York szépe, San Toy teljes zongoravonaton egy-egynek ára 6 korona. Operette-album tartalmazza a 10 legújabb operette tíz számát ára 4 korona, új magyar dalok Pete Lajos: 4 magyar dal, Fecske madár stb. 2 korona. A Grand Cafénál 1 korona 20 fillér. Dóczy 3 dal Nadfedeleis kis házikóm, Feledniek stb. 2 korona, Dóczy 3 új dal Magas a kaszárnya stb. 2 korona, Huber Csárdás-Album 12 pompás csárdás 3 korona.

Operaelőadás a Telefon Hirmondóban. Mayerbeer operája az *Afrika! nő*, melynek reprize e héten volt az operában, kerül színe ma este újból. Az előadást a *Telefon Hirmondó* is követelményi fogja teljes egészében úgy, hogy az előzetek abban a kellemes helyzetben lesznek, hogy odahaza is végig hallgatnáják az Operabáz ez előadását. Este még a Hirmondó katoná és cigányzenét is közvetít egészen éjjeli 11 óráig.

Csillag Teréz a Vigszínházban. Budapest, március 3.

Egy vén színházi róka naplójában mottónak vagon feljegyezve ez a mondas:

— Ha színészek és színésznők leveleket írnak a direktoroknak, akkor baj van.

Ime, hogy a Nemzeti Színház direktója sűrűn kap leveleket legkiválóbb művésznőitől, feje tetejére áll a színházban minden.

Ma Csillag Teréz jelenti a Nemzeti Színház igazgatójának, hogy mezelgelte azt a sok dicőseget, amelyvel az ambícióját el akarták földelni, meghajtja magát szépen és távozik. Megy a Vigszínházba. Előbb Jászai Mari. Most Csillag Teréz.

Szegény gróf Festetics, neki rövid direktorkodásának még hataralévi napján le kellett nyelnie ezt a falatot is, sőt továbbküldeni a dalos és napfényes San-Réoba az intendáns urnak. Háid kapjon ő is valamit a jóból.

Csillag Teréz asszony levele, amelylyel a Nemzeti Színházról való távozását megokolja, nagyon érdekes.

A kitűnő művésznő szuverén joga, hogy levelét megírva, tintájába olyan színeket keverjen, amilyenek neki az adott helyzetben tetszenek. De nekünk csak azt szabad belőle mérgetnünk, ami világosan meg van írva. Ezt a nagytehetségű, a színpadi beszéd dolgában tökéletes művésznőt elhanyagolták, félrebotlák. Reklamálta a maga számára az eleven ember legtermészetesebb jogát, a munkát, az egyéniségének, talentumának, asszonyi mivoltának megfelelő munkát és nem kapta meg. Másutt szolgálta volna vele a színház céljait, előbbretutását, sikerét: — a Nemzeti Színházban öntudatosan azon dolgozott, hogy vagy meddő vállalkozásokban járassák le, vagy egészen elfeledtessék.

Nos a kedves, szép és kiváló művésznőnek nem tetszett az a pompes funéres-állapot, amely a Nemzeti Színházban urrá lett és emegy szépen élő emberek közé került és méltó munkára. Jól teszi.

A legmagasabb rendű tragikái stíl oszlopos képviselője után a vig szereplő leghivatottabb művésznője: — ime, hogy torlódik egymás hegyibe az események. Minthogy olyanok vannak a Nemzeti Színház körül, akiknek ott nincs helyük, — világos, hogy távoznok kell azoknak, akik a zseni istenadta jogon odatermettek. Csillag Teréz asszony levele így hangzik:

Méltóságos gróf Festetics Andor igazgató urnak, Budapest.

Mélyen tisztelt igazgató ur!

Tisztelettel értesitem méltóságodat, hogy a mai napon szerződést írtam alá, amelynek következtében 1901 január 1-től kezdve (a Nemzeti Színház szerződéses letelte után) a *Vigszínház* tagja leszek.

Nehéz szívvel fogok bucsút mondani a színpadnak, ahol a pályámat kezdtem, és ahol ugy a kartársaim, mint a közönség részéről annyi szeretetben részesültem, de arra a meggyőződésre jutottam, hogy nincs számomra egyéb választás. Az utóbbi éveken tapasztaltam, hogy a Nemzeti Színház nem nyújtja nekem azt az asszonyi szerepkört, mely eddigi leányszerepeim természetes folytatása volna.

Most már tudom, hogy ez nem volt szándékos mellőzés, hanem a megváltozott budapesti színházi viszonyok következménye. Ezért hálával kellett fogadnom a Vigszínház megtisztoló ajánlatát, mely az egyéniségemnek és a munkakedvemnek megfelelő munkakört biztosít.

Méltóságod joggal elvárhatta, hogy erről először általam értesüljün. Midőn jóindulataért köszönetet mondok, maradtam kiváló tisztelettel. Budapest, 1900. március 3.

Csillag Teréz.

MŰVÉSZET.

Munkácsy Honfoglalásának új helye. Munkácsy honfoglalói néhány hét óta bolyongják Magyarországot, hogy helyet találjanak maguknak. Akik a honfoglalók letelepítésével foglalkoztak, kijelentették, hogy az új parlamentben nincsen hely a nagy Munkácsy-kép számára, mert először a kép nagyobb mint a helye, másodsor a kömvészek olyan szépen dolgozták ki a parlament falait, hogy kár volna belőlük valamit is a Munkácsy képével elföldni. Ezek után helyet kellett keresni a képnek. Találtak is egyet a Városligetben építendő Szépművészeti Múzeumban. Ott az előcsarnok fő-falán helyezik el a gyűjteményekhez vezető ajtó fölé. Egy könnyematos lap szerint a Múzeum előcsarnokának kiképzése „a képre való tekintettel van megállapítva”. A „kiképzők” nyilván régóta előre megsejdtették a kép sorsát, amely azonban most már végérvényesen biztosítottnak látszik.

Próbakiallítás a Múcsarnokban. A *Képzőművészeti Társulat* igazgatósága arra kérte a parisi kiállítás kormánybiztoságát, egyezzzék bele, hogy a kiállítás magyar főtisztviselői osztálya számára kiválasztott művek a Múcsarnok egyik termében a művészeknek, a sajtónak és a közönségnek bemutatattassanak. *Lukács Béla* kormánybiztos oly értelmű választ adott az igazgatóság atáratara, hogy a kiállítás rendezését ő is kivánatosnak tartja, s mindent el fog követni, hogy az letre is jöjjön, de mert a kiszemelt művek még nincsenek mind egvűtt, a kiállítás megnyitásának a napját ma még nem tartja megállapítottának.

A Nemzeti Szalon kiállitói. A *Nemzeti Szalon* kiállitása, amely *Székelv* Bertalan munkáiból és csoportosan rendezett internacionális grafikai művekből és vázlatokból áll, immar teljesen rendezve van. A kiállításra a következő magyar művészek vesznek részt: Bruck Lajos, Basa Jenő, Boem Ritta, Bachmann Károly, Bér Dezső, Baranszky, Büttner Helén, Brandl, Czapok Brunó, Cserépy Árpád, Déry E., Edvi Ilés Aladár, Egervary Ágost, Feiks Jenő, Gyöngyvirági Eugénia, Heverdie Janos, Hilbert Irén, Istvánffy, Katona Nandor, Kacziány Ödön, Keleti Gusztáv, Kubinyi Sándor, Kézdi-Kovács László, Ligeti Miklós, Löschinger, Lakos Alfréd, László Fülöp, Munkácsy Mihal, báró Mednyanszky László, Münheimer Gusztáv, öz. Miskovszkyné, Markó Ernő, Martin, Molly, Lészöly Géza, Nagy Szigmond, Nyilassy Sándor, Nagy Vilmos, Neogrady Antal, Olgyay Viktor, Pörge Gergely, Petrányi, Poll Hugó, Rubovics Márk, Rauscher, Szikszay Ferenc, Szerelemey Gyula, Székely Bertalan, dr. Scheff Lászlóné, id. Eperjossy Károly és Zemplényi Tivadar. A mint

a katalógus elkészül, a jövő hét valamelyik napján ünnepies vernissagó-zsal nyílik meg a kiállítás.

□ **Műbarátok Körének tervel.** Nagyjelentőségű reformot határozott el a Műbarátok Köré tegnapi választmányi ülésén. Az ülés elején dr. Szenárei János titkár tett jelentést a folyó ügyekről. A kör 1500 frtos évi ösztöndíját *Kernstock* Károly festőművésznek ítelték oda. A *Nemzeti Zenéde és Orsz. Zenakademia* növendékeinek négy, egyenkint 200 koronás ösztöndíjat adományoztak, s egyúttal elhatározta a választmány, hogy a jövő hóban megnyitójó kiállításon magyar művészekről 12.000 korondért festményeket és szobrokat vásárol, s azokat tagjai között kisorsolja. Végül gróf *Andrássy* Tivadarnak egy nagyjelentőségű indítványát fogadták el, melynek értelmében a kör az iparművészet emelése céljából meg akarván könnyíteni a művészek és műparosok, valamint a nagyközönség közötti közvetítést, állandó kiállítást és vásárt fog létesíteni.

□ **Vigé-élművészet.** Ily cím alatt cikk közöl a nagyváradi *Szabadság*, amelyből kitetszik, hogy nálunk a közönség még mindig könnyen lépne meg mindenféle művészeti szélhámoságnak. Az idézett lap a többi közt a következőket írja:

Egy fővárosi műkereskedő utazója jár mostanában Nagyváradon a portékájával. Bár szokatlan dolog egyes kereskedők üzleti működésének nyilvános pertraktálása, de viszont ezt az üzletet nem szabad a megszokott mértékkel mérnünk, mert hatásában messze kiágazó és szövevényes indáival a magyar művészet fáját fojtogatja. Eredeti olajfestményekben utazik az a vigé és amint maga mondja, *jeles magyar és külföldi művészek* műveit vesztegeti valóban potom áron, olykor részlet-fizetésre is. Nekem csak egy kis kollekciót sikerült látnom. *Rónay* festette őket, meg valami... *off* nevű orosz festő. De ez a *Rónay* koránt sem tévesztendő össze ama másik *Rónay*val, aki igen jeles festő, valamint az az *off* sem valami híres művész. Mindazonáltal az avataltan publikum többnyire mégis összetéveszti őket és megveszi a képet abban a boldog meggyőződésben, hogy *Tippel-Rónaytól* vett képet olcsó pénzen. Rettenetes képek, csupa kinyalt munka, telve banális hazugságokkal. Amit egy csöppet sem csodálok, mert tudom, hogy hogyan készülnek azok. Egész családok gyártják azokat tuatszámra megdöbbenő olcsón.

□ **Művészeti sorajáték.** A *Lots* Károlyt ünneplő nagy előgyűlésről kebelől annak idején *Földvárny* Minály képviselő kezdeményezésére gróf *Bathány* Lajosné elnöklése mellett egy nemesszívű és előkelő hölgyekből álló szűkebb körű bizottság alakult, mely elhatározta volt, hogy a művészek özvegyei és árvaifélegyezésére alapot létesít és erre a célra egész sereg kiváló művésztől nagyobb szabású kisebb-nagyobb olajfestményt és vázlatot szedett össze, amelyeket most ki akar sorolni. A bizottság tízezer darab kétkoronás sorsjegyet bocsát ki, amelyek, egybeek közt a március 6-ikán a Műcsarnok termében megnyitandó *Nemes Nándorné* grófnő kiállítás pénztáránál is kaphatók lesznek. A kisorsolandó művek ugyanezzel a kiállítással kapcsolatosan a Műcsarnok egy külön termében ki lesz állítva. A nemes elő sorajátékot a legmelegebben ajánljuk úgy a művészet barátainak, mint az emberbarátoknak szives figyelmébe. A kiállítás tartama alatt a bizottság a jótékony célra még újabb műveket is elfogad a művészekről, melyek *Benczur* Gyulánához (VI. Lendvay-utca 15.) küldendők.

□ **A kassai honvédszobor.** *Kassai* levelezők írja: Tegnapi ült össze a kassai honvédelmi-bizottság, hogy végleg határozzon a szobor-ügyben. A szoborra eddig 14,900 korona gyűlt egybe s a bizottság elhatározta, hogy a gyűjtést addig folytatja, míg az összeg megüti a 20,000 koronát, amely pönzen már szép emlékművet lehet állítani. A *Mátray* Lajos szobrász által benyújtott minta ellen sokfelől kifogásokat emeltek, a bizottság ezeket közölte *Mátray*val, aki erre visszalépett a munkától és eddigi fáradozásaiért 900 koronát kért. A bizottság elhatározta, hogy a visszalépett tudomásul veszi, megköszöni *Mátray*nak eddigi fáradozásait és kintalványozza neki a kért összeget. Az emlékmű mintáját ezek után pályázat útján fogja a bizottság beszerezni.

□ **Kiállítás a művész nyugdíjalap javára.** Kedden, március 6-ikán nyílik meg a városligeti Műcsarnok néhány termében a mult év végén elhunyt *Özvegy gróf Nemes Nándorné* hátrahagyott műveinek a kiállítás, amelynek tiszta jövedelme a művészek nyugdíj- és segélyalapja gyarapítására van szánva. A kiállítás, mely körülbelül 300 számból fog állani, az elhunyt grófné 192 olajfestési arcképeit, tájképeit és genreképeit és körülbelül 100 vízfestményét, rajzát és vázlatát foglalja magában, mely utóbbiaknak legnagyobb része Egyiptomban, Olaszországban és Hollandiában készült. Az érdekes kiállítás iránt, külö-

nösen az arisztokrácia körében, nagy az érdeklődés. A kiállítás belépő díját az igazgatóság, a jótékony célra való tekintetből, két koronában állapította meg.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Huszadik Század.** A Huszadik Század című társadalomtudományi havi szemlének harmadik száma most jelent meg. A gazdag tartalmu folyóirat mindvégig magas tudományos nivón álló, finom tollal megírt cikkei közül kiemeljük *Weisz* Jenőnek: *A szellemi erők átvitelének törvényszerűségeiről* írott közleményét, dr. *Jászi* Viktor kecskeméti jogtanár tartalmas közjogi értekezését Fiume viszonyairól, amelyben meggyőzősen mutatja ki a horvát országgyűlésen mult hóban elhangzott fejtegetések tarthatatlan voltát. Dr. *Vámbéry* Ruzstem szép cikket írt a *Lex Heinzerl*-ről, melyben tudományos szempontból méltatja e sokat tárgyalt javaslat jelentőségét; *Bridel* Louis genfi egyetemi tanár, a híres feminista tudós *Tudomány és prostitúció* cím alatt, a prostitúció törvényes ellenszereivel foglalkozik. Dr. *Hajós* Lajos *Okosság, törvény és erkölcs* cím alatt folytatja érdekes fejtegetéseit az egyénről és a társadalomról, azonkívül a füzetben tartalmas cikkeket találunk dr. *Balogh* Arthur egyetemi magántanártól *Modern politikai tudomány* cím alatt, és dr. *Horváth* Jánostól (Adalékok a pragmatika sanstio értelmezéséhez). A „Tudományos Szemlék” rovata élénk és változatos. A dr. *Gratz* Gusztáv szerkesztésében megjelenő kitűnő folyóirat minden számának ára 1 korona 50 fillér. Kapuató a nagyobb könyvkereskedésekben.

○ **Ethnographia.** A magyar néprajzi társaság értekezése februári számában egész sor érdekes adalékokat ad közre a magyar és rokon népek szokásairól, ethnográfiáról. Egy cikk a *gyászmagyarokról* szól, egy másik régi babonákról és kuruzslásokról, lakodalmi szokásokról, a néptudomány mai állásáról, a néprajzi újdonságokról. Ez a folyóirat beesés szolgáltat tesz a magyar tudománynak, amelyben valóságos adattár gyűjt a magyar ethnosz megvilágítására s e tudomány szerves kiépítésére.

MULATSÁGOK.

(Az Otthon mulatsága. Az Otthon írók- és hírlapírók körének e hónap 11-én vasárnap megtartandó házi estéje az eddigi nagyszerű mulatságokat is felül fogja mulni jókedv és változatos szórakoztatások dolgaiban. Szinre kerül ifj. *Bokor* Józsefnek egy erre az alkalomra írt darabja, azután *Balla* Miklósnak egy regényes opera-paródijája, *Nákosi* Viktor egy személyeskedő felolvasást tart. Közreműködnek továbbá *Osztillag* Teréz, *Szűdy* Arabella, *Balogovits-Bojár* Teruska, *Balassa* Jenő, *Hegedűs* Gyula, *Szerény* Zoltán, *Kovács* Mihály és mások. A részletes műsort a héten teszi közzé a rendezőség. A hangverseny után tea, hideg- és cukrász buffet áll a közönség rendelkezésére. Azután táncmulatság lesz kottillonnal, melyet *Mazzantini* Lajos rendez, s melyhez *Balog* Károly zenekara muzikál. A jezyek naponként 2-3 óra között átvehető az Otthon helyiségében (Dohány-utca 76.) a bizottság titkárnál *Keszthelyi* Ernőnél. *Pénteken* e hó 9-én tul semmi körülmények között sem adnak ki jegyeket, miért is a bizottság arra kéri a tagokat és vendégeket, hogy jegyeiket mielőbb kivessék.

EGYESÜLETEK.

(Az Eötvös-alap) gyűjtő- és kezelő-bizottsága ma délután gyűlést tartott *Lakits* Vendel elnöklésével a *Ferenc* József tanító háza tanácstermében. Kijelölték azokat az országos jellegű közoktatásügyi egyesületeket, amelyek a tanítók háza igazgató-tanácsába képviselőket küldhetnek. Az igazgató-tanácsban egy-egy taggal való képviseltetésre a következő egyesületeket fogják felhívni: Kisdenevelők Országos Egyesülete, Magyarországi Tanítók Eötvös-Alapja, Polgári Iskolai Tanárok Országos Egyesülete, Magyar Pedagógiai Társaság, Magyarországi Tornatanítók Egyesülete, Magyarországi Tanítók Arvaházi Egyesülete, Kereskedelmi Szaktanárok Országos Egyesülete, *Mária* Dorothea-Egyesület, Tanítóképző Intézeti Tanárok Országos Egyesülete, Állami Tanítók Országos Egyesülete, Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága, Magyar Tanítók Turista-Egyesülete, Középiskolai Tanárok Országos Egyesülete, Országos Magyar Izraelita Tanító-Egyesület, Magyarországi Róm. Kath. és Görög-Kath. Tanítók Szegély-Egyesülete, Magyarországi Rómái Kath. és Görög-Kath. Tanítók Arvaházi Egyesülete és a Magyar Evangélikus Református Tanítók Országos Egyesülete. A gyűlést megelőzőleg *Ujváry* Béla melegen üdvözölte a kultuszminiszter megbízottját, gróf *Teleki* Sándort, aki ma első ízben jelent meg, mint miniszteri biztos, a tanítóház körében. Gróf *Teleki* szives szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

(A pénztárolati tisztviselők országos egyesületének táncestje.) Kicsiny, de válogatott közönség töltötte meg ma este a pénztárolati tisztviselők országos egyesületének József-téri helyiségét. A mai

estének különös vonzerőt kölcsönözött *Eötvös* Károly felolvasása. A szellemes ötletektől színporkázó előadás folytonos derűltségben tartotta a hallgatótságot. Az estén jelen volt *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter, *Wekerle* Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, *Vértessy* Kálmán kereskedelmi osztálytanácsos, *Koröfeld* Zsigmond vezérigazgató stb. A felolvasást táno követte. Jelen voltak: *Szécsi* Pálné, *Schwarz* Félixné, *Walkó* Amália, *Kotányi* Rezsőné, *Gerő* Jánosné, dr. *Neubauer*né, *Freitag* Etel, *Friedmann* J.-né, *Környei* Arminné, *Winter* Hermanné és leánya, *Weisz* Emilné és leánya, *Mack* Ferenoné, *Kohn* Fülöpné és leánya, *Lengyel* Viktorné és leánya, *Freund* Henrikné és leánya, *Fleischer* Sarolta és *Kornélia*, *Wolfinger* Lipóné és leánya, *Szántó* Adolfné és leánya, *Grossmann* Mórné és leánya, *Perl* Gyözőné és leánya, *Czettl* Gyuláné, *Czettl* Aranka és *Ilonka*, *Schlesinger* M.-né és leánya, *Popper* Jakabné és leánya, *Földi*ákné, *Fischer* Mórné, *Glaser*né és leánya, *König* Béláné és leánya, *Freud* D.-né és leánya, *Króner*né, *Berkovits* Gézáné, *Kapp* Lili, dr. *Rigó*czné, dr. *Almássi*né, dr. *Gold* Simonné és nővére, *Halperth*né, *Weisz* Gyuláné.

Nyílttér.

Legjobb eredménnyel kezeltetnek

idült (krónikus) betegségek dr. *Palóc* fizikai és dietetikai (természetes) gyógyítónodkra berendezett intézetében, Budapest, Kerepesi-ut 10. sz. Prospektus ingyen. Díjazás mérsékelt.

Csuszó, idegzsabás, köszvényes bántalmakban

szenvedők ne halasszák gyógyításukat nyárra, mert a **Szt.-Lukácsfürdőben** a **TÉLI KURA** a legnagyobb tökélyvel van berendezve és élénk látogatottságnak örvend. Prospektus díjmentesen küld a **Szt.-Lukácsfürdő** részvénytársaság Budapestben.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Uj, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker asthma-, szív-, vese-, gyomor-, bél-és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér-és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés, korai vaklás és elmezavar ellen. Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a leg súlyosabb és legrégibb bajoknál. E gyógymód feltalálója és egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvosudor
rendel. naponia intézetében V., Váci-körút 18. Házon kívüli is kezel; meghívásra vidékre is megy.

Kleinoscheeg-Élysée

Somatose

(oldódó hufshefnyne)
orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a „tápkészítmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.
Idegeket és izmokat erősíti.
Gyógyseritárakban és gyógyanyag kereskedésekben.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Uj törvényszéki bírák.** A király első osztály törvényszéki bírakká a következő járásbírákat, illetve II-od osztályu törvényszéki bírakat nevezte ki: *Somanc* Károlyt az ogulini, *Matic* Andort a belovári törvényszékhez, *Tomie* Janost és *Jozic* Jánost a jelenlegi alkalmazásukban való meghagyás mellett, *Falkner* Adolft a zimonyi járásbírószág vezetésével leendő megbízatása mellett, *Eruis* Pétert az északi törvényszékhez, *Banekovic* Ágostont és *Siffer* Alfrédet a jelenlegi alkalmazásukban leendő meghagyás mellett; *másodosztályu törvényszéki bírakká* a következő első osztályu bírósági segédeket: *Medur* Ignácot a belovári, *Dimovic* Mihályt az ogulini törvényszékhez s *Maxner* Ferencet a jelenlegi alkalmazásában való meghagyása mellett.

§§ **Visszavont sajtópör.** *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő 1898. év június havában a képviselőválasztók összehívása alkalmával az *Egyetértésben* *Ritzinger* János szászseirasi elnök és lengyelitő ügyvédrel nyilatkozatot tett közzé, amely miatt *Ritzinger* Hentaller ellen sajtópört indított. Az esküdtzéki tárgyalás mindazonáltal nem fog megtartatni, mert Hentaller a vizsgalóór előtt kijelentette, hogy kérdéses nyilatkozatára alapul szolgáló információi tévedésen alapultak és hogy a nyár folyamán a panaszoson személyesen érintkezvén sajnálatának adott kifejezést a felelt, hogy azok a hírlapban megjelentek. E nyilatkozat következtében *Ritzinger* sajtókeresését visszavonta.

§§ **Az ügyvéd — ur.** A pestvidéki királyi ügyészség kiadóhivatala éppenséggel sem akarta elbinni, hogy az európai szokások szerint a levélborítékra írt címzéséknél még az ügyvédnél kisebb urat is megilleti az „ur” címzés. A kiadóhivatal egyik fővárosi ügyvédnek következetesen ilyen címmel küldözto a leveleket: *F. M. dr. ügyvéd, Buda*

post. Dr. Vízilendvay Imre királyi ügyész észrevette azt a hibát s az ügyvédnek a következő udvarias levelet írta:

Tekintetes ügyvéd ur! Most tapasztalom, hogy kiadóhivataltól, a Tekintetességnek szóló kiadomány dr. F. M. ügyvédnek címzéssel küldött ki. Sokkal nagyobb tisztelettel és rokonszenvvel viselkedtem az ügyvédi kar iránt, hogy sem ez az udvariatlan és sértő módon hiányos címzés kelemellenlél ne érintett volna, annál is inkább, mert utasítva van az iroda, hogy az ügyvéd uraknak szóló kiadományok a köteles és megillető címzéssel, (tek... ügyvéd urnak) látandók el. Erdemileg tán lényegtelen, de félreírásra szolgálhat okul az a mulasztás, mely az én társadalmi fölfogásommal mereven ellenkezik, azért kötelességemnek tartom, hogy tekintetes ügyvéd ur elnézést kérem és bizottságom kiváló tiszteletem és nagyrabecsüléséről. Budapest, február 23. dr. Vízilendvay Imre, pesvidéki kir. ügyész s. k.

§§ A Rigó epigon. De Réim grófnő a Grand Caffé asztalánál ismerkedett meg Baky Gyula cigányprimással s hetvenéves szívében egy késő, téli szerelem támadt a primás iránt. Mindjárt az első ismeretség után meghívta magához s nemcsak a szívet, hanem a vagyonát is rábizta Bakira. A telhetetlen ember azonban nem érte be a jómóddal, hanem külön még 75.000 frankot csalt ki a grófnőtől, az alatt az ürügy alatt, hogy megveszi néhai Erzsébet királyné magyarországi birtokát. Lazarovics Mihály, a szeredistyei nábob elüzlött fia, aki akkor Párisban élt és egy Rimler Ede nevű ember csakhamar segítő társul szegődtek a második Rigónak. Egyengették neki a csaláshoz az utat s azt hazudták a grófnőnek, hogy Baki nem csak nagy hegedűvirtuóz, hanem kifogástalan dzsentlemén, az osztrák és magyar urikaszinók örökös tagja. Mikor Baki megkapta a pénzt, elhagyta az asszonyt is, Franciaországot is. A grófné sokáig várta, hogy majd visszatér s magával hozza az új birtok hiteles telekkönyvi kivonatát. Végre azonban megunt a reménykedést s a hülsen szeretőt följelentette a párisi törvényszéknek. A francia bíróság csalásért három esztendői börtönrre ítélte Bakit, az ítéletet azonban nem lehetett rajta végrehajtani, mert Baki hirtelen és föltűnés nélkül elköltözött Párisból. Reim grófné a nyáron megtudta, hogy Baki Budapesten van s az idevaló törvényszéket kérte meg, hogy büntesse meg a csalót. Baki éppen Érdén volt egy kiránduláson, amikor a rendőrség küldötti tisztelegtek nála s a világlátott embert magukkal hozták Budapestre. Átadták a büntető törvényszéknek, mely ma csalásért vád alá helyezte.

§§ A nagyvássonnyi lázongók. Tavaly a nagyvássonnyi temetőben exhumálni akarták egy salzburgi fiatalember holttestét. Mikor a nép ezt megtudta, a temetőbe rohant és meg akarta támadni a sirásokat. Csendőrkők hívtak, de a csendőrkők elől sem hátráltak meg a fölragasztott tömeg. A csendőrkők fegyverüket használták és öt embert agyon is lőttek. A lázítók fölött ma ítélt a veszprémi törvényszék. Husvéth Józsefet és Stahl Mihályt kilenc havi fogságra, Ellinger Józsefet hat, Varga Ferencet három, Sorl Józsefet két, Tasner Pált és Vargha Antalt egy-egy havi fogságra ítélte a törvényszék. Az ügyész és a vádlottak felebbezték.

§§ A tápló-szentmártoni munkásszándulás. Kubinyi Lajos és Blaskovich Ernő földbirtokosok tápló-szentmártoni birtokain a községbeli munkások végezték az aratást s a birtokosok, hogy még inkább magukhoz láncolják a munkásokat, jutalom fejében velük végeztették a téli nádvárgást is, ami szintén igen jövedelmező keresetforrása volt a község népének. Így volt ez egész 1896-ig, amikor Rádi Sándor és Szabados Sándor joghallgató egy napon le nem rándultak Tápló-Szentmártonba, hogy "szervezzék" az ott lakó munkásokat. A szervezés nem vált eredményre végződött. A munkások ugyanis kijelentették az utolsó percben, hogy vagy emeljük föl a munkabérlüket vagy kimondják az általános — sztrájkot. Hogy a munka, amely akkor már javában folyt, meg ne akadjon, Kubinyiékat teljesítették a munkások határozott követelését, de kijelentették, hogy a téli nádvárgást mással végeztetik. Ez a nem várt kijelentés nagy haragra lobbantotta a munkásokat, akik elhatározták, hogy erőszakkal is megakadályozzák, hogy idegen munkások vagják a nádát. A két földbirtokos Jaszladányról hozott munkásokat, mire a szentmártoniak avval felelték, hogy behatoltak Kubinyi kastélyába s véresre verték a földes urat, majd összetűzték a jaszladányiakkal, úgy, hogy a csendőrkők csak nagy ügygyel-bajjal csönésíthették le a háborgó lelkeket, miután letartóztatták a hetvenhat főkompost. A pesvidéki törvényszék szándékos emberölés kísérlete, magánosok elleni erőszak s más bűncselekmények miatt a főkolompókat Lakatos József, Varga József és Csepregi János tápló-szentmártoni lakosokat egyenként két évi börtönnel, a többieket kisebb-nagyobb büntetéssel sújtotta. Ezt az ítéletet helybenhagyta a tábla is. A legelső bíróság első büntető tanácsa ma részben megváltoztatta az elsőbírósági ítéletet s a három főcinkost egyenként két és fél évi, a többieket két-két évi börtönrre, néhányat pedig, akik a husz éven aluli voltak a tett elkövetésekor, hattól kilenc hónapig terjedő börtönrre ítélte.

TÁVIRATOK.

Bülów nyilatkozata.

Pétérvár, március 3. A *Novosztí* mai száma azt írja Bülów grófnak a hágai konferenciáról tett nyilatkozatairól, hogy Oroszországban ezeket a nyilatkozatokat világosságuk és nyíltságuk miatt rokonszenvesen fogadták. Fureasa volna azt kívánni — mondja a nevezett lap — hogy Németország ne akarjon többé nagy katonai hatalom lenni. Németországot európai középponti helyzete kötelezi fegyveres erejének föntartására. Ebből a szempontból Németországnak bizonyos nehézségeket okozott a hágai konferenciában való részvétele, amelyekkel kezdettől fogva számolnia kellett. A konferencia eredeti jegyzőkönyvének ismeretére hivatkozva, kijelenti a *Novosztí*, hogy a német delegátusok mindon lehetőségek elkövetésére a nehézségek enyhítésére és a közös ügy előmozdítására. A *Novosztí* szintén pertolja Bülównak azt a kívánságát, hogy a jegyzőkönyveket hozzák nyilvánosságra és azt kívánja, hogy a többi kormány is így járjon el.

Parlamenti válság Olaszországban.

Róma, március 3. A képviselőház mai ülésén a szélsőbaloldal fölveti azt a kérdést, van-e joga a névszerinti szövazást kérnie arra nézve, hogy valamelyik képviselőnek szabadság adassék-e.

A Ház felállításal veszi tudomásul az elnöknek azt a kijelentését, hogy ez a jog nem illeti meg a pártot. Erre azután a szélsőbaloldal padjain *iszonyu zaj* támad. A képviselők a padokat ütök és lehetetlenné teszik a tanácskozást. Az elnök fölfüggeszti az ülést, hogy a fölvetett kérdésre nézve megkísérelje az elmentéket kiegyenlítését. Minthogy azonban kísérlete maghiusult és a szélsőbaloldal a szünet után újra zajongani kezdett, az elnök a többség helyeslése és a baloldal zajongása közben óvást tett a *tanácskozás szabadságának megsértése ellen* és berekesztette az ülést.

Róma, március 3. A kormány és a képviselőház elnöksége a házszabályokkal nem tudja megakadályozni az obstrukciót. Valószínű, hogy a kormány feloszlata a képviselőházat és az új választásokat május végére fogja kiírni.

Köztársasági elnökök barátkozása.

Páris, március 3. *Loubet* elnök ma az Egyesült-Államok elnökének két megbízottját, *Portert* és *Tompson* fogadta, akik Loubetnek a párisi Lafayetteszobor felállítására emlékére vert *első dollár-emlékérmét* adták át. Az ez alkalommal mondott beszédekben mind a két fél megemlékezett a két köztársasági összefűző barátságról. *Loubet* az érem átvételkor azt mondta, hogy gratulál magának ahhoz, hogy ezt az emlékérmét a Franciaországot és Amerikát összefűző kölesönös tisztelet s barátság zálogául elfogadhatja.

Tüntetés a bosrok mellett.

London, március 3. A Reuter-ügynökség jelenti Montrealból: Ujabb rendzavarások következtek, melyek itt mult éjjel történtek és melyek folyamán francia kanadaiak számos angol lobogót letéptek, a hatóságok elhatározták, hogy a miliciát mozgósítják és a rendőrség által minden intézkedést megvétetnek, hogy a zavargások ismétlődését megakadályozzák.

New York, március 3. Ohio állam törvényhozó testületének tagjai *Kronje* tábornokhoz táviratot intéztek, melyben üdvözlök őt és csodálattal fejezik ki neki.

A bányász-sztrájk.

Troppau, március 3. Orlauban ma munkásszándulás volt, amelyen a munkások elhatározták, hogy egyelőre március 18-ig vagyis addig, míg a szociálpolitikai bizottság jelentést nem tesz a képviselőháznak, folytatják a sztrájkot.

Zenebona Khinában.

London, március 3. A *Times*nak jelentik Sanghából tegnapi kelettel: Az özvegy oszárné azt a titkos parancsot küldte az alkirályoknak és a kormányzóknak, hogy nyomozzák ki és tartóztassák le mindazokat a khinaiakat, akiknek kiváló részük van a reformmozgalomban.

Rangun, március 3. Azok az angol csapatok, amelyeket azoknak a Va-törzsbeli embereknek a megbüntetésére küldtek ki, akik annak idején két tisztelet megöltek és a birma-khinai határrendező bizottságot megtámadták, mult hó 26-án lerombolták a Va-törzs wengliumi palisádjait, aneikül, hogy maguk is veszteséget szenvedtek volna. 27-én az angol csapatok kínai katonákkal egyesülve, egész sereg faint foglaltak el, amelyek összekötésben állottak a gyilkosokkal. A csapatok 60 bennszülöttet megöltek és 200 lakóhelyet felgyújtottak. A khinai katonák közül négy elesett és husz megsebesült. Az angolok részéről egy gurkha elesett és öt szinói megsebesült.

Lekenyerezett ifju-török.

Konstantinápoly, március 3. A szultán elrendelte, hogy *Tunali Hilmi* effendi, számos ifju-török röpirat szerzője számára egy *nagykövetségi titkári állást* tartassanak fenn.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, március 3. (*Gabonapiac*.) Valamivel kedvezőbb hangulat mellett buza és rozs kissé emelkedett, de azután visszaesett előbbi színvonalára. A forgalom vontatott volt. Zab tartotta magát. Az időjárás hideg.

New York, március 3. (*Értékűzsede*.) Váltó Londonra 4.82%, Váltó Berlinre 94.4%. Ezüst 59.—.

New York, március 3. (*Terményűzsede*.) *Zárlat* Gyapot: New Yorkban helyben 9.11/16 (9.11/16). Áprilisra 9.38. (9.20). júniusra 9.38. (9.21). New-Orleansban helyben 9.1/16 (9.—). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphianban 9.85. (9.85). Refined in Stand 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsír*: Western steam 6.15. (6.15). Rohe és Brothers 6.40. (6.40). — *Tengeri irányzata* tartott. Márciusra 41.— (—). Májusra 39.7/8. (40.—). Júliusra 40.—. (40.1/8). — *Buza* irányzata szilárd. Páros ószi helyben 75.9/8. (74.7/8). Szeptemberre 72.1/4. (71.1/2). Márciusra 74.1/8. (73.1/8). Májusra 72.1/4. (71.1/8). Júliusra 72.9/8. (71.3/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.3/4 (3.3/4). — *Káv*: fair Rio 7. sz. 8.9/16. (8.9/16). Áprilisra 6.60. (6.55). Júniusra 6.60. (6.55). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.70. (2.70). — *Cukor*: 3.13/16. (3.13/16). — *Ón*: 33.75. (33.75). — *Réz*: 16.25. (16.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 3. (*Terményűzsede*.) *Zárlat*. Buza irányzata szilárd. Márciusra 64.7/8. (64.1/8). Májusra 65.7/8. (65.9/8). — *Tengeri irányzata* állandó. Májusra 34.9/8. (34.9/8). — *Zsír*: Márciusra 5.77 (5.77). Májusra 5.87 (5.87). — *Szalonna* short clear 5.95. (6.95). — *Sertésús*: Februárra —. (—). Májusra 10.60 (10.45). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Vasárnap, március 4. — Római katolikus: G. 1. Invocabit. — Protestáns: G. 1. Adrián. — Görögország: (február 20.) B. Vajh. v. — Zsidó: Veadár 3. — A nap két óra 20 perccor. — Nyugszik d. u. 5 óra 32 perccor. — A hold két reggel 7 óra 23 perccor. — Nyugszik 9 óra 52 perccor.

A miniszterek nem rognak. Ismeretterjesztő előadás a Nemzeti Múzeumban délelőtt 11 órakor. Dr. Krenner József. A meteoritokról.

A szabadalévpárt értekezlete este 7 órakor. A budapesti ifjak társaságának bája a lipót-utcai Turul-udvar dísztermében. Az egyetemi szerb-ifjúság táncestje a Royal-szálló dísztermében.

Az V. ker. főreáiskola volt iskolatársainak szövetkezete kögyűlése d. e. fél 11 órakor a Markó-utcai főreál dísztermében.

Nemzeti múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett mehetnek.

Iparművészeti múzeum zárva. Természettudományi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12-ig. Országos Képtár az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 2—8-ig.

A többi könyvtárak zárva vannak.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Kelet, mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az illetékesek árusításokat is eszközöl) a városigeti iparesernakban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi illetékesége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Múlató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és hafi hangversenye.

Stefánia-szálloda. Váci-körút 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút Éttermek. Elegáns kávéház. Látnyváosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kérékpárterem.

Petanovits Metropól szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetéset.) Újonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület, Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szőlőták hangversenye.

MÓKA BÁCSI MESÉI.

A zöld király bajai.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy legény, az elment vándorolni. Megy, mendégél jó sokáig, egyszer csak egy rengeteg erdőben odaér egy kunyhóhoz. A kunyhó előtt egy fa volt s mikor jobban megnézi, akkor látja, hogy a fa dereka köré egy vastag szakál van csavartva.

— Uram s én Istenem, gondolja magában a legény, kié lehet ez a szakál?

Avval megfogja a szakál végét, kezdi lecsavarni a fáról, csavarja egy óra hosszáig, még akkor se ért le róla. Csavarja még egy óráig, utóljára nagy nehezen lent lett.

— No de már most hol a szakálnak a másik vége?

Megy utána, odaér a kunyhó ajtajához, hát tárva-nyitva. Belép, körülnéz, akkor látja, hogy a kunyhó közepén egy asztal s az asztal mellett egy öreg-öreg ember bóbiskol. A té volt a szakál.

A legény nagy bátran odaköszön:

— Jó napot adjon Isten, öregapám!
Nem felel senki, hanem helyette egy macska nyávogott az ajtóban. Azt nyávogta:

— Gombolyítsd, gombolyítsd

Öreg bácsi szakállát.

Nyau nyau nyau, nyau, nyau, nyau,

Öreg bácsi szakállát!

Jól van, a legény szót fogadott, elkezdte a szakált fől-gombolyítani. Gombolyított egész nap, mert még az asztal köré is hetvenbétser oda volt csavartva s addig gombolyította, míg utóljára a mennykő nagy szakál ott volt egy csomóban az asztal tetején.

Mikor ott volt, megint köszönt nagy tisztességgel:

— Jó napot adjon Isten, öregapám!

Az öreg ember erre kinyitotta a szemét és azt mondta:

— Adjon Isten neked is, édes fiam! Háromszáz esztendeje ülök már itt s aluszom, de aludtam volna a világ végéig is, ha te nem jössz és a szakálatat föl nem gombolyítod. Mi járatban vagy?

— Én bizony, öregapám, szolgálatot keresnék, ha valahol kaphatnék.

— No ha szolgálatot keresnél, csak menj mindig egyenesen előre ebben az erdőben s ha kiértél, majd odaérsz a zöld király országába, ott szegődjél el a kastélyba. De azt megmondom, amíg oda nem érsz, soha földön ne hálj, hanem mindig csak a fák tetejében.

A legény megköszönte a jó tanácsot és indulni akart, de az öregember marasztalta:

— Az éjjel még csak maradj itt nálam, majd bekénem a testedet egy kis zsirral és ettől minden állatnak a beszédét megértheted.

Jól van, ott maradt a legény s mikor le akart feküdni, az öregember odaszólt a macskájának:

— Nyau, nyau, hol a böcsőg?

Csak nem ette meg a böcsőg!

A macska pedig azt felelte:

— Nyau, nyau, dehogyan ette,

itt az ír, csak kenje-fenje!

Aztán meg is kente-fente az öreg ember a legényt becsületesen, reggel pedig utnak eresztette.

Ment a legény, mendégelt s mikor este lett, fölmászott egy fára. Amint ott kuporog, kuporog, csak hallja ám, hogy jön oda a fa alá mindenféle állat: medve, farkas, róka, menyét, nyul meg mindenféle. Gyűlések volt az állatoknak és össze-vissza tanakodtak. Mikor már eleget beszéltek, lármáztak, azt kérde a medve:

— Nem tudtok valami újságot?

Mindenki hallgatott, csak a nyul szólalt meg:

— De bizony tudok valamit.

— No mit?

— Azt, hogy a zöld királynak megnemult az egyetlen lánya és senki se tud rajta segíteni. Pedig a bolondok, ha egy rózsát elégetnének é annak a hamujával behintenek a fejét, mindjárt tudna megint beszélni.

Avval elszédettek az állatok, kjerre, ki arra, a legény pedig aludt reggelig.

Reggel leszáll a fáról, megy tovább a rengeteg erdőben, megy egész késő estig, akkor se érte végét. Mit volt neki mit tenni, megint fölmászott egy fára s ott lekuporodott, hogy majd aluszik.

Amint ott kuporog, kuporog, csak jön ám oda megint mindenféle állat: medve, farkas, róka, menyét, nyul s ott nagyban tanakodtak. Mikor vége volt a gyűlésnek, megint kérdezte a medve:

— Ki tud közületek valami újságot?

Mindenki hallgatott, csak a róka szólalt meg:

— Én tudok.

— No mit tudsz?

— Hát azt, hogy a zöld királynak van egy kutja, abban azelőtt olyan tiszta víz volt, mint az ezüst, most pedig olyan zavaros, hogy nem lehet meginni. Pedig a bolondok, ha kivennék a tenekérből azt a nagy követ, amit a mulkior egy szolgáltól ejtett bele, mindjárt tiszta lenne megint a vize.

Avval elmentek az állatok, a legény pedig ott aludt a fán egész éjszaka.

Reggel leszáll a fáról, megy tovább a rengeteg erdőben, megy egész késő estig, akkor se érte végét. Mit volt neki mit tenni, megint fölmászott egy fára.

Amint ott kuporog, kuporog, csak jön ám oda megint mindenféle állat: medve, farkas, róka, menyét, nyul meg mindenféle s nagyban tanács-

koznak. Mikor vége volt a gyűlésnek, megint kérdezte a medve:

— Nem tudtok valami újságot?

— Mindenki hallgatott, csak a farkas szólalt meg:

— De bizony tudok.

— No mit?

— Azt, hogy a zöld királynak van egy kertje, abban azelőtt minden fa ezüst virágot virágozott, arany gyümölcsöt termelt, most pedig mind száradásnak indul. Pedig a bolondok, ha fölságnak azt az aranyláncot, amelyik háromsorsosan keríti be az egész kertet, megint ezüst virágot virágozna, megint arany gyümölcsöt teremne minden fa.

Avval elszédettek az állatok és a legény aludt egész reggelig.

Reggel megy tovább salig ment száz lépést, kiért az erdőből s ott volt a zöld király országában. Itt elszegődött a királyi kastélyban.

Egyszer az udvarban dolgoztattott. Amint javában dolgozik, jön ki a király, odamegy hozzá s azt mondja neki:

— Hallod-e, meríts nekem egy kis vizet, nagyon szomjas vagyok.

Jól van, odament a legény a kuthoz, mert föl egy kis vizet és odavitte a királynak.

— Jaj, azt mondja a király, már megint nem tudom ezt a vizet meginni, megint milyen piszkos, zavaros! Hej, ha valaki tudna a bajomon segíteni!

— Majd segíték én, fölséges király uram, csak adjon mellém egy pár embert.

— Hej, hogyné adnék? Adok bizony! Alig hogy ott volt egy pár ember segítségnek, a legény kiemelte velük a követ a kut fenekéről s abban a szempillantásban olyan tiszta lett a vize, mint az ezüst.

Nagyon megörült a király s úgy megszerette a legényt, hogy ki se mondhatom. El se eresztette magától, mindig vele kellett lennie.

Egyszer lesétáltak a kertbe. Mikor leértek, a király elszomorodott, nagyokat sóhajtozott és azt mondta:

— Ládd-e, édes fiam, hogyan száradnak ezek a fák; pedig azelőtt mind ezüst virágot virágozott, arany gyümölcsöt termelt. Hej, ha megint úgy lehetne!

— Már hogyné lehetne, fölséges király uram? Csak adjon mellém egy pár embert, mindjárt kivirágoznak a fái.

Hej, de szívesen adott volna a király akár ezer embert is! Hanem a legénynek csak egy pár kellett, azokkal kezdte el a kertet körüljárni. Amint három sorosan föl-fölszedezteték az aranyláncot, mindig több meg több fa virágozott ki s mire a lánc egészen kikerült a földből, csupa virág volt minden fa.

No, gondolhatjátok, hogyan megörült a király! Ha eddig is szerette a legényt, most még százszor jobban szerette és azt a rémítő nagy

REGENY.

EGYETLEN EGY ASSZONY

Irta: MOLNÁR FERENC

(1)

I.

Száraz, hideg téli éjszaka borult a falura. A fagy uralkodott mindenfelé, s a kis házak mintha fázva bujtak volna össze, közelebb egymáshoz. Ugy tetszett, mintha ez a vad tél a hegyek fenyveseiből áradt volna le a völgybe, mintha azok a mozdulatlan fekete ormok ontották volna a csipő, emésztő hidegséget.

Igy tíz óra után már nagy volt a csönd. Csak az alvókról hangzott fel a messzi hőlepleken át a közző műhelyek dobogása. Ezek éjjel-nappal jártak. Sehol a házakban nem égett világosság, csak fenn, a nagy tárna körül szűrődött ki még egy némely ablakból az erős villamos fény. Itt a részvénytársaság csinos házaiban vilámság dolgozott, s az igazgató a Simplicissimust járatta. Egy lépéssel odább már olajméses világított a tót kunyhóban. Nyomorúság, butaság és állati munka szuszogott benne. S ahogy lassan ráborult az éjszaka a völgyre, egyre csendesebb lett a falu, egyre kevesebb a fény. Tizenegykor már csak egyetlen házból volt világosság. Ez a kaszinó volt, ahová a bányahivatlanokok jártak.

Ez a fagy, ez a csikorgó, sötét hidegség jól illett a faluhoz. Az ember némely faluban még a legstótebb és leghidegebb éjszakán is megérzi, hogy belül a házakban meleg van, élet lüktet, vannak remények és szomorúságok, s az álmokon végigreszket a szerelem gondolata. Amelyik házból asszony alszik, azt meg lehet érezni. Azt hiszem, hogy egy nászéjszaka forrósága évekig sem hűl ki a falakból; az ott marad, lappang, melegít, intim érzésekre

hangolja az idegent. De van olyan ház, amely hideg marad és érzéketlen. Ahol nincs asszony, vagy ha van, semmi különösét nem talált a szerelemben: férjhez ment, főz, vasal, takarít sziv nélkül, szóval csupán az élet-fenntartásnak, a közegészségnek és a faj folytatásának szolgálatában áll.

Ilyenek voltak ennek a hosszú völgyön végig húzódó falunak a házai. Buta tótok laktak bennük, akiket elkoportatott, agyonnyűtt a földalatti munka. Az ilyen ember fölriadt hajnalban az álmából, mint valami nem gondolkodó barom, kitérülte szeméből az álmot, egy kicsit meg is mosakodott, magára cibálta a rongyait és egy darab kenyérral a zsebében nekiindult a bányának. Hajnalban vonultak végig a fűtecsán, szóltanul, évükbe akasztva a rongyos, foszladozó lánccal égő olajméses, sápadtak voltak mind, soványak, nyomorultak.

Olyan rut asszonyok, mint az ő feleségeik, talán sehol sincsenek. Ez a népség tulajdonképpen a föld alatt lakott, s csak idő-ről-időre kuszott fel a föld színére, hogy táplálkozzék, aludjék és szeressen, aztán visszabújt a tárnákba, az aknába, a nyirkos sötét üregbe, ahol otthonosan érezte magát. Még az arcuk színe is az olajméses világításához alkalmazkodott. A napon fakó, szürkésárga volt a bőrük, mintha savakban mosakodtak volna. A bányában majdnem egészséges volt az arcszínük. Ha fenn jártak, bántotta, nyomta őket a nagy láthatár, féltek a bőlöngató fenyvesektől, nem szerették a szelet, az esőt, a napot, félszegek, buták, esetlenek voltak. Lenn az aknában a méses lobo- ló lángra megnövesztette az alakjukat; a vizes deszkákon macskaugyességgel csuszak le harmincegyven métert. Keskeny zugokon úgy kuszak az az agyagba kapaszkodva, mintha földből élő férgek lettek volna. Ez már a vérükben volt: bányászok voltak apáik, szép-apáik, régi őseik, nagyon merészen lehetne itt visszanyulni a múltba, mert a bánya kétezer éves volt. A rómaiak kezdték.

Ezek közé a férgek közé, akik csak vasárnap délután részegednek meg egy kicsit a levegőtől, a naptól, sőt hogy őszinték legyünk: a boról is — egy kis kolonia csöppent. A felső ezüstbányát átvette egy részvénytársaság, amelynek az emberek a világ minden részéből valók voltak. Csupa fiatalember, aki itt kezd, de a lelke mélyén londoni és párisi ábrándokat táplál. Idősebb csak egy volt köztük, az igazgató, akit ritter von Sterknek hívtak, s aki agy- legény volt, porosz agylegény. Ő volt az elnöke ennek a kis köztársaságnak, deresfejjű, szép magas germán, aki — mint mondani szokta — idejött, hogy megadja a „svungot” az üzletnek. Ha már egyszer menni fog a dolog, ő pakol és visszautazik Berlinbe. Ültessenek a helyébe valami kopott, vén frátert. Ritter von Sterk üzleti géniusz volt, s jól értette a bányászatot. A részvénytársaság drágán fizette meg neki, hogy egy kicsit „átjászotta” az üzletet. Azt mondják, hogy a hangrezgések átalakítják a hegedűfa atomszerkezetét. Ha művész játszik évekig egy hegedűn, az jobb lesz, mintha kontár nyaggatta volna ugyanannyi ideig. Ezért aztán koncert-eszlágokkal játszatják át hegedűket a nagy hangszergyárosok. Ilyen eszlág volt ez a szép ritter, akit egybként az is költött a mi földünkhez, hogy egy bátyja révén voltak magyar rokoni is. Az új bányát egy kicsit megindította. Aztán majd elmegy, másutt csinálja meg valami nagy üzletnek a kezdetét...

A ritter körül csoportosult az egyéb személyzet. Vegyészek, a mineralógus, a könyvelő meg néhány mérnök. Ezek mind a felső végén laktak, a részvénytársaság körül. Az alsó végén volt az állami bánya, maradi, ósdi szervezettel, piszkosan, szegényesen, negyven évi szolgálattal a nyugdíj-képességhez, összesen egy bányatisztel, aki oly kevés fizetést kapott, hogy már rég átment volna a részvénytársasághoz, ha nem sajnálta volna a nyugdíj-képességét.

(Folytatás következik.)

arany láncot, amit a földből kiástak, azt is neki adta.

Mindig örült volna most már szegény király, csak ha a lányára nézet, akkor szomorodott el. Olyan szép volt, mint a kinyílt virág, csak nem tudott beszélni.

— Hej, azt mondja a legénynek, csak ezen is tudnál úgy segíteni, mint a többi bajomon!

— Talán tudok, azt felelte a legény.

— No, édes fiam, ha tudsz, akkor tied is a lányom, meg a felekirályságom.

Jól van, a legény keresett egy szép piros rózsát, nagy vigyázva elégette, hogy a hamuja mind megmaradjon, aztán a hamuval behintette a királylányának a fejét.

Abban a szempillantásban elkezdett a királykisasszony beszélni és úgy beszélt, mint ha soha se lett volna néma.

No volt aztán öröme meg öröm. A király meg a királylány azt se tudták, hogyan hálálkodjanak, ölelték, csókolták a legényt, és megvolt a hetedhét országra szóló lakodalom. En is ott ettem, ittam, soha életemben úgy nem mulattam.

KÜLÖNFÉLÉK.

Levelek.

I.

A sétatérre kerestem föl,
Tudod, a szép sétatérre,
Ahol először találkoztam,
Először beszéltem veled.
Úgy fájt és olyan jól is esett
E szép helyen gondolnom rád
S a porban nézmem, keresgélmem
Kis lábaid szépséges nyomát.

II.

Valami dalt rejt, valami dalt hord
Szárnyain a balatoni szél,
Hallgatom zúgását, hallgatom búgását,
Valami szépséges asszonyról beszél;
Akiről álmodott a legelső ember,
S álmodni fog az utolsó bölény,
Akiről álmodunk pálmák árnyékában,
Csak úgy, mint a zord havasok ólén.

Fabula János.

+ **Marsit.** Londonban katonai körökben nagy érdeklődéssel kíséreltek meg új robbanó anyaggal, amelyet egy Marsit nevű amerikai ember talált fel. A feltaláló elővett a robbanó anyagból egy darabot, szétszarta darabokra, majd egészen finom liszté. Ámbár már így is nagy hő fejlődött, a robbanó anyag éppenséggel nem mutatta veszedelmes tulajdonságait. Hanem villamos szikrával érintkezve fellobbant és rögtön elmult. A feltaláló szerint nagy

erejű villamos szikrára van szükség. A Marsitból egy bizonyos mennyiséget nagyobb gránát torkába helyeztek, s aztán a gánátot a földre ásták. Arra a helyre egy másfél centiméteres ezéles fémlémet tettek és arra egy faépitményt. Rettenetes robbanás állott be, amikor az áram megindult. A fémlémezben nagy lyukat szakított a robbanás, s a gránát ezer darabban repült szét.

+ **Végző akarata.** A végrendeletek nem mindig busak. Például Signora Giovana Dell'Oco meghagyta végrendeletében, hogy a koporsója előtt zenekar menjen, s az a legesősőbb részleteket fújja a Szép Helénából és az Angot asszonyból, azonkívül a gyászkiéretben oszlogassanak háromszázötven két-két frankos bont és borral és szivarral is kínáljanak mindenkit, mivelhogy ő nem akar szomorú arckat a temetésre. — Mr. Walter Blanchardnak, a Corinthian-Club megalapítójának is megemlíthető különös végző akarata. A végrehajtója a felesége volt, aki is férje elégetett földi maradványának a hamvait egy urnában elvitte a San-Francisco öblében horgonyzó amerikai vitorlás hajóra, a Shemandoahra. Az urnát, amely fekete kreppel volt bevonva, át vette a hajó vállalkozó szellemű élelmező-mestere és felmászott vele a főbocra. Övéhez erősíté az urnát. Mikor pedig fölért az árboos legvégére, akkor a szíbe szórta a hamvait s Mr. Blanchard özvegye utójára egy kis porfelhőt látott, amely szerteoszlott. Így szerette Mr. Blanchard a tengert.

+ **Tanácsok a dohányzóknak.** Egy Laqueur nevű straszburti szemorvos tanulmányt írt a dohányzás veszedelmeiről. Aki étvágytalanságban és krónikus gyomor-katarrhusban szenved, kétszeresen fontosnak kell lennie a dohányzás tekintetében. A dohánybaj nem igen támadja meg azokat, akik huszonöt grammnál kevesebb dohányt fogyasztanak el naponként. Érzékeny szervezetűeknél még kevesebb dohányzás is zavarokat okozhat a szív működésében. Huszonöt gramm dohány körülbelül öt rendes nagyságú szivarnak felel meg és ennél többet még szenvedélyes dohányzóknak sem volna szabad elszívni naponként, éhgyomorral szivarozni káros, legjobban viselhető el a dohányzás étkezés után. S ha két étkezés között még egy szivart akar az ember elszívni, akkor egyiket valamit, akár csak egy kis kétszersültet is. Nem jó a szivart végig a számban tartani. Némelyeknek pláne az is a szokásuk, hogy a szivart ráják, amivel a dohány ártalmas anyagai feloldódnak s a nyállal mérgek jutnak a gyomorba, ha kis adagokban is. A szipka használatával sok veszedelem előzhető meg, de persze a szipkát sokan azért kerülik, mert a a dohánynyeno félti tőle az élvezetet. A dohánymérgezés rendszeren a szivmüködésnél mutatja a hatását. Eleinte ritkábban, később gyakrabban mutat-

kozó szívdobogás és ny-masztó érzés alakjában jelentkeznek. Ez az első intő jel. Aki erre nem hallgat és nem mérsékli magát a dohányzásban, az komolyabb bajokra is számíthat.

+ **Drága képviselő.** Az amerikai milliomas-klub, amint az Egyesült Államok szenátusát nevezik, éppenséggel nem oló társaság. Az amerikai népek ugyancsak drágán kell megfizetnie azt a luxust, hogy milliomasokkal képviselteti magát. Az olmult esztendőben ennek a testületnek az eltartása 1,293,263 dollárba került, amiből 483,707 dollár rendes kiadásokra kellett, míg nyolcszázézer dollárnál nagyobb rész mellékiadásokra kellett. Az urak mindegyike tehát egy esztendőben körülbelül tízezer dollárt adott ki mellékes dolgokra. Hogy mik ezek a kiadások? Gyujtóra háromszáz dollár kellett, szappanra ötszáz dollár. Nagy szerepet játszik az ital, de a főlegyekések elhagyták az italok minőségét. Alighanem citrom az italok tulnyomó része, mert csak egy hónapban, júniusban nyolcvanhat lánál több citromot használtak el. Az év során kellett azonkívül még kétezer dollár ára ásványvíz, 2510 font cukor és hónaponként vagy kétezer font jég. Más italokra még 4500 dollár jutott. A lajstromban 800 dollár szerepel lázölloles szerekre és egyéb orvosságokra, hajnyírásért borotválkozásért és cipőtisztogatásért háromezer dollárt fizettek ki. A legnagyobb rovat a telegrammoké. A szenátorok ugyanis tetszés szerinti mennyiségben táviratozhatnak úgy, hogy megtörtént már az is, hogy egy szenátor csupán egy napon háromszáznál több telegrammot adott fel.

+ **A nászlakomán.** Charkow oroszországi városban megrendít sors ért egy tizenhét esztendő gyönyörű leányt. Egy fiatalember, aki Charkowban az egyetemet járta, s akinek a Kaukázusban volt kilátása egy állásra, beleszeretett és el is jegyezték egymást; Charkow közelében lakott a leány és osaládja egy kis birtokon, ahol már készítették is elő az esküvőt. Néhány héttel az esküvő előtt a menyasszony gyöngeségről és arról panaszkodott, hogy semmi akaratja nincsen. A szülei el akarták halasztani az esküvőt, de a vőlegény hallani sem akart erről, az állását el kellett foglalnia és mint legényember nem akart oda menni. Az esküvő is volt, a vendégek együtt ültek a lakománál, s mindenkinek felült a menyasszony halványasága. Egyszer csak átnyujtanak neki egy serleget, hogy ő is kocointson a boldogságára a vendégekkel. Amikor a serleget kiitta, ájultan esett össze. A vőlegénye rémülten nyújtott át neki egy pohár vizet, amelyet azonban dühös mozdulattal visszautasított, miközben a szeme lázasan lobogott. Az orvos vizsontyont konstatált. A rettenetes betegség mindenkinja közepette néhány nap múlva meghalt a szerencsétlen leány. Kutatták a baj okát s

ÚJ FÖLD

Irtá: KNUT HAMSUN

(25)

Csak néhány nappal ezelőtt jelentette ki igen találóan Paulsberg, hogy ez az ügyvéd egy idő óta nagyon fontoskodik. Igaza volt, az ügyvéd csakugyan mindenbe beleköttyogott s csak szolgálatot teljesített volna az, aki egy kissé le-törte volna a szarvat.

— Ugy beszélés, ahogy érted — mondta haragosan a hírlapíró.

Ezt a megjegyzést Grande nyugodtan tűrte s nem is felelt. Azután felállt s beszélt:

— Ugy-e ti nem mentek azon az uton, amerre én? — kérdezte, nehogy elárulja ingerültségét. Senki sem felelt. Grande fizetett, köszönt és elment.

Most sört rendeltek. Végre Paulsbergné, Henriksen Ole és menyasszonya is megérkeztek. Koldevint egyszerre hátra tolt a széket, olyan nagyon hátra tolt, hogy szinte egymaga ült a másik asztalnál.

— El kellett kisérnünk a feleségedet — mondta Ole jóakaratu mosolygással. — Így kívánja az udvariasság. Aztán megveregette Paulsberg vállát.

Ágota kisasszony nagyon megörült, mikor Koldevin észrevette, feléje sietett és a kezét nyujtotta. Hogy: hát maga, hogy kerül ide? Hogy valahányszor végig ment az utcán, mindig öt leste s mindennap róla beszélt. Nem tudja meg érteni, hogy miért buvik úgy előle? Most is éppen levelet kapott hazulról, tiszteltetik. De hát miért maradt el egyezzerre?

Koldevin zavartan hebegett. Hogy annyi itt a lánival, az ember el sem tudja végezni. Kiállítás, muzeum, Tivoli, a storching. Az újság-olvasás is sok időt vesz igénybe. felolvasásokat

kell hallgatnia, régi ismerősöket kell felkeresnie. Aztán meg fiatal jegyeseket nem akar zavarni az ember.

Koldevin jókedvűen nevetett. A szája remegett s lehajította a fejét, mikor beszélt.

Ole is odament hozzá, ő is szemrehányásokat tett neki, mire Koldevin ugyanugy védekezett. Igen, hogy különben holnap elmegy, okvetlenül felkeresi őket, már régen szándéka. Ha ugyan holnap nem zavar?

— Zavar? Maga? Ugyan mi jut eszébe?

— A pincér megint sört hozott. Paulsbergné egymásra rakta a lábát s szokása szerint két kézzel fogta meg a poharat. Az újságíró Paulsbergnével kezdett társalgást, Ole pedig Koldevinnel beszélt.

— Ugy-e jól érzi magát itt? Erdekes emberek, mi? Paulsberg Lars is itt van, ugy-e tudja?

— Hogy tudom-e? Ő a harmadik író, akivel szerencsés vagyok megismerkedni, de ki kell jelentenem, hogy egyikük sem tesz rám valami különösebb benyomást.

— Nem? Nem ismeri őket eléggé, ez az egész.

— Lehet. De azt ismerem, amit irtak. Ugy értem, hogy sohasem emelkednek fel azokig a magányos magaslatokig. Nos, de ez az én hibám. Paulsberg még parfümöt is használ.

— Csakugyan? No, az csak olyan különc-kedés, az ilyen embernek meg kell bocsátani az ilyesmit.

— De azt látom, hogy egymás közt a legnagyobb tisztelettel vannak — folytatta Koldevin anélkül, hogy Ole beszédére figyelt volna. — Mindenről beszélnek, nagyon ügyesen, választékosan beszélnek.

— No ugy-e? Választékosan bizony, azt meg kell hagyni.

— Hát egyébként hogy méltóztatik? Az üzlet?

— Köszönöm, csak élünk valahogy. Eppen

most kötöttünk egy kis üzletet Braziliával, azt hiszem sikerülni fog. . . . Igaz, most jut eszembe, hogy ön érdekli az üzletek iránt. Ha holnap eljön hozzám, majd megmutatom önnek, majd keresztülvezetem a boltomra. Mi hárman. Hármával nézzük meg, maga, Ágota meg én. A három régi ismerős,

— Készönöm. Nagyon . . .

— Rólam beszéltek? kérdezte Ágota s hozzájuk lép. — A nevemet hallottam, egészen tisztán. Csak ne is tagadd Ole . . . különben is szeretnék Koldevinnel beszélni; te már ugys elég régen ülsz itt.

— Elvette Ole székét és leült.

— Elhíheti, hogy otthon sokat beszélnek magáról. Mama arra kért, hogy nézzem meg a szállodai lakását s gondoskodjam róla, hogy jó ellátást kapjon. De valahányszor a szállodába mentem, maga sohasem volt otthon. Tegnap is kétszer jártam ott.

Koldevin szája megint remegett, s miközben lesütötte a szemét, így szólt:

— Csakugyan kedves . . . hogy lehet ilyenkor velem is törődni, minek rabolja el ilyesmivel is az idejét? Igazán, ne törődjön én velem, jó dolgom van a szállodában . . . Es nemde ön is jól érzi magát? No, ezt nem is kell kérdeznom. Természetes.

— Jól. Semmi bajom és jól mulatok. De ugy-e, el sem képzei, mégis úgy van, hogy olykor haza vágyom. Érti?

— Csak most, az első napokban . . . Igaz, nagyon furesa lesz, ha sohasem látom otthon eszentul Ágota kisasszonyt. Egy kissé furesa — úgy gondolom . . . tehát . . .

— Hiszen értem. De hát sokszor haza megyok ám.

— Igen, de már legközelebb egybekelnek? Nemde?

(Folytatása következik.)

a következő tünt ki: Az elmúlt nyáron meglátogatta egyik barátját a birtokán. Mivel nagy volt a forróság, a verandán vettett magának ágyat. Éjszaka valami sajtó fájdalama ébredt. Gyertyát gyújtott s a párnája alatt egy nagy patkányt talált, amely az ajkát megharapta. A sebe behegedt csakhamar. Ettől a sebtől támadhatott az a rettenetes baj.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, március 3.

Gabonatüzet. (Goldmann és Engel cég jelentése a Budapesti Napló számára.) Az időjárás a lefolyt hét első felében tetemes emelkedést hozott a levegő mellett derült, száraz és enyhe volt, később azonban teljes változás állott be. Szórványos csapadék mellett a hőmérséklet a fagypontig süllyedt, az ország egyes helyeiről fagyot jelentettek és eme hideg idő a hét végeig is tartott. Mezőgazdasági körünkben a vetések állásával az ideig meg vannak elégedve, habár egyes helyekről visszaesést jelentettek. A vizállás némileg emelkedett.

A külföldi piacokról vajmi kevés újat jelenthünk. A hangulat nyugodtabb, az irányzat csökkent és a forgalom is korlátozottabb. Amerikában az árak csak mérsékelt változásoknak voltak alávetve, azonban tartósan csökkentő irányt követtek. Erősebb hozatalok, gyengébb kivitelű kereslet az árak 1 1/2 c. csökkentését vonták maguk után. A látható készletek a Bradstreets becslése szerint 657.000 bushellel apadtak. Angliában a vevők tartózkodnak, az eladási viszonyok nehézkesebbek és az árak alig voltak tartathatók. A francia piacokon az eddigi aggodalom, úgy látszik, megszűnt, az árak ugyancsak feléle törekedtek és az heti négy napos üzleti forgalomban buza 1/4 frc.-kal, liszt 3 centimes-mal olcsóbb. Németalföld és Belgiumban röviddel ezelőtt még jobb kereslet mutatkozott, annál inkább, mert a készletek erősen apadtak és a fogyasztás is beszerzéseket eszközölte, a héten a forgalom azonban csökkent és az irányzat is csendesebb. A többi kontinentális piacokon gyenge forgalom volt, változatlan árákon.

Nálunk a kereslet az összes cikkekre iránt ugyancsak gyenge maradt; a hangulat csendes, az árak azonban csak mérsékeltlen csökkentek.

Az üzlet részleteiről következőket jelenthetjük: Buza az egész héten lanya irányzatú volt. A hangulat már kezdetben csendesen fejlődött, a vételkorlátozás maradt és csak közönséget tanúsított egyik-másik malom jobb vásárlási hajlamot; a kínálat ennek ellenében tartósan jó maradt és különösen a téli kikötőkbe beérkező rakományok folytán került áru bőven a piacra. Az árak mindazonáltal tartották maradtak és csupán alárendelt- és középminőségű áru volt valamivel olcsóbban elhelyezhető. Az utolsó napokban a forgalom határozottan nehézkesebb alakult és e mellett korlátozott is volt. Az e heti összforgalom 110.000, — a hozatal 85.000 métermázsát tesz ki.

Rozs csak mérsékeltlen volt forgalomban és az üzlet csak nehézkesebben fejlődött. A kereslet ugy a fogyasztás, mint az export részéről gyenge és habár a kínálat is korlátozott maradt, az árak fokozatosan 5—10 fillérrel csökkentek. Finomabb áru inkább tartott. Középmínőségű árúért. 6.05—6.15, finomabb árúért 6.25 koronáig fizettek helyben és helybeli paritásra. Nyíri származékokban csak szórványos volt a forgalom és debreceni paritásra 6.—6.50 koronáig volt elérhető. (Mindem 50 kg.-ként.)

Árpa (takarm. és hánt. célokra) gyárosoknál és hivataloknál egyaránt némileg jobb érdeklődésre talált, tekintettel a gyenge kínálatra azonban élelkebb forgalom ki nem fejlődhetett. Az árak szilárdan tartották és minőség szerint helyben 5.50—5.75 korona között alakultak. Jó középmínőségű sőtárpa kisebb mennyiségben budapesti paritásra 6.—6.50 koronán kelt el. (Mindem 50 kg.-ként.)

Zab ugy vasuti áruban, mint hajóáruban valamivel gyengébben van kínálva, a kereslet azonban szintén mérsékelt. Az árak teljesen változatlanok maradtak és ez is tisztázás szerint 5.—5.50 koronán jegyzünk 50 kilogrammként helyben átvéve.

Tengeri — megfélemlen kijárat hüllár irányzatú volt. A kereslet — megfelelő kínálat mellett — továbbra is jó volt és különösen állomásokon átveendőleg nincs elegendő áru. Később az érdeklődés megszűnt, míg a hozatalok, különösen idegen (szerb) áruban nagyobb terjedelmet öltöttek. A muli béhez viszonyítva mindazonáltal paritásos eladásoknál 10 fillér, helybeli eladásoknál 5 filléres javulás mutatkozik, mely árak azonban a hét végével csak nehézkesebbek lehettek. Budapest távolságában átvéve 5.05, helyben 5.20 koronáig jegyzünk. Tiszavidéki állomásokon 4.50—4.75 koronát fizettek. Elvamotoi szerb áru helyben 5.07 1/2—5.10 koronán kelt el. (Mindem 50 kgr.-ként.)

A határidőüzlet a lefolyt heten nem volt egészen s ha annak nő képét akarjuk adni, utalunk kell e hét időjárására, az árnyakomok épp oly szélsőségesen változtak, mint az idő maga s jóformán nem is volt oly időpont, mikor az árak nyugodtan megállapodtak volna. Amit azok az egyik órában nyertek, az csak arra volt jó, hogy legyzen a másikkban mit elveszteni. E mellett a spekulánsok mindkét táborba bizalmatlan szemléletű volt ez ingadozásnak

s lehetőleg tartózkodtak új üzletek kftésétől. Ez persze nem volt a coullisse inyére, mindent elkövetett, hogy az üzletnek, amely a tagadhatatlannul gyakori változás következtében meglehetősen élénk volt, a forgalmát is növelje. A hét elején realizáció meglehetősen sok volt, ami az árakat nyomta, mit azonban a hidegre fordult időre való teljesített fedezések, amelyek csak futólagosoknak tekinthetők, részben ellensúlyozták.

A hetüzlet részlete a következők:
Buza áprilisra 7 K. 46 f., 7 K. 42 f., 7 K. 45 f., 7 K. 38 f., 7 K. 49 f., 7 K. 39 f., 7 K. 42 f., 7 K. 44 f. után 7 K. 42—43 f. zárult.

Buza októberre 7 K. 78 f., 7 K. 66 f., 7 K. 75 f., 7 K. 76 f. árfolyamok után 7 K. 69—70 f. zárult.
Rozs áprilisra 6 K. 32 f., 6 K. 29 f., 6 K. 35 f., 6 K. 28 f. után 6 K. 29—30 f.-en zárult.

Tengeri májusra 5 K. 09 f., 5 K. 07 f., 5 K. 19 f., 5 K. 11 f., 5 K. 13 f. árfolyamok után 5 K. 14—15 f. zárult.

Zab áprilisra 5 K. — f., 4 K. 99 f., 5 K. 02 f., 4 K. 94 f., 4 K. 95 f. után 4 K. 96—97 f. zárult.

Káposztarepce augusztusra eleinte a jó időre való tekintettel lanya volt, de később 12 K. 32—25 f. után 12 K. 40 f.-ig emelkedett s 12 K. 40—45 f.-en zárult.

Kávé. (Belák István kávéanyagkereskedőcég heti jelentése a Budapesti Napló részére.) A kftések lebonyolítása következtében a hozatalok igen megeléged-kiültek, bár a kereslet is kedvező, az árak szilárd-ságukból nem engedtek. Rioban sok változás van egyrészt az óriási hozatalok, másrészt az áruban, amely nem oly sikerült, sok kívánni való van, miáltal az ára 4—5 1/2 frttal esett. A silányabb árak sőt mentjéből az Extra Sup. válik ki, amely újból 2 1/2 forintos emelkedést ért el alkalmatlansága miatt, amely az évbén igen sikerült. A jövő hétre a következő árak megérkeztek jelentik: Haiti a Rhenania-gőzessel 15.949 zsák, Haiti és Cent. Amerika, a Prins Willem II. gőzessel 10.332 zsák Cayes és Jeremie, az Ascania gőzessel 2542 zsák különféle és 13.366 egy faj, összesen 42.189 ezer zsák érkezik az európai kikötőkbe.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása február 28-ikán a következő volt: Bankjegy-forgalom: 1,290.144.000 korona (+29,512.000 korona), érc-értekkészlet 1,184,181.000 korona (+951.000 korona), váltóértéke: 281,969.000 korona (+5,936.000 kor.), lombard-üzlet: 51,748.000 korona (+1,409.000 korona), adómentes bankjegytartalék 217,262.000 korona (+28,208.000 korona).

A Duna-Tisza csatorna. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter tegnapi nagyszabású beszédében a többiek között felemlítette, hogy a Duna-Tisza csatornázás tervezeteit a minisztériumban már elkészítették. A csatornázás dolgában már régóta folynak e tervezési munkálatok. A kereskedelmi minisztérium egyik tisztviselője, Sándor Lajos királyi mérnök e célből a mult években tanulmánytalon volt a külföldön és különösen hosszabb ideig Németországban időzött, a hol az Elba-Trave hajózható csatornát tanulmányozta behatóan. Ez a csatorna, amelyet most tavasszal fejeznek be, Lauenburgot köti össze Lübeck szabad kikötő városával. Sándor Lajos mérnök tanulmányairól és tapasztalatairól most laikusnak is érdekes és tanulságos füzetében számol be, amelynek címe: Az Elba-Trave hajózható csatorna. E csatorna előnyeit fejtegeti és ismerteti azokat az újabb technikai vívmányokat, amelyek ezt a csatornát a legmodernebb vízi építményvé avatják. A füzet a szerzőnél kapható.

A hatósági munkaközvetítő-intézet március 15-én megkezdte működését. Mint értesülünk, a kereskedelmi miniszter a kereskedelmi- és iparkamarákhoz leiratot intézett, amelyben felhívja a kamarákat, hogy a kamara területén levő ipartelemek tulajdonosainak figyelmét e szociális szempontból oly kiváló fontosságú intézet működésére irányítsák. Hasonló irányban utasította a miniszter a kerületi iparfelügyelőket is.

A magyar szőlő- és borgazdaság a párisi kiállításon. A magyar szőlő- és borgazdaság párisi kiállításának tárgyait az országos országos egyesület alkotmányutcai palotájának földszinti helyiségében állították ki, hogy azokat Párisba szállításuk előtt a földművelésügyi miniszternek bemutatassák. Darányi miniszter penteken délután tekintette meg a kiállítást, ahol a párisi kormánybiztosság részéről Miklós Ödön helyettes kormánybiztos, Kazy József os. és kir. kamarás, Renner Gusztáv igazgató, a csoport részéről pedig Hammersberg Jenő koronagyépsz és Engelbrecht Károly csoportbiztos fogadták. A miniszter a kiállítás minden tárgyat részletes megfigyelés tárgyává tette s különös érdeklődéssel szemlelte a magyarországi tipikus fehér- és vörösbort termő szőlőfajtáknak Neoprády Antal által megfestett akvarel képét, valamint az ország szőlőművelését feltüntető színes táblázatokat. Hosszabb ideig nézegette a Kezdő-Kovács Lászlónak Magyarországról híresbör bortermő vidékeit ábrázoló oiajfestményeit is. Ugyazinten Pokorny mernök szép térképeit, Lendl Adolf preparatumait.

Forgalombeszűntetés. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közzé teszi, hogy a Turn-Severin—Galac közötti szakaszon fekvő Samovit és Rahova állomásokon a magas vizállás miatt

a hajók kikötése egyelőre nem lehetséges, minél fogva ez állomásokkal a forgalmat fel nem veheti.

Szásszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestest 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban, Bésben a nyersszesz árja 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Borjувásár. 1900. évi március hó 2-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénzár részvény-társaságól.) Felhajtás: Belföldi 616 borju 799 drb, lelti borju 7 db, bécsi 616 borju — db, — db. horvát, növendék marha 2 darab, bárány 616 — darab, lelti bárány 95 darab. Árjegyzés azonos tételkekből: Árjegyzések. Belföldi 616 borju 64—68 f.-ig, I. r. 74—80 f.-ig, kivétel 90 f. kilónként, lelti borju 30— f.-ig, I. r. — f.-ig, kivétl. 94 f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi lelti borju — f.-ig. Növendék marha 20—24 f.-ig kilónként, I. r. — f.-ig. Bárány 616 — k., lelti bárány 09—15 k., kivétel 18 k. — k.-ig páronként. A vásár élenk volt.

Budapesti kereset-konzumvásár. A ferenovárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi márc. 2-án. Készlet 785 darab. Érkezett 654 darab. Összesen 1429 darab. — Eladott 983 darab. Maradt 441 darab. — Napj árak: 120—180 kgr. sulyban 94—98 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 94—98 k.-ig. Öreg hentes páronként 400—500 kilos 90—98 koronáig. Malacok 47—78 korona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatüzet.

Budapest, március 3.

Korlátozt kereslet mellett csak lanyhán fejlődött forgalom, amely 21.000 métermázsá buzát tett, többnyire hajórakományt, amelyek nyugodt hangulat mellett változatlan árákon keltek.

Egyéb gabonaművek közül csak rozsban volt forgalom, változatlan árákkal.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f. 100 mm. 75-2 k. 7 K. 40 f.

Pestmegyei: 500 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 250 mm. 78 k. 7 K. 70 f. sárga, 600 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 45 f. tartott, 100 mm. 74 k. 7 K. 42 1/2 f., 100 mm. 72 k. 7 K. 20 f.

Makói: 2000 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 3600 mm. 76 k. 7 K. 77 1/2 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 76 k. 7 K. 40 f.

Ujvidéki: 2000 mm. 73 k. 7 K. 50 f. Hódmezővásárhelyi: 3000 mm. 77 k. 7 K. 85 f.

Becs-kerek: 1500 mm. 74 k. 7 K. 22 1/2 f. Erdélyi: 1000 mm. 81 k. 8 K. 22 1/2 f.

Bánáti: 1150 mm. 73 k. 7 K. 05 f. Fehérmegyei: 500 mm. 76 k. 7 K. 67 1/2 f.

Zentai: 2200 mm. 73 k. 7 K. 32 1/2 f. Raktár-áru: 600 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 2500 mm. 76 k. 7 K. 37 1/2 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 500 mm. 6 K. 22 1/2 f., 100 mm. 6 K. 10 f., 100 mm. 6 K. — f., 100 mm. 6 K. — f.

Vöröslőre: 25 mm. 7 K. — f. Bakkány: 100 mm. 7 K. 25 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktüzet szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	kilo	50 kilogramm ár		kilo	50 kilogramm ár	
		K-t6	K-tg		K-t6	K-tg
Ujvidéki	0	7.40	7.50	79	7.70	8.00
"	75	7.45	7.60	80	7.75	8.10
"	77	7.50	7.65	81	7.80	8.15
"	78	7.55	7.70	82	7.85	8.20
fehérmegyei	0	7.35	7.40	79	7.55	7.90
"	75	7.40	7.50	80	7.60	8.00
"	77	7.45	7.55	81	7.65	8.10
"	78	7.50	7.60	82	7.70	8.15
postvidéki	0	7.15	7.30	72	7.05	7.20
"	75	7.20	7.35	73	7.10	7.25
"	77	7.25	7.40	75	7.15	7.30
"	78	7.30	7.45	76	7.20	7.35
bánsági	0	7.15	7.30	79	7.45	7.80
"	75	7.20	7.35	80	7.50	7.85
"	77	7.25	7.40	81	7.55	7.90
"	78	7.30	7.45	82	7.60	7.95
bácskai	0	7.15	7.30	77	7.45	7.80
"	75	7.20	7.35	78	7.50	7.85
"	77	7.25	7.40	79	7.55	7.90
"	78	7.30	7.45	80	7.60	7.95

Egyéb gabonaművek	kilo	50 kilogramm ár	
		K-t6	K-tg
Rozs	uj elsőrendű	—	6.25
"	másodrendű	—	6.10
Arpa	elsőmenny	—	5.65
"	écseni való	—	5.45
"	sőtőzészre való	—	—
Zab	elsőmenny	—	4.75
Tengeri	ú búsod	—	—
"	m smond	—	—
Repce	ú káposzta	—	12.—
"	bánsági	—	—
Köles	"	—	5.30

A határidőüzlet folyamán a következő kftések történtek:
Buza áprilisra . . . 7.41—7.42—7.43—7.44—7.43
Buza októberre . . . 7.88—7.69—7.70
Rozs áprilisra . . . 6.30
Rozs októberre . . . 6.44—6.46
Zab áprilisra (1900) . . . 4.97—4.93
Tengeri 1900. májusra . . . 5.14—5.15—5.16
Rozs augusztusra . . . 12.40—12.45

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra	7.42	pénz	7.43	áru
Buza októberre (1900)	7.69		7.70	
Rozs áprilisra (1900)	6.29		6.30	
Rozs októberre	6.44		6.46	
Zab (1900) áprilisra	4.95		4.97	
Tengeri (1900.) máj-ra	5.14		5.15	
Repece augusztusra	12.35		12.45	

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.42	7.43
Buza októberre (1900.)	7.69	7.70
Rozs áprilisra (1900)	6.29	6.30
Rozs októberre (1900.)	6.45	6.46
Zab áprilisra	4.99	5.00
Tengeri májusra 1900.	5.14	5.15
Repece augusztusra	12.30	12.40

A budapesti értéktőzsde.

Magas kamatláb és alacsony jegyzések érkeztek Németországból, Bécsből pedig realizáció-kedvet jeleztek, minnek következtében nálunk jóval alacsonyabb árfolyamok jutottak érvényre. Az üzlet folyamán fedezések némi emelkedést eredményeztek, végül azonban lanyha hangulat terjedt el és a zárlat gyenge volt.

A helyi piacon kevés üzlet volt; rimamurányi 1-2 koronával alacsonyabban, közúti 1-2 koronával magasabban került forgalomba.

A valutapiac ismét merevebb lett az előtőzsdén. A déli tőzsde kevés változást mutatott fel; az irányzat lefelé törekvő volt.

A helyi piac csendes és változás nélküli. Az előtőzsde: gyenge.

Jegyzések: Magyar hitelrészvény 744.25-747.--, Osztrák hitelrészvény 750.40-752.50, Osztrák-magyar államvasut 654.--657.--, Rimamurányi 628.--629.--, Leszámítoló bank 500.--501.--, Déli vasut 126.--korona.

A déli tőzsde: változatlan.

Jegyzések: Magyar hitelrészvény 744.50-745.--, Osztrák hitelrészvény 750.50-751.60, Osztrák-magyar államvasut 655.50-656.--, Leszámítoló bank 500.--, Rimamurányi 626.--628.--, Déli vasut 126.--, Közúti vasut 673.50-674.50 korona.

Forgalomba került: Felsőmagyarországi bányászati kohó 232.--, Salgótarjáni részvénytársaság 646.--, Király-sörtöző 22.--21.--korona árfolyammal.

Utőztsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 750.60, Magyar hitelrészvény 746.--, Leszámítoló bank 560.50, Rimamurányi vasúti részvény 624.--, Osztrák-magyar államvasut 655.--, Közúti vasut részvény 673.50, Villamos vasut --korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.		Pénz Ár		Pénz Ár		
	100 kor.-kint		100 kor.-kint		100 kor.-kint	
Aranyárjádék 4%	18.50	99.50	99.50	Magyar nyeresemény-kötvény 1900 K)	108.--	104.--
Koronárjádék 4%	93.50	93.50		Magyar 1880-as sorsjegy 4%	99.50	99.50
Késlelt vasúti költségek 5%	99.50	100.00		Horv.-szlav. regale-kötvény 4%	99.--	99.50
Államvasut arany-kötvény 4%	100.75	101.5		Magyar földterhelment 4%	94.--	94.--
Államvasut osztrák-kötvény 4%	99.75	100.75		Horv.-szlav. földterhelment 4%	94.--	95.--
Vasútiak önkéntes 5%	81.50	82.00		Tiszai sorsjegy 4%	141.00	142.00
Magyar nyeresemény-kötvény (200 K)	108.--	104.--				

b) Osztrák Államadósság.		Pénz Ár		Pénz Ár		
	100 kor.-kint		100 kor.-kint		100 kor.-kint	
Egyes papírárjádék 4%	99.--	99.50		Koronárjádék 4%	99.--	99.50
Egyes osztrákárjádék 4%	99.--	99.50		1880-as sorsj. (1000 K) 5%	137.--	138.--
Aranyárjádék 4%	99.--	99.50		1880-as sorsjegy	209.--	201.--

c) Idegen Államadósság.		Pénz Ár		Pénz Ár		
	100 kor.-kint		100 kor.-kint		100 kor.-kint	
Bolgár vasúti költségek 5%	85.--	86.50		Ésér 100 frankos sorsjegy 5%	78.--	74.--

II. Más kölcsonk.

Budapesti fővárosi		Pénz Ár		Pénz Ár		
	100 kor.-kint		100 kor.-kint		100 kor.-kint	
Budapesti fővárosi kölcsön 4%	98.--	98.50		Lendóni 4%	94.--	95.--
				Temes-bécsvályi kölcsön 5%	18.75	19.10

III. Zálogvelevek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Budapesti intézetek kibocsátása.		Pénz Ár		Pénz Ár		
	100 kor.-kint		100 kor.-kint		100 kor.-kint	
Bécsi önkéntes kölcsön 4%	100.--	110.--		Jelzálogbank közp. kötvény 4%	98.--	98.50
Egyes osztrákárjádék 4%	98.75	99.75		Jelzálogbank nyar. kötvény 4%	110.--	120.--
Egyes osztrákárjádék 4%	91.50	92.50		Jelzálogbank nyar. sorsj. 5%	110.--	120.--
Közp. osztrákárjádék 4%	102.--	103.--		Jelzálogbank nyar. kötv. 5%	98.75	99.75
Közp. osztrákárjádék 4%	102.--	103.--		Osztr. közp. takarékpénztár 4%	98.50	99.50
Mag. szlov. és járd. bank 4%	98.99	101.25		Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	98.--	99.--
Mag. szlov. és járd. bank 4%	99.--	99.99		Közp. jelzálogbank közp. jelzálogbank kötvény 4%	98.--	98.50
Rövidhitelintézet 4%	96.25	96.--		Közp. jelzálogbank közp. jelzálogbank kötvény 4%	97.--	98.--
Földterhelment (50) 4%	99.75	99.75		Közp. jelzálogbank kötvény 4%	94.75	95.75
Földterhelment (100) 4%	99.75	99.75		Osztrák-magyar bank zálogl. 4%	99.50	100.80
Földterhelment (150) 4%	99.75	99.75		Hazai takp. közp. jelzálogbank 4%	94.--	94.50
Földterhelment (200) 4%	99.75	99.75		Hazai takp. közp. jelzálogbank 4%	96.--	96.--
Földterhelment (250) 4%	99.75	99.75		Keresk. bank zálogl. 4%	90.--	100.--
Földterhelment (300) 4%	99.75	99.75		Keresk. bank zálogl. 4%	90.--	95.--
Földterhelment (350) 4%	99.75	99.75		Keresk. bank (v. 250 K) közp. kötvény 4%	90.--	97.50
Földterhelment (400) 4%	99.75	99.75		Keresk. bank (v. 250 K) közp. kötvény 4%	90.--	108.50
Földterhelment (450) 4%	99.75	99.75				
Földterhelment (500) 4%	99.75	99.75				

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4%	100.--	100.80	Folyamhosszú és lenghorizálási 4%	98.--	100.--
Közúti vasut 4%	94.--	95.--	Magyar-gallia 1. kibocs. 5%	100.--	107.--
Budapesti közp. vasut 4%	92.50	93.50	Bécsi önkéntes ar. 4%	105.25	101.25
Kassa-osztrák 1880. osztr. 4%	98.--	99.--			
Kassa-osztrák 1881. osztr. 4%	97.--	98.--			

V. Bankok részvényei.

Bankjegyzület	183.--	184.--	Kereskedelmi részv. vnyvárasztás	420.--	426.--
Ellé m. bank	354.--	358.--	Magyar közp. jelzálogbank	95.--	100.--
Fiumei hitelbank	156.--	156.--	Osztrák-magyar bank	1770.--	1780.--
Havas bank	228.--	230.--	Kereskedelmi bank	2740.--	2766.--
Horvát-szlavon jelzálogbank	220.--	224.--			

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Bélvárosi	204.--	206.--	Egyes fővárosi	2200.--	2205.--
III. kerületi	224.--	228.--	Magyar Államkassza	675.--	680.--
Jelzálogbank	100.--	102.--	Osztrák közpénztár	16000.--	16040.--
Budapesti takp. 6% sorsj. 4. társ.	450.--	482.--			

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító társ. 4%	410.--	480.--	Fonolera	190.--	156.--
Bécsi élet- és járd. dek-biztosító társaság	540.--	580.--	M. Jég- és vízmozd.	220.--	224.--
Kisb. magy. által.	650.--	670.--	Nemzeti baleset	199.--	204.--
			Pannónia vízmozd.	1320.--	1376.--

VIII. Gőzmalomok.

Concordia	480.--	480.--	Hengermalom	900.--	1000.--
Ellé budapesti	1050.--	1040.--	Molnár- és sütők	420.--	430.--
Erzsébet	490.--	434.--	Viktória	226.--	228.--
Lajos	280.--	270.--			

IX. Bányák és teglgyárak részvényei.

Budapesti bánya	200.--	202.--	Kőbányai gőztég. Kőszén- és téglagyár	1050.--	1090.--
Egyesült téglai és cement	40.--	40.--	Aszfaltgyár	390.--	402.--
Emmaváry-kőszén	230.--	234.--	Altálas-kőszénb.	180.--	184.--
Földm. bányák	290.--	294.--	Keramitgyár	230.--	232.--
Ártvány teglgyár	90.--	100.--	Salgótarjáni	240.--	242.--
Kassa-osztrák	200.--	200.--	Ulaki teglgyár	240.--	232.--

X. Vasúti és gépjármű részvényei.

Gandnácsi gépj. 4%	220.--	240.--	Lidichon	210.--	222.--
Danubius	180.--	184.--	Schloß	510.--	520.--
Ganz	3770.--	3736.--	Wetzlar-waggon	371.--	374.--

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	470.--	480.--	Pallas	355.--	360.--
Franklin	628.--	638.--	Pesti könyvnyomda	2930.--	2726.--
Körmös	15.--	20.--			

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Alt. vasm. költ. 1070	1070.--	1080.--	Király császári	90.60	21.50
Bpesti villamos	233.--	235.--	Polgári szerződés	104.--	106.--
Ellé magyar sorsj. 4%	236.--	238.--	Magyar cukoripar r. t. b. sors. előj.	2125.--	2138.--
Ellé magyar sorsj. 4%	451.--	451.--	Magyar villamos	316.--	378.--
Ellé magy. sorsj. 4%	461.--	466.--	Neuwiedt vill.	575.--	580.--
Ellé magy. sorsj. 4%	340.--	315.--	Nemzetközi wagnonkőszénb.	1030.--	1042.--
Geschmied sorsj. 4%	99.--	100.--	Teleson-Hirmondó		

XIII. Kőlekedési vállalatok részvényei.

Adria kőlekedési	500.--	510.--	Ujpest-kőlekedési	140.--	150.--
Bpesti kőlekedési	674.50	676.50	Kassa-osztrák	870.--	880.--
Idélt. részv.	400.--	405.--	Magyar-gallia	430.--	435.--
Ellé. jegy	340.--	344.--	nyugodt	430.--	435.--
villam. vas. ellé. jegy	120.--	126.--			

XIV. Sorsjegyek.

Budapesti	12.60	12.90	Magyar vörösbár.	20.--	21.--
nyar. jelz.	13.20	14.30	Egyes osztr. jelz.	22.50	24.50
nyar. jelz.			nyar. jelz.		
Bécsvárosi	98.--	104.--	Olasz vör. sorsj.	28.--	24.--
Budavárosi	131.50	134.50	Egyes osztr. jelz.	23.--	24.--
nyar. jelz.	132.--	145.--	Olasz vör. sorsj.	64.20	65.50
szlov. sorsj.	6.25	6.5	Osztrák hitelint.	3.50	3.60
nyar. jelz.	6.75	7.25	PÁLY	120.--	134.--

XV. Pénzmarkok.

Vért arany	11.44	11.54	Német bankjegy	118.50	118.50
50 frankos arany	19.25	19.30	Olasz líra	80.16	80.20
20 markás	26.25	26.70			

XVI. Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	200.40	200.00	Olasz piac	89.51	90.20
London	242.5	242.20	Páris	95.20	95.00
Német piac	118.40	118.60			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következők árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 41.--48.50 korona, vörös aprószemű 58.--64.--korona, vörös erdélyi --korona, vörös bánásgyi --korona, középszemű 68.--71.--korona, nagyszemű 72.--78.--korona. Disznószőr: budapesti 51.--51.50 korona, vidéki --korona. Táblasalonna: légszereltített vidéki --korona, városi 4 darabos 43.--44.--korona, 3 darabos 44.--45.--korona, füstölt 48.--49.--korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50-16.--korona, 120 darabos --korona, 100 darabos 20.75-21.--korona, 85 darabos 28.--28.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75-14.--korona, 100 darabos 20.--20.50 korona, 85 darabos 27.--27.50 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.--18.50 korona, szerbiai 16.--16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatózsde.

Bécs, március 3. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.)

Jegyzések: Buza tavaszra 7.50, buza május-juniusra 7.69, buza őszre 7.90. Rozs tavaszra 6.57, rozs őszre 6.80, rozs május-juniusra 6.69. Zab tavaszra 5.23-5.25, zab május-juniusra 5.39, Tengeri május-juniusra 5.46, Repece augusztus-szeptemberre 12.60-12.70.

A bécsi értéktőzsde.

Előzőszen a bányárgazd nagyob kinálattal indult, később az irányzat gyengült.

Déli tőzsdén külföldre szállardat az üzlet, később gyengült.

Zárlat változatlan. Berlini magándiskontó 5/4 százalékos.

Bécs, március 3. (Magyar értéktőzsde.) 4% aranyárjádék 98.25, Tiszai és szegedi kölcson sorsjegy 141.75, Magyar vasúti kölcson ezüstben 100.--, Magyar keleti vasúti állami kötvény 99.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 124.50, Rimamurányi vasútrészvény 313.45, Magyar koronárjádék 93.50, 4% os Magyar földterhel. kötvény 93.--,

Magyar hitelbank részvény 186.25, Magyar nyeresemény kölcson sorsjegy 163.--, Kassa-osztrák vasúti részvény 90.--, Magyar kereskedelmi bank 275.40.

Bécs, március 3. (Osztrák értéktőzsde.) 4% os papírárjádék 99.--, 4% os osztrák aranyárjádék 98.45, 1860-iki sorsjegy 136.75, Osztrák hitelrészvény 95.--, Anpol-osztrák bank 124.25, Bécsi bankjegyzület 135.25, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasut 26.60, Dunagőzhajózási részvény 73.10, Dohányrészvény 144.--, Császári és királyi arany 114.3, Német bankrészlet 118.35, 4% os ezüst j. árjádék 99.--, Osztrák koronárjádék 99.--, 1864-iki sorsjegy 200.--, Osztrák hitelintézet részvény 224.40, Unionbank 154.--, Osztrák Ländorbank 118.40, Osztrák-magyar államvasut 136.50, Elbavölgyi vasut 124.50, Alpei bányarészvény 261.--, 20 frankos arany 19.27, Londoni váltóár 242.55, Bécsi Tramway 135.--, Az irányzat nyugodt.

Bécs, március 3. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 234.40, Magyar hitelrészvény 186.25, Anpol-Osztrák bank 124.25, Union bank 135.50, Ländorbank 154.--, bankjegyzület 118.75, osztrák-magyar államvasut részvény 136.70, északnyugati vasúti részv. 26.60, elbavölgyi vasut 124.50, dunagőzhajós részv. 120.50, alpei bányarészvény 144.--, május j. árjádék 260.25, osztrák koronárjádék 113.75, magyar aranyj. 99.--, magyar koronárjádék 92.50, német birodalmi márka készpénz 125.25, ultimóra --, török sorsjegyek 118.32, rimamurányi vasúti -- déli vasut --, dohányrészvény --, Napoleon d'or 19.28, Lombard --.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, március 3. (Tőzsdéi tudósítás.) A tegnapi nyugati tőzsdék és a német esti tőzsdék irányzata nyomán a hangulat itt ma gyöngye volt. A pénzpiac helyzete realizációra készítette a spekulációt. E miatt különösen a kohó- és bányarészvények gyöngyösködtek. Vasutak közül az olasz földközi-tengeri és a svájci Jura-Simplon-vasut részvényei emelkedtek. A transzval vasut részvényei nyomtak, a Northern Pacific részvényei New Yorkra havatoltak. A járadékpiacon spanyol járadék javult. Magánleszárm

TÁJÉKOZTATÓ.

Miért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp malátát még nem használják...

Mert nem tudja még mindenki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé...

Kathreiner.

táblához tanácsjegyzőül nevezte ki. A kereskedelemügyi miniszter Horváth Sándor veszprémi lakos...

Athelyeszek. Az igazságügyminiszter Szathmáry Béla temesvári törvényszéki aljegyző...

Pénzügyi. Díjnoki állás a korponai járásbírószághoz 14 nap alatt. Hivatalszolgái állás a tornai járásbírószághoz...

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. Budapest, március 3.

Ugy az orosz- mint az olaszországi depressziók délkelet felé elvonulóban vannak és a magas nyomás északi és nyugati Európa fölért terjeszkedik.

Az időjárás Európaszerte hideg és szórványosan csapadékos (havas).

Hazánkban a hőmérséklet tovább süllyedt és a fagy különösen nyugaton meglehetősen erős.

Kéltetés. Továbbra is hideg idő várható szórványosan kevés havazással.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállítók Budapest, VII. ker. Kerepesi-ut 36.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkécsén Részvénytársaság. Befizetett részvények: 10 millió korona.

Elő Leánykiházasítási Egylet Budapest, VI. ker. Teréz-kört 40-42. szám. Alapítva 1863. évben.

Vizálla s.

Table with columns for location (márc. márc.), departure (m á t o r), and arrival (m á r c.) with various stations and times.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 3.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Wörzár Győző brassói törvényszéki joggyakornokot a sárkányi járásbírószághoz...

Titkos betegségek. Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista. Gyógyításra e specialista legjobban ajánlható ezrmos óven éi szereti gazdag kóránai tapasztalatai alapján.

Ingaórák zenével. A legjobb dívat az országban. Ezen francia miniatűr órák 60 cm. hosszúak, a szekrény a rajnak teljesen megfelelően természetesen díval, finoman fényezve, gazdag aranyozással...

Jókai Mór: Erdély aranykora, regény. Török világ Magyarországon, 2 kötet, történelmi regény. Egy magyar nábob, 2 kötet. Képzőti Zoltán, regény. Hétköznapi, regény. A régi jó táblabírák, reg. Csataképek a magyar szabadságharcból.

Ószul a haja ??? Ha igen, akkor használja a Hair Regenerátor. Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárában. Budapest, V. ker., Nagykorona-utca 23. sz.

Fontos sérvhájosoknak. SZENZÁCIÓSTALÁLMA NY. Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismertve, mint a Pollitzer által feltalált és. és kir. szék. gummiszerkezet.

Sneidig egyenruhákat készít BLUM SÁNDOR Budapest, Váci-utca 17. szám.

Tégla-, cserép és chamotte gyárak. Szénbrique gyárak. KÖRKEMENCÉK (oszt. magyar szabadalom). GYAGYÁRUK, MÉSZ, MAGNESIT ÉS CEMENT ÉGETÉSÉRE, valamint az összes ezen iparágaknak szolgáló gépek mint különlegesség. GEDEON és KONT műszaki iroda. V., Váci-kört 68. BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

Ideg- és nemi betegségek. Dr. Mitzger Tivadar HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET Budapest, VI. ker., Teréz-kört 44. I. cmelet. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.

Az afrikai nő.

Opera 5 felvonásban. Szerzetes Moverbeer. Szövegét írta Scribe. Fordították Böhm G. és Ormay F.

Személyek:

Selika	Diósyné	Don Pedro	Kornai
Ines	Blätterbauer	Don Diego	Ney B.
Vasco	Larizza	Félinguisitor	Szendrői
Don Alvar	Szaló	Nagybrahmin	Ney D.
Nelusko	Beek	Anna	Berts M.

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.

D. u. 2 1/2 órakor bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal.

A mama.

A gróf Teleki-alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta: Szigiágyi.

Személyek:

Mogoriné	Vizváriné	Szégfű Tiv. Ujházi
Cili,	Csillag	Ormi Béla Dezső
Berki Ákos Császár	Ugri Miska	Vizvári
Eszti, árva Ligeti		

Este:

Keresztelő János.

Tragédia 5 felvonásban, előjátékkal. Irta Sudermann. Fordította: Váradi Antal.

Személyek:

Herodes	Ivánfi	Gabalos	Zilahi
Horodiás	Jászai	Jabath	Mészáros
Salome	Márkus	János	Somló
Vitelius	Gyenes	Amarja	Mihályfi
Marcellus	Náday B.	Simon	Szacavay
Merokles	Hetőnyi	Ram	Ujházi

Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.

Délután 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.

Napoleon ücsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irtaák Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Tállay Kálmán Góth	Napoleon	Hegedűs
Lili	Láncoz	Fülöp
Baráth Ödön	Tapolczai	Flóra
Risotka	Szerény	Zsuzsi
Miska	Győző	Guszi
Lizi	Pécsi	Narcisz
		Bárdi
		Aimási

Este:

Tudós professzor Hatvani.

Verses színjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Makai Emil. Zenéjét szerzerette s részben összeállította Kun László.

Személyek:

Hatrani	Hegedűs	Dömsödi Pál	Balassa
Veronka	Nógrádi	Szóplaki	Bárdi
Orsolya	Nikó L.	Máthé	Szerény
Bence	Tapolczai	Gábor	Szöke
Pakó	Házas I.	Menyasszony	Pécsi
Neszélyi	Fenyvesi	Vilegény	Győző
Durka néne	Hunyady	1. diák	Kassai
Biró	Szathmáry	Eszti	Varsányi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat

Műcsarnok, városliget.

A művészek nyugdíjalapja javára

özv. gróf Nemes Nándorral hátrahagyott műveinek kiállítása

március hó 6-ától 24-ikéig

naponta d. e. 9-től d. u. 6-ig

két korona belépődíj mellett a műcsarnokban (városliget) látható.

As „Első Pilseni Részn. Seřfözde“

ALAPITVA 1899.

világhírű söröit, továbbá

Müncheni Pschorrbräu

és a

Dreher-féle Koronasört

naponta friss töltésben, úgy üvegek, mint hordókban a tartósság kezesége mellett szállítja:

Peissel Henrik,

vezérkép-ispell és főbizományos Magyarországrészére

IV., Váci-körút 19. szám.

U. i. A már léteített „Tímei, zágrábi, aradi és kassai“ képviselőkön kívül szándékom van ilyeneket minden nagyobb vidéki városban felállítani. Erre vonatkozó ajánlatokat kérem közvetlenül címre intélni.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stilyusban újonnan átalakítva. Ma és mindennap. Tisztelettel Rosenber Lajos, kávéház tulajdonos.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehé-terem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

„Union-Szálloda“

Utazók és turistáknak kedvezmények. Vendéglő. nagy étterem, kitűnő konyha, mindig friss sör. — Telefon, villanyos világítás. Angol butorzat. Fürdőszobák. Kertképzőterem 450 mtr. — Olvasóterem.

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ GYÁROSOK SZEPÉSSÉGRŐL.

Ajánlják hírneves gyártmányaikat.

FŐRAKTÁR:

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám

Haris-bazár épület.

Minden darab gyáraink-ból származó árut jelen VÉD-JEGY ECHT ZIPSER védjeggyel látjuk el.

Wein Károly és Társai.

A budapesti Kávémagazin bérmentve küld

Cuba
Mocca
Jáva
Gyöngy

Hieker Gyula kávé

szita-, sodronyfonat- és ágybetét-gyára

Budapest, Nagydiofa-u. 20.

Kerítések, erdők, kertek, tyuk-udvarok, vadaskertek stb. bekerítés, sodronyfonat vagy túskekerítésel.

Árjegyzék és költségvétés díjmentesen.

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk a **SCHAFFER ROZA** névre. Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!

Szépség hatalom!!

Ezt a legrágább kincset megszereshetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szorb kir. udvari és kamarai szállítónő, Bécs, I., Kohlmarkt 6. által föltalált és használt szépségcsodák által sikerült.

Poudre ravissante cs. kir. kiz. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérnév varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkiütések, anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek. — A ráncokat és redőket kisimítja, a káros szépségcsodák által kitárgított lika-csokot összehuzza és az arcnak úde, rózsás fiatal szint költsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szennyezés hatása a bőrről eltűnne. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene

Eau ravissante megőrzi a bőrpuhécsát, erősíti és a legkitűnőbb, biztos hatású tolett-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr.

A Ravissante crème, puder és víz az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításon nagy aranyéremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőtlen, márványfehér bőrt akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. **homlok-kötő** darabonkint 1 frt 50 kr-ért és a „**Savon-Ravissante**“ kiváló szépségcsodák hölgyek és urak részére, darabonkint 80 kr-ért. — Schaffer Róza asszony **visszavarázsolja** az ő „**KINOIR**“-jával minden megöszült hajnak ifjúsági színet, a legpompásabb szőket, a legrugyóbb gesztenyebarnát, a bürsönyörű feketét. A „**KINOIR**“ egyszeri használata elegendő, hogy a szín örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az élet színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr tiszta fehér marad. Egy doboz ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készítményem csodálatos hatásáért teljes kezeséget vállalok. Számtalan elismerő- és köszönő-irat betekinthető a legmagasabb körökből és csak diskreció miatt nem közölhetők.

Központi ak-tár: **ROSA SCHAFFER**, Bécs, I., Kohlmarkt 6. szám.

GÖZEKÉKET, GÖZHENGEREKET és GÖZUTIMOZDONYOKAT

minden czélszerű nagyságban és a legújtanycsák árak mellett építenek

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföldön

a „vasutállomással szemben.“

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!
10 órakor! Szenzációs ujdonság!

Sámson és Delila.

Parodisztikus bibliai daljáték. Szövegét írta: egy **Alisztens.** Zenéjét összeállította és részben szerzette: **Knoch Adol.** Rendező: **Rott Sándor.**

Végül:

„Blonde Bestien.“

Bohózat Leitner H-től. Zenéje Knoch A-tól.

Erkély incognito páholyok.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Alulírott értesitem igen tisztelt ismerőseimet és barátaimat, hogy a mai naptól kezdve a

Keleti Kávéházban,

Csöméri-ut 14. sz. alatt sógorom

Dankó Kálmán

vezetése alatt álló zenekarral és az én közreműködésem mellett naponta hangversenyezni fogunk.

Szíves támogatásért esedezik

Török Pista, cimbalmos.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják:

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kitűnő sikerrel használhatók. Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack — — — — — 17 K. 50 f. 1 „ 80 kis palack — — — — — 13 K. a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palacok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatták. Budapestben kapható minden fűszer- és csemege-kereskedés: on és poharanként a „**Quisiana Automata Buffet**“-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig állanak

REGNDELÉSI HELY:

Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

Kávé.

Kunz testvérek

Kávé- és tea-behozatal kávé nagypörkölő, a bécsi kávékiz gyártása. Központ: Bécs XIX. Fiók: Budapest, Bálvány-utca 2.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás kávéháznak és ismételőknak. Keverékek 1.20 krtól feljebb.

Zongora-terem és Koleszözü-intézet

A. Thierfelder, Wien, 7/3. Burggasse 7/3.

Legnagyobb zongora, pianino- és harmonium-aktár. Képzés és részletes tanítás mellett való eladás.

Olcsó kölcsönzési díjak. Képes árjegyzék ingyen.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.
Déltűn fél 3 órákor, mérsékelt helyárakkal.
Blaha Luiza asszony mint vendég.

A cigány.

Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Irta Szigligeti Ede. Zenéjét Doppler Károly.

Személyek:

Várszegi	Szordahelyi	Eva	Blaha L.
Kurta	Horváth	Zsiga	Szabó A.
Gyuri	Kiss M.	Peti	Szirmai
Márton gazda	Ujvári	Rózi	Lukács
Rébék	Siposné	Nászagy	Mátrai

Este:

Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerezte Mader Raoul.

Személyek:

Williamson	Németh	Leila	Uláh	Bárdy
Lucy, leánya	Küry	Robertson	Róza	Raskó
Billy	Szirmai	Wattkins	Kovács	

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.
Déltűn 2 1/2 órákor mérs. helyárakkal.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írta: Beóthy László és Makai Emil, zenéjét szerezte: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monád	Kardos	Szulamit	Sötér J.
Aron	Sarjai	Abigail	Róza
Absolon	Rédey	Cingitang	Rózsahegy

Este:

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képműn. Irta Hugh Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerezte Gustav Kerker.

Személyek:

Eronson	Sziklai	Cora	Margó Z.
Harry	Ráthonyi	Kenneth	Giréth
Kurt	Vidor	Blinky	Rózsahegy
Snifkins	Mátrai	Kissie	Róza L.
Twiddles	Beóthy	Fifi	Ledofsky

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Vasárnap, 1900. március hó 4-én.
Déltűn 1/3 órákor mérsékelt helyárakkal.

A föld regénye.

Transvaal.

A vas alkalmazása.

Déltűn 1/30-kor és este 1/30-kor rendes helyárakkal

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncal és 11 a bika-viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.

Szerdán, március 14-én, Royalterem

LINDH

Marcella történelmi dalestéye.

Közreműködő: PERÉNYI ISTVÁN, gondokaművész.

Jegyek 10-2 kor. MERY BÉLÁVAL.

VÉR-PIROS fajnaranacs

eredeti ládákban vasúton szállítva 1 láda 150-180 drb legfinomabb muscat-piros narancs 4 1/2 ft. 1 láda 100 drb válogatott nagy muscat-piros 4 ft. 23 kr., ugyanilyen láda edes sarga fajnaranacs 2 forint 75 kr.

Kereskedőknek, gyógyszereseknek árujegyzéme.

Vörösvörös narancs	1,70	Imperialis legrin. 6 drb	1,80
Messisi fajnaranacs	1,40	Ceyloni, valdó, kilója	1,50
Jafta, óriás narancs	1,40	Commerciat valdó, 1 drb	1,50
Mazsali narancs 60 drb	2,-	Trippina sájt I. kilója	1,60
Zimac sájt 60 drb	1,30	Liptó tur I. bódón 50 cs	1,90
Mazsali górsi	1,20	Cigla bajor, hízalt száda, 1-	-
Cardol, olasz 6-8 róza	1,30		
Czeval, 1 borító 60 drb	1,40		
Alma erdélyi faj	1,50		
Jamaika rum 5 lit. üveg	3,-		
Idei burgonya máltal	1,10		
1 k. datulya tuni	0,80		
1 k. muskátli datulya francia	1,30		
1 k. cukros gyümölcs	1,80		
1 k. Malaga-szőlő legszebb	1,40		
1 k. Salton-borban 1,20 és 1,60			
1 k. Cokolád-borban crema	1,80		
1 k. Fructa mandula	1,60		
100 darab finom	1,40		
Öltöztető finom regyes dől.	1,40		
gyümölcs kilós doboz	1,40		
Csebolád fin. vanil. félkiló	1,70		
Salton-borban, kilója 1,20 és 1,60			
Salton-borban darabja	1,20		
Cordóna, 15, 35, 65 és	1,90		
Tangeri sz. (olb és fark)	1,90		
1 doboz 96 kr., nagy dob.	1,20		
100 darab bajor cigla	1,50		
Cavár 1/2 üveg doboz	1,50		
100 szilvesz, valdó kiló	1,30		
Bocsi virsli, val. párja 8 és	1,10		

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Keoskeméti-utca 15. sz

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma 2 nagy előadás.

Déltűn: pénztárnyitás 1/3-kor, kezdete 1/4-kor.
Féltűn: pénztárnyitás 1/3-kor, kezdete 1/4-kor.

Féltűn: pénztárnyitás 1/3-kor, kezdete 1/4-kor.

Közkívánatra:

Jeruzsálem leánya és a pásztorfü.

A télikert kávéházban déltűn 3-tól játszik
Municy Lajos zenekara.

Este pénztárnyitás 7-kor. Kezdeté 8-kor.

Pontban 9-kor zene-részletek a

Bar-Kochba

című operából.
Ugymint fellépte az újonnan szerződött műféréknk.

La belle Dagmar Hansen

az észak csillaga, német, dőnécentrikus énekesnő.
Eredeti!! Eredeti!!

Kruger és Kürsten

eredeti zene némajátékosok.
szencziót keltő tükör-táncosnő.

Jegyek elővételben kaphatók

Weiss A. nagytőzsdé Károly-körút 26. és a nappali pénztárnál.
A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.

KÖRÜTI FÜRDŐ

Gőz-, porcellán- és kádfürdők.
Téli-nyári uszoda.
Hődegviz-cura.

A gőzmosóda gyorsan és gondosan teljesíti megbízását.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélíró-toll és tollszár gyáranak kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jószáguknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Hallatlan

árleszállítás.

Betyárok.

Történetek az alföldi rablólágából gr. Ráday korában.
Előbb 2 K. most 80 fillér.

Brodny:

Béher könyv. Új regény és egyéb dolgozatok.
Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin:

Az ember származása és az ivari kiválás.
Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság vértanúi.

Regényes korrajz.
Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifju története.

Feuilleton Octave-től.
Regény.
Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.

Flammarion Camill-tól 43 képpel.
Előbb 2 K. most K. 1.10

J6 madarak.

(Ujdonság!)
(Gutius) Ujabb törvényszéki karcolatok.
Előbb 2 K. most 60 fill.

A háromszoknyás leány.

(Kock Pál).
Előbb 2 K. most 50 fill.

Mámorító történetek.

(Maupassant).
Előbb 1.60 most 60 fill.

A bánya.

(Dánel).
Előbb 3 K. most 1 kor.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, után-étell vagy a pénz beküldése ellenében.

Selyem fehérneműek

csak saját legfinomabb gyártmány, legkellemesebb, legújossá:esebb és legígaztalanabbszerűn (nem megy össze) kifogástalan confeció mérték szerint.

J. MÜLLER, Eger, (Csehország.)
első selyem fehérnemű-gyár.

Minták stb. ingyen. Legújossá:esebb elemesrések. Orvosilag ajánlja. Próbálg 7.-korona.

Haggenmacher H. Sörfőzde

Palack Sör
Különlegességek:
Szalon Sör.
Maláta Sör.

ÉVI FORGALOM 5 MILLIÓ PALACK
ÉVITERMELÉS 125.000 HECTOL.

Megrendelési helyek: Budapesten VKádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya: Haggenmacher Budafok.

Postómaradékok.

Rendteleg postószerzőkűldési világáruházamban elkerülhetetlen, hogy minden idény után hátra ne maradjanak oly áruk, melyek többé már nem mintázhatók. Hogy ezen árukat ne legyek kénytelen házalóknak, — kik magas árakkal nemcsak megkárosítják magánvevőiket, hanem a szabóipart is hátrányosan befolyásolják — eladni, alkalmat nyujtok a venni szándékozókknak, hogy jó, finom árut hallatlan olcsón direkt vásárolhassanak.

Készletben vannak maradékok sötétzölök, felöltők, havelok, kabátok, nadrágok stb.-hez minden mértékben. Minták ezekből nem küldhetők. Vidéki megrendeléseknél elegendő a mérték, szín és ár megadása.

Nez nem felelő árut becsér élek vagy a pénzt visszaadom. Tisztelettel

Stikarovszky János

Budapest, V. Erzsébet tér 16.

Ezrek mennek Carlsbadba,

hogy rossz gyomrukat kirepesszék és újra jól emésztsek és erre alkaltonok — néha lába — egy vagram, pedig azt a célt otthon kényelemben, kevés költségvel elérik a

„PEPSIN-BOR“

használat által, mely az ételt megemésztést segít és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Az én pepsin-borom kevesebb és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 2 kor. 40 fillér, 5 üveg franco külföve 12 kor.

ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapesten: Török József gyógyszerész urnál, Egger-féle Nador-gyógyszertárban valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

RIES és BERKOVITS

Budapest, Kerepesi-ut 66.

Cs. és kir. szab. nickelón-szifonkupak- és gépgyár.

Szab. szén-sav- és kénsav-szifonvizgépek.
Vízszűrők és sörnyomókészülékek.

UJDONSÁG! UJDONSÁG!
Hygienikus, minden visszaélést kizáró
„UNICUM“ szifonfejek
Ries és Berkovits szabadalma.

IDEAL

elsőrendű cseh szifonvizgépek.
RIES és BERKOVITS SZABADALMA.

Előnyök:
Sarcokelsorbulás és piszkolerakodás kizárva. Továbbá legnagyobb explosió-ellenállóképeséggel bírnak.
Legizlésebb façon.

Csak akkor eredeti és valódi, hogy ha az üveg alja a fenti védjegyvel van ellátva.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevő TELJESEN INGYEN KAP

bármely tetszés szerinti fénykép után egy

ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

ha nálunk eszközölt bevásárlása 10 forintot meghalad. — Az összeg esetleg több ízben is kicsinyben bevásárolható, mert minden egyes, még a legkisebb bevásárlás összegét is pénzárunk egy fényképből-on nyugtatja és ha a fénykép-ből-on nyugtatványok 10 forintot kitesznek, vagy ezen összeg egyszerre lesz bevásárolva, úgy az bármely tetszés szerinti fénykép után, művészies, hű kivitelben 60 cm. magasságban kiszolgáltatjuk, cupán a díszes papírkertet (passe partout), a melybe az életnagyságu fénykép foglaltatik és fesszítve lesz, önköltségünket 1 frt 50 krt számítunk fel. — A világ egy műintézte sem képes az ingyen képet magát 10 ftrón alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás arnosztályunkról, valamint az összes árúkkokról kívánatra ingyen és bérmentve.

Neustein Fülöp cukrozó hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-FÜLÖP ERZSÉBET labdaccai)

A pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mert minden ártalmas anyagot, az általános bajainál legjobb eredményt hozókat kivéve, gyöngéden használt, vértisztító; egy gyógyszer sem jobb a mellett oly ártalmatlan, mint a pilulák a

SZÉKSZORULÁS

A legelső betegségek forrása ellen. Cukrozott kávéval végezték meg gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tucatosa, mely 8 doboz, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint 6 k.

Óvás! Utánaszedők! különösen óvakodjunk. Kérjünk hátrahoztatni Neustein Fülöp hashajtó labdaccait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-feketé nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp” gyógyszer” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvénykönyvvel védotti csomagjaink aláírásainkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent-Lipóthoz” elosztó gyógyszerára
WIEN, I., PLANKENGASSE 6.
Raktár BUDAPESTEN:
TÜRÖK JÓZSEF gyógyszerára, Király-utca 12. szám.

A nálunk bemutatott számtalan megbízható, hiteles, látszólag folyton eszen meggyőződés óta fennálló rendelés-intézet a legelőkeltebben ajánlható.

Kendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugysófolyásokat és sebeket, az énfertőzöttség utó-bajait, az elgyengült férfierő, magánlétet, a bujások utó-betegségeit, nőknél a felfrögtetést, barmenyekre adták és, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanag egyik főokozója és börtettség-geket gyógyít új gyógyindó szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészet dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta, d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választott és egy gyógyszerrel is gondokorra tesz.

Nőknél külön váróterem.

Ugyazott megjelölt a szerző: Dr. GÁRAI ANTAL-nál megrendelhető **NEPSZERŰ ÜTMUTATÓ** 15-16 kiadásban megjelölt) neml betegségeket és azok ésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv új becsomagolva lesz októberre, 1 frt bekiadás mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A neml élet ébredése. — III. Az énfertőzöttség és az éjjeli magbomlás. — IV. Hugysóbetegségei (trippa) és hugysószékületek. — V. A bujások (siphilis). — VI. Fehérletyos. — VII. E-pyengült leherd. — VIII. Női magtalanag. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünyeje a profütudó.

Specialista SÉRVKÖTŐKÉBEN!
Keleti-féle cs. és kir. szab. sérv-kötője a legújabb szerkezetű, elismert a legelőkeltebbek esen genében. Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást a megfoltol a legmagasabb lérvetelményeknél!

Arak: Egyedüli 6 forint.
Kötőidő 12
Mag uon felől kiserőltetik.
Képes az arjyzekek diszkreciá-
val auid a gyár.

KELETI J.,
BUDAPEST,
IV. ker., Koröváros-utca 17.

Uri Havelock 7 frtól,
Női Havelock 9 frtól,
Fiu Havelock 4 frtól,
Leány Havelock 5 frtól feljebb.
A legjobb csak a tirolinál

Justitz Leopold,
Iodenuha-specialista
BECS,
IX. Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az osztr. tourista, a touring-club és számos kerékpár-egylet sth. szállítja.

FIUME Mégis csak legjobb a KÁVÉ

FRATELLI DEISINGER-től Fiuméből vagy Triestből közvetlen a tengeri hajóról.

6 kg. Kávéja 7.60 ftr
5 „ Kávé 7.08 „
5 „ Portoriko gyöngy Kávé 7.60 „

TEA

1/4 kg. tea kínai dobozban a kávéhoz osomogolható.

Az összes árak származásának valóságáért közzeséret vállalunk. Egy postazsák összeállítható 3 fajta kávéból is.

Az árak elvámolva, bérmentve minden más költség nélkül érteudők.

ARLAP INGYEN. TRIEST

Föltünést

kelt mindenütt felülmulhatlan, valódi svájci fekete-acél-óránk,

Remont. sav. (fédél rugóval) legújabb, precíz művel, másodpernyi pontossággal és 3 évi jótállással. Ezen óra, mely gyönyörű, szolid kivitelű, aranyozott széllel, valódi dupla arany, korona és karika, új alakú mutató, számtalan elismeréssel kiérdemelve, előgás és előkelő kivitelű és a valódiság bizonyítására a jótálló bélyeggel van ellátva, különösen nélkülözhetetlen mint használati óra földműveseknek, katonáknak, hivatalnokoknak stb. Mindenki, ki bár aranyórával is bír, félretesszi azt és a mi fekete jótállási óránkat horolja. Apa csak 6 ftr bér. 6: vámentesen. — Ugyazán a megfoltol valódi dupla-arany betákkal (olyan mint a rajz) 7.50, fekete acél női óra, nyitott 7.50. Elnéz való előgás uti, vagy női dupla aranyú óra 1.50-3 ftr dréként.

Szállítási utávértel. Nemzetköz. Visszavétel. Levélpórtó 10. Levélpórtó 6 kr. Commandit-Gesellschaft Establishment d'Horlogerie, Basel, F. Genf (Sváj). A legmagasabb arisztokrácia szállítói.

A világ legjobb fénymáza

A kilábbelljét szép fényben és tartósan akarja gondolni, vásárolja csak Fernolend-fénymázát világos lábbelnek csak

Fernolend természetes bőrkremjét.

Mindezt kizárólag, 104 gr. alig. 1900. Bécsben. Gyárt raktár:

Bécs I. Schulerstrasse 21. szám.
A sok értéketlen utánzat miatt tessék pontosan címre megüvni **St. Fernolend.**

HAJFESTO-FESŰ
(Hoffers szabad.) előkészítet nélküli az óz vagy vörös hajat valódi szőke, barna vagy fekete festi. Teljesen ártalmatlan! Éveken át használható! Sok ezer darab használatban. Darabai: Kor. Iranko, Ausztria és Magyarország, valamint a Balkánországek egyedüli forrákára: **VERTES és TARSA LUCSON. 147.**

LODEN városi 61-10ny 12-
LODEN menckoff 12-
LODEN hajlako-
LODEN peny 12-
LODEN tourist-ol-
LODEN moine-61-
LODEN tony 10-
LODEN stit-610ny12-
LODEN olony m-
LODEN lomulaj-
LODEN donosok-
LODEN erusz-61-
LODEN tony 16-
LODEN ordokert-
LODEN lnek 10-
LODEN vthargaller 5-
LODEN gansoni 2.60
LODEN vthargaller 5-
LODEN kerkapros 5-
LODEN galler 5-
LODEN dnyes nap-
LODEN kaval 5-
LODEN minden 10-
LODEN iskola-ol-
LODEN sony 8.60
LODEN iskola-61-
LODEN peny 4-
LODEN fu-610ny 5-
LODEN fu-610ka-
LODEN bat 5-
LODEN urifony 12-
LODEN sacco 6-
LODEN mellony 8-
LODEN vadászot. 16-
LODEN hargi kabát 7.50
LODEN vadászka-
LODEN bat 9-
LODEN kopony 12-
LODEN irodakabát 5-
LODEN nadrag 5-
LODEN bosszu 5-
LODEN nadrag 4.50
LODEN rövid 4.50
LODEN fo8145 10-
LODEN MÖDEN zeketabát 7-
vaamin minden elrendelhető ruhadarab mindentelje fajta ledeuből a lehető legelőkelőbb nagyban árak mellett; minden fennnevetett cikk jobb minőségben is és minden árváltozásban készletben tartatik. — Mintak képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legelőkeltebb elintézetnek. Nemzetköz. akadémia-
talul kikészítetik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold,
Iodenuha-specialista,
Bécs, IX., Währingerstr. 48
Hivatalnok nadrag, szürke, tricot 5.50
Hivatalnok zubbny al-
lamzoid 7-
Tornanadrag, dray,
tricot 5.50
Double-niókábát 7-

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztállysorsjáték (V. sorsjáték) 6. osztályának húzásai f. évi március 14-től, április 10-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

Március 14., 15., 16., 17., 19., 20., 22., 23., 26., 27., 29., 30.
Április 2., 3., 5., 6., 9., 10.,

A húzások mindig d. e. 9 órakor kezdődnek, és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek, a fővárosi vígadó termében. A sorsjegyeknek a VI. osztályra való megújítása a játékterv szerint minden igényt kielégítő elvételükéig terhe alatt 1900. március hó 7-ig eszközöndő.

Budapest, 1900. március hó 4-én.

Magyar Királyi Szabadalmazott Osztállysorsjáték Igazgatósága.
Lényay. Hazay.

Már holnapután húzás.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT

NAGY JÓTEKONYSÁGI SORSJÁTÉKANAK

100,000 KORONA.

EZENKIVÜL 5000. 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20% LEVONÁSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIRIZETTETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

Sorsjegyeket ajánl a Nagy Jótékonyági Sorsjáték kezelőse, a Budapesti Poliklinikai Egyesület körháza javára. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám, továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalkok és a magy. kir. államasutak személypénztárai és minden dohánytőzsde.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai készítmény.
Baditz Ottó: Vagyonok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátylánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terofere és Szerelmi dal.
Neogrady Antal: Vesztett boldogság.
Senyei Károly: Szökőkút, Kecsepásztor.
Szemes Fülöp: Kása nem étel.
Teles Edg: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes bírák.
Vajda Zsigmond: Kedves író.

20 darab ára 1 forint bérmentes küldéssel.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonai (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

D^r. KAJDACSÝ,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztéseket, brucellát, szifilist, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbán olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrénebakokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

PAPIER WLINSKI

Több mint 30 esztendeje csíhatatlan szer, hogy a mell bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagszaggatást a leggyorsabb módon gyógyítsuk. Többek a Wlinski nevet köri.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Olaszország Remekai.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréte formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCIC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, *művészi elrendezése és fényes kiállítása*, valamint nagy, *pompás és tiszta fényképfelvételei* által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felöltet képek, melyek *teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek*, az olasz vidék beható ismerete s az ottani *építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása* alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkincseinek, *lebilincselő szöveg* szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clichével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek *értéke minden időben maradandó lesz* s a melynek jelentőségét az Olaszországot szerető és ismerők legszélesebb köreiből éppen úgy, mint a *művészetkedvelők, művészek és tudósok között* a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyttal *nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.*

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtnak a

„Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre	7 korona	20 fillér.	18 füzetre	21 korona	60 fillér.
12 „	14 „	40 „	30 „	36 „	— „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Méréleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

